

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2017/565

2016 m. balandžio 25 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 87, 2017 3 31, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <b><u>M1</u></b>	2017 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/2294	L 329	4	2017 12 13
► <b><u>M2</u></b>	2018 m. gruodžio 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1011	L 165	1	2019 6 21
► <b><u>M3</u></b>	2020 m. gruodžio 15 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/527	L 106	30	2021 3 26
► <b><u>M4</u></b>	2021 m. balandžio 21 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/1254	L 277	6	2021 8 2

**▼B****KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2017/565**

2016 m. balandžio 25 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų

(Tekstas svarbus EEE)

## I SKYRIUS

## TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

*1 straipsnis***Dalykas ir taikymo sritis****▼M4**

1. Šio reglamento II skyrius, III skyriaus 1–4 skirsniai, 64 straipsnio 4 dalis, 65 straipsnis, 6–8 skirsniai ir, kiek jie yra susiję su tomis nuostatomis, I ir VIII skyriai taikomi valdymo įmonėms, pagal Direktyvos 2009/65/EB 6 straipsnio 4 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES <sup>(1)</sup> 6 straipsnio 6 dalį teikiančioms paslaugas.

**▼B**

2. Nuorodos į investicines įmones apima kredito įstaigas, o nuorodos į finansines priemones apima struktūrizuotus indėlius, kiek tai susiję su visais reikalavimais, nurodytais Direktyvos 2014/65/ES 1 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir jų įgyvendinimo nuostatose, nustatytose pagal šį reglamentą.

*2 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. atitinkamas asmuo – bet kuris iš šių asmenų, kai kalbama apie investicinę įmonę:
  - a) įmonės direktorius, partneris ar jam prilygstantis asmuo, vadovas arba priklausomas agentas;
  - b) įmonės priklausomo agento direktorius, partneris ar jam prilygstantis asmuo arba vadovas;
  - c) įmonės arba įmonės priklausomo agento darbuotojas ir bet kuris kitas fizinis asmuo, kurio paslaugomis naudojasi ir jas kontroliuoja įmonė arba įmonės priklausomas agentas ir kuris dalyvauja įmonei teikiant investicines paslaugas ir vykdant investicinę veiklą;

<sup>(1)</sup> 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1).

**▼B**

- d) fizinis asmuo, kuris tiesiogiai dalyvauja teikiant paslaugas investicinei įmonei ar jos priklausomam agentui pagal užsakomųjų paslaugų susitarimą, kad įmonė galėtų teikti investicines paslaugas ir vykdyti investicinę veiklą;
2. finansų analitikas – atitinkamas asmuo, kuris parengia investicinio tyrimo medžiagą;
  3. užsakomųjų paslaugų teikimas – investicinės įmonės ir paslaugų teikėjo bet kurios formos susitarimas, pagal kurį tas paslaugų teikėjas vietoje tos investicinės įmonės atlieka procesą, teikia paslaugą arba vykdo veiklą;
- 3a. „asmuo, su kuriuo atitinkamą asmenį sieja giminystės ryšiai“, yra bet kuris iš šių asmenų:
    - a) atitinkamo asmens sutuoktinis arba bet koks to asmens partneris, kuris pagal nacionalinę teisę prilyginamas sutuoktiniui;
    - b) atitinkamo asmens išlaikytinis vaikas arba povaikis;
    - c) bet kuris kitas atitinkamo asmens giminaitis, kuris gyvena kartu su tuo asmeniu bent vienus metus iki atitinkamo asmeninio sandorio dienos;
  4. vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoris – vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoris, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/2365 <sup>(1)</sup> 3 straipsnio 11 dalyje;
  5. atlyginimas – visų formų mokėjimai ar finansinė arba nefinansinė nauda, įmonių tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti atitinkamiems asmenims teikiant investicines arba papildomas paslaugas klientams;
  6. biržos prekės – bet kokios pakeičiamos prekės, kurias galima pateikti, įskaitant metalus, jų rūdas bei lydinius, žemės ūkio produktus ir energetikos, pavyzdžiui, elektros energijos, išteklius.

*3 straipsnis***Informacijos teikimui taikomos sąlygos**

1. Kai taikant šį reglamentą informaciją reikia pateikti patvariojoje laikmenoje, apibrėžtoje Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 62 punkte, investicinės įmonės turi teisę pateikti tą informaciją ne popieriuje, bet kitoje patvariojoje laikmenoje, tik jeigu:

- a) tą informaciją pateikti tokioje laikmenoje yra tinkama, atsižvelgiant į tai, kaip yra ar bus vykdoma veikla tarp įmonės ir kliento, ir

<sup>(1)</sup> 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2365 dėl vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių ir pakartotinio naudojimo skaidrumo ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 337, 2015 12 23, p. 1).

**▼B**

b) asmeniui, kuriam teiktina ši informacija, pasiūlius pasirinkti, kaip gauti informaciją – popieriuje ar toje kitoje patvariojoje laikmenoje, jis konkrečiai pasirenka informacijos teikimą toje kitoje laikmenoje.

2. Kai pagal šio reglamento 46, 47, 48, 49 ir 50 straipsnius arba 66 straipsnio 3 dalį investicinė įmonė informaciją klientui teikia interneto svetainėje ir tokia informacija nėra asmeniškai skirta klientui, investicinės įmonės užtikrina, kad būtų įvykdytos šios sąlygos:

a) tą informaciją pateikti tokioje laikmenoje yra tinkama, atsižvelgiant į tai, kaip yra ar bus vykdoma veikla tarp įmonės ir kliento;

b) klientas privalo duoti atskirą sutikimą, kad ta informacija būtų teikiama tokia forma;

c) klientui elektroniniu būdu turi būti nurodytas svetainės adresas ir vieta, kurioje galima rasti tą informaciją;

d) turi būti pateikiama naujausia informacija;

e) informacija toje svetainėje turi būti prieinama nuolat ir tiek laiko, kiek klientui gali pagrįstai reikėti, norint ją patikrinti.

3. Taikant šį straipsnį informacijos pateikimas elektroninių ryšių priemonėmis laikomas tinkamu, atsižvelgiant į tai, kaip yra ar bus vykdoma veikla tarp įmonės ir kliento, jeigu galima įrodyti, kad klientas turi galimybę reguliariai naudotis internetu. Jeigu tai veiklai vykdyti klientas pateikia elektroninio pašto adresą, tai laikoma tokiu įrodymu.

#### *4 straipsnis*

#### **Investicinių paslaugų teikimas pavieniais atvejais**

(Direktyvos 2014/65/ES 2 straipsnio 1 dalis)

Taikant Direktyvos 2014/65/ES 2 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytą išimtį, laikoma, kad investicinės paslaugos vykdančios profesinę veiklą teikiamos pavieniais atvejais, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

a) tarp profesinės veiklos vykdymo ir investicinės paslaugos teikimo tam pačiam klientui egzistuoja toks glaudus faktinis ryšys, kad investicinę paslaugą galima laikyti papildančia pagrindinę profesinę veiklą;

b) teikiant investicines paslaugas pagrindinės profesinės veiklos klientams, nesiekama suteikti sistemingo pajamų šaltinio profesinę veiklą vykdančiam asmeniui ir

**▼B**

- c) profesinę veiklą vykdančias asmuo nereklamuoja ar kitaip nepopuliarina savo gebėjimo teikti investicines paslaugas, išskyrus atvejus, kai klientams atskleidžiama, kad šios paslaugos papildo pagrindinę profesinę veiklą.

*5 straipsnis***Didmeniniai energetikos produktai, kurių atveju privalomas fizinis atsiskaitymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą)

1. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, už didmeninį energetikos produktą privaloma fiziškai atsiskaityti, jeigu įvykdomos visos šios sąlygos:

- a) į jį įtrauktos nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad sutarties šalys turėtų atitinkamas priemones, kad galėtų pateikti arba priimti pagrindinę biržos prekę; balansavimo susitarimas su elektros energijos ir dujų srities perdavimo sistemos operatoriumi laikomas atitinkama priemone, jeigu susitarimo šalys turi užtikrinti fizinį elektros energijos ar dujų tiekimą;
- b) juo nustatomos besąlygiškos, neribotos ir vykdytinos sutarties šalių pareigos pateikti ir priimti pagrindinę biržos prekę;
- c) juo nė vienai šaliai neleidžiama fizinio atsiskaitymo pakeisti atsiskaitymu pinigais;
- d) kitų sutarčių įsipareigojimų atitinkamos šalys negali tarpusavyje įskaityti kaip sutarties įsipareigojimų, nedarant poveikio sutarties šalių teisėms, kad užskaitytų mokėjimų pinigais įsipareigojimus.

Taikant d punktą srautų įskaitymas elektros energijos ir dujų rinkose nelaikomas kitų sutarčių įsipareigojimų įskaitymu kaip sutarties įsipareigojimų.

2. Srautų įskaitymas suprantamas kaip bet kokios elektros energijos ir dujų kiekio, kuris turi būti paduodamas į tinklus, paraiškos teikimas pagal taisyklės arba perdavimo sistemos operatoriaus, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB <sup>(1)</sup> 2 straipsnio 4 dalyje, prašymu subjektui, nacionaliniu lygmeniu atliekančiam lygiavertę perdavimo sistemos operatoriaus funkciją. Sutarties šalys negali savo nuožiūra teikti kiekio paraiškų, grindžiamų srautų įskaitymu.

3. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, *force majeure* atvejis apima bet kokią išimtinę įvykį arba aplinkybę, kurią sutarties šalys nekontroliuoja, kurią sutarties šalys negalėjo pagrįstai numatyti arba išvengti atlikdamos tinkamą ir pagrįstą išsamų patikrinimą ir dėl kurių viena arba abi sutarties šalys nebegali įvykdyti savo sutarties įsipareigojimų.

<sup>(1)</sup> 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

**▼B**

4. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, *bona fide* atvejai, kai neįmanoma atsiskaityti, apima bet kokią įvykį arba aplinkybes, kurie nepriskiriami prie *force majeure* atveju, kaip nurodyta 3 dalyje, kuriais sutarties sąlygose vienai arba abiem sutarties šalims, veikiančioms vadovaujantis sąžiningumo principais, yra objektyviai ir aiškiai nurodyta nevykdyti savo sutarties įsipareigojimų.

5. *Force majeure* arba *bona fide* nesugebėjimo atsiskaityti nuostatų buvimas netrukdo laikyti, kad už sutartį yra fiziškai atsiskaitoma taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą.

6. Įsipareigojimų neįvykdymo sąlygų, kuriose numatyta, kad šalis turi teisę gauti finansinę kompensaciją, jeigu sutartis yra neįvykdoma arba netinkamai vykdoma, buvimas netrukdo laikyti, kad už sutartį yra fiziškai atsiskaitoma, kaip nurodyta Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punkte.

7. Kai laikoma, kad už sutartį yra fiziškai atsiskaitoma, kaip nurodyta Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punkte, tokioms sutartims taikomi pateikimo metodai apima bent šiuos metodus:

- a) pačių atitinkamų biržos prekių fizinį pateikimą;
- b) dokumento, suteikiančio nuosavybės teises į atitinkamas biržos prekes arba atitinkamą susijusių biržos prekių kiekį, pateikimą;
- c) kitus metodus, kuriais perleidžiamos nuosavybės teisės, susijusios su atitinkamu prekių kiekiu, jų fiziškai nepateikiant, įskaitant pranešimą, tvarkaraščio sudarymą arba kiekio paraišką energijos tiekimo tinklo operatoriui, kuriais gavėjui suteikiama teisė į atitinkamą prekių kiekį.

*6 straipsnis***Energetikos išvestinių finansinių priemonių sutartys, susijusios su nafta, anglimis ir didmeniniais energetikos produktais**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą)

1. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, energetikos išvestinių finansinių priemonių sutartys, susijusios su nafta, yra sutartys, kurių pagrindinė prekė yra bet kurio aprašo mineralinė alyva ir suskystinto ar dujinio pavidalo naftos dujos, įskaitant naftos produktus, sudedamąsias dalis ir išvestinius produktus, ir transporto degalai iš naftos, įskaitant tuos, kuriuose yra biodegalų priedų.

2. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, energetikos išvestinių finansinių priemonių sutartys, susijusios su anglimis, yra sutartys, kurių pagrindinė prekė yra anglis, t. y. juoda arba tamsiai ruda degi mineralinė medžiaga, kurią sudaro karbonizuota augalinės kilmės medžiaga, naudojama kaip kuras.

**▼B**

3. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 6 punktą, išvestinių finansinių priemonių sutartys, pasižyminčios didmeninių energetikos produktų, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 2 straipsnio 4 dalyje, ypatybėmis, yra išvestinės finansinės priemonės, kurių pagrindinė prekė yra elektros energija arba gamtinės dujos pagal to reglamento 2 straipsnio 4 dalies b ir d punktus.

*7 straipsnis***Kitos išvestinės finansinės priemonės**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 2 punktas)

1. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 7 punktą, laikoma, kad sutartis, kuri nėra neatidėliotina sutartis pagal 2 dalį ir kuri neskirta komerciniams tikslams, kaip nustatyta 4 dalyje, pasižymi kitų išvestinių finansinių priemonių ypatybėmis, jeigu ji tenkina šias sąlygas:

- a) ji atitinka vieną iš šių kriterijų:
- i) ja prekiaujama trečiosios valstybės prekybos vietoje, kuri atlieka panašias funkcijas kaip ir reguliuojama rinka, DPS arba OPS;
  - ii) aiškiai nurodoma, kad ji skirta prekiauti reguliuojamoje rinkoje, DPS, OPS arba tokioje trečiosios valstybės prekybos vietoje arba jai taikomos reguliuojamos rinkos, DPS, OPS arba tokios trečiosios valstybės prekybos vietos taisyklės;
  - iii) kainos, loto, pateikimo datos ir kitų sutarties sąlygų požiūriu ji prilygsta sutarčiai, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, DPS, OPS arba tokioje trečiosios valstybės prekybos vietoje;
- b) ji yra standartizuota, kad kaina, lotas, pateikimo data ir kitos sąlygos nustatomos iš esmės remiantis reguliariai skelbiamomis kainomis, standartiniais lotais arba standartinėmis pateikimo datomis.

2. Taikant 1 dalį, neatidėliotina sutartis – sutartis dėl biržos prekės, turto arba teisės pardavimo, pagal kurios sąlygas pateikimą numatyta atlikti per ilgesnįjį iš šių laikotarpių:

- a) 2 prekybos dienas;
- b) laikotarpį, kuris paprastai rinkoje taikomas tai biržos prekei, turtui arba teisei kaip įprastas pateikimo laikotarpis.

Sutartis nelaikoma neatidėliotina sutartimi, jeigu, neatsižvelgiant į jos aiškias sąlygas, sutarties šalys yra susitarusios, kad pagrindinės priemonės pateikimas turi būti atidėtas ir neatliekamas per 2 dalyje nurodytą laikotarpį.

**▼B**

3. Taikant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB <sup>(1)</sup> I priedo C skirsnio 10 punktą, išvestinės finansinės priemonės sutartis, susijusi su tame skirsnyje arba šio reglamento 8 straipsnyje minima pagrindine priemone, laikoma pasižyminčia kitų išvestinių finansinių priemonių ypatybėmis, jeigu įvykdoma viena iš šių sąlygų:

- a) už ją atsiskaitoma arba vienos ar kelių šalių pasirinkimu galima atsiskaityti pinigais kitu nei įsipareigojimų neįvykdymo arba kitokiu ankstyvo sutarties nutraukimo atveju;
- b) ja prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, DPS, OPS arba trečiosios valstybės prekybos vietoje, kuri atlieka panašias funkcijas, kaip ir reguliuojama rinka, DPS arba OPS;
- c) šios sutarties atžvilgiu tenkinamos 1 dalyje išdėstytos sąlygos.

4. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 7 punktą, sutartis laikoma skirta komerciniams tikslams ir, taikant to priedo C skirsnio 7 ir 10 punktus, laikoma nepasižyminčia kitų išvestinių finansinių priemonių ypatybėmis, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:

- a) ji sudaryta su energijos perdavimo sistemos, energijos subalansavimo mechanizmo arba vamzdynų tinklo operatoriumi ar administratoriumi arba yra sudaryta tokių operatorių ar administratorių;
- b) ji yra būtina energijos tiekimo ir vartojimo balansui išlaikyti konkrečiu momentu, įskaitant atvejį, kai elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus, apibrėžto Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 4 dalyje, pagal sutartį perkamą elektros energiją galios rezervui sukaupti, atitinkamo perdavimo sistemos operatoriaus sutikimu vienas patvirtintas balansavimo paslaugų teikėjas perduoda kitam patvirtintam balansavimo paslaugų teikėjui.

*8 straipsnis***Išvestinės finansinės priemonės pagal Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 10 punktą**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą)

Be Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 10 punkte aiškiai nurodytų išvestinių finansinių priemonių sutarčių, išvestinių finansinių priemonių sutarčiai taikomos to skirsnio nuostatos, jeigu ji atitinka tame skirsnyje ir šio reglamento 7 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus ir yra susijusi su bet kuriuo iš šių dalykų:

- a) telekomunikacijų dažnių diapazonu;
- b) biržos prekės saugyklos talpa;

<sup>(1)</sup> 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).



**▼B**

- c) su biržos prekėmis susijusiais perdavimo arba transportavimo pajėgumais, neatsižvelgiant į tai, ar perduodama arba transportuojama kabeliu, vamzdynu ar kitomis priemonėmis, išskyrus perdavimo teises, susijusias su elektros energijos tarponiniu pralaidumu, kai pirminėje rinkoje sutartis dėl jo sudaryta su perdavimo sistemos operatoriumi arba asmenimis, jo vardu veikiančiais kaip paslaugų teikėjai, siekiant paskirstyti pralaidumą, arba yra sudaryta perdavimo sistemos operatoriaus ar šių asmenų;
- d) kvota, kreditu, leidimu, teise arba panašiu turtu, tiesiogiai susijusiu su atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimu, paskirstymu ar vartojimu, išskyrus atvejus, kai sutarčiai jau taikomas Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnis;
- e) geologiniu, aplinkos ar kitokiu fiziniu kintamu dydžiu, išskyrus atvejus, kai sutartis susijusi su bet kokiais vienetais, kurie pripažinti atitinkančiais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB reikalavimus <sup>(1)</sup>;
- f) bet kuriuo kitu pakeičiamu turtu arba teise (išskyrus teisę gauti paslaugą), kurią galima perleisti;
- g) indeksu arba priemone, susijusia su sandorių dėl bet kokio turto, teisės, paslaugos arba įsipareigojimo kaina arba verte ar apimtimi;
- h) aktuarine statistika grindžiamu indeksu ar priemone.

*9 straipsnis***Konsultacijos dėl investicijų**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 4 punktą)

Taikant Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 4 punkte pateiktą konsultacijų dėl investicijų apibrėžtį, asmenine rekomendacija yra laikoma rekomendacija, teikiama asmeniui, kuris yra investuotojas arba potencialus investuotojas arba kuris yra investuotojo arba potencialaus investuotojo atstovas.

Ta rekomendacija pateikiama kaip tinkama tam asmeniui arba turi būti paremta to asmens padėtimi, ir ja rekomenduojama imtis vieno iš šių veiksmų:

- a) pirkti, parduoti, pasirašyti konkrečią finansinę priemonę, ją apsikeisti, ją išpirkti ar garantuoti jos išplatinimą;
- b) pasinaudoti arba nepasinaudoti konkrečios finansinės priemonės suteikiama bet kokia teise pirkti, parduoti, pasirašyti finansinę priemonę, ją apsikeisti arba ją išpirkti.

<sup>(1)</sup> 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

**▼B**

Rekomendacija nelaikoma asmenine rekomendacija, jeigu ji pateikta tik visuomenei.

*10 straipsnis***Kitų išvestinių finansinių priemonių sutarčių, susijusių su valiutomis, ypatybės**

1. Taikant Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 4 punktą, kitos išvestinių finansinių priemonių sutartys, susijusios su valiutomis, nėra finansinė priemonė, jeigu sutartis yra viena iš šių sutarčių:

- a) neatidėliotina sutartis, kaip apibrėžta šio straipsnio 2 dalyje,
- b) mokėjimo priemonė, kai:
  - i) už ją privaloma fiziškai atsiskaityti kitu nei įsipareigojimų neįvykdymo arba kitokiu ankstyvo sutarties nutraukimo atveju;
  - ii) ją sudaro bent vienas asmuo, kuris nėra finansų sandorio šalis, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 <sup>(1)</sup> 2 straipsnio 8 dalyje;
  - iii) ji sudaryta siekiant palengvinti mokėjimą už identifikuojamas prekes, paslaugas ar tiesiogines investicijas ir
  - iv) ja nėra prekiaujama prekybos vietoje.

2. Taikant 1 dalį, neatidėliotina sutartis – sutartis dėl valiutos pakeitimo į kitą valiutą, pagal kurios sąlygas pateikimą numatyta atlikti per ilgesnį iš šių laikotarpių:

- a) 2 prekybos dienos bet kuriai iš 3 dalyje nurodytų pagrindinių valiutų porai;
- b) bet kuriai valiutų porai, kurioje bent viena valiuta nėra pagrindinė valiuta – ilgesnysis iš šių laikotarpių: 2 prekybos dienos arba tai valiutų porai rinkoje paprastai taikomas įprastas pateikimo laikotarpis;
- c) kai sutartis dėl tų valiutų keitimo naudojama pagrindiniam tikslui parduoti arba pirkti perleidžiamąjį vertybinį popierių arba kolektyvinio investavimo subjektų investicinį vienetą – trumpesnysis iš šių laikotarpių: rinkoje paprastai taikomas įprastas atsiskaitymo už tą perleidžiamąjį vertybinį popierių arba kolektyvinio investavimo subjektų investicinį vienetą laikotarpis arba 5 prekybos dienos.

<sup>(1)</sup> 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

**▼B**

Sutartis nelaikoma neatidėliotina sutartimi, jeigu, neatsižvelgiant į jos aiškias sąlygas, sutarties šalys yra susitarusios, kad valiutos pateikimas turi būti atidėtas ir neatliekamas per pirmoje pastraipoje nurodytą laikotarpį.

3. Taikant 2 dalį, pagrindinės valiutos yra tik JAV doleris, euro, Japonijos jena, svaras sterlingų, Australijos doleris, Šveicarijos frankas, Kanados doleris, Honkongo doleris, Švedijos krona, Naujosios Zelandijos doleris, Singapūro doleris, Norvegijos krona, Meksikos pesas, Kroatijos kuna, Bulgarijos levas, Čekijos krona, Danijos krona, Vengrijos forintas, Lenkijos zlotas ir Rumunijos lėja.

4. Taikant 2 dalį, prekybos diena – bet kuri įprastos prekybos diena abiejų valiutų, kurios keičiamos pagal tų valiutų keitimo sutartį, šalyse ar teritorijose ir trečiosios valiutos šalyje ar teritorijoje, jeigu įvykdoma bet kuri iš šių sąlygų:

- a) keičiant tas valiutas, likvidumo tikslais jos yra konvertuojamos per tą trečiąją valiutą;
- b) įprastas tų valiutų keitimo pateikimo laikotarpis nustatomas pagal tos trečiosios valiutos šalies ar teritorijos jurisdikciją.

*11 straipsnis***Pinigų rinkos priemonės**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 17 punktą)

Pinigų rinkos priemonės pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 17 punktą apima išdo vekselius, indėlių sertifikatus, komercinius vertybinius popierius ir kitas priemones, turinčias iš esmės lygiaverčius požymius, kai jos pasižymi šiomis ypatybėmis:

- a) jų vertę galima nustatyti bet kuriuo metu;
- b) jos nėra išvestinės finansinės priemonės;
- c) jų terminas emisijos metu yra 397 dienos arba mažiau.

*12 straipsnis***Sistemiškai sandorius savo viduje sudarantys tarpininkai akcijoms, depozitoriumo pakvitavimams, biržiniams fondams, sertifikatams ir kitoms panašioms finansinėms priemonėms**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą)

Investicinė įmonė laikoma sistemingai sandorius savo viduje sudarančiu tarpininku pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą kiekvienos akcijos, depozitoriumo pakvitavimo, biržinio fondo, sertifikato ir kitos panašios finansinės priemonės atžvilgiu, jeigu sandorius savo viduje ji sudaro pagal šiuos kriterijus:

- a) dažnai ir sistemingai prekiauja finansine priemone, kurios rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto b papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius:

**▼B**

- i) nebiržinės prekybos sandorių, sudaromų savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, skaičius sudaro arba viršija 0,4 % visų sandorių dėl atitinkamos finansinės priemonės, įvykdytų bet kurioje Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje per tą patį laikotarpį;
  - ii) nebiržinės prekybos atitinkama finansine priemone sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, yra vykdomi vidutiniškai kas dieną;
- b) dažnai ir sistemingai prekiauja finansine priemone, kurios rinka nėra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto b papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius nebiržinės prekybos sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, yra vykdomi vidutiniškai kas dieną;
- c) didele apimtimi prekiauja finansine priemone, kai nebiržinės prekybos savo sąskaita vykdant klientų pavedimus dydis per pastaruosius 6 mėnesius sudaro arba viršija bet kurią iš šių procentinių dalių:
- i) 15 % bendros sandorių dėl tos finansinės priemonės, kuriuos investicinė įmonė įvykdė savo sąskaita arba klientų vardu prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos;
  - ii) 0,4 % bendros sandorių dėl tos finansinės priemonės, įvykdytų Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos.

*13 straipsnis***Sistemingai sandorius savo viduje sudarantys tarpininkai obligacijoms**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktas)

Investicinė įmonė laikoma sistemingai sandorius savo viduje sudarančiu tarpininku pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą visų obligacijų, priskiriamų prie to paties subjekto arba tos pačios grupės subjekto išleistų obligacijų klasės, atžvilgiu, jeigu dėl bet kurios tokios obligacijos ji sudaro sandorius savo viduje pagal šiuos kriterijus:

- a) dažnai ir sistemingai prekiauja obligacija, kurios rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius:
  - i) nebiržinės prekybos sandorių, sudaromų savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, skaičius sudaro arba viršija 2,5 % visų sandorių dėl atitinkamos obligacijos, įvykdytų bet kurioje Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje per tą patį laikotarpį;

**▼B**

- ii) nebiržinės prekybos atitinkama finansine priemone sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
  
- b) dažnai ir sistemingai prekiauja obligacija, kurios rinka nėra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius nebiržinės prekybos sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
  
- c) didelė apimtimi prekiauja obligacija, kai nebiržinės prekybos savo sąskaita vykdant klientų pavedimus dydis per pastaruosius 6 mėnesius sudaro arba viršija kurią nors iš šių procentinių dalių:
  - i) 25 % bendros sandorių dėl tos obligacijos, kuriuos investicinė įmonė įvykdė savo sąskaita arba klientų vardu prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos;
  
  - ii) 1 % bendros sandorių dėl tos obligacijos, įvykdytų Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos.

*14 straipsnis***Sistemiškai sandorius savo viduje sudarantys tarpininkai struktūrizuotiems finansiniams produktams**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktas)

Investicinė įmonė laikoma sistemingai sandorius savo viduje sudarančiu tarpininku pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą visų struktūrizuotų finansinių produktų, priskiriamų prie to paties subjekto arba tos pačios grupės subjekto išleistų struktūrizuotų finansinių produktų klasės, atžvilgiu, jeigu dėl bet kurio tokio struktūrizuoto finansinio produkto ji sudaro sandorius savo viduje pagal šiuos kriterijus:

- a) dažnai ir sistemingai prekiauja struktūrizuotu finansiniu produktu, kurio rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius:
  - i) nebiržinės prekybos sandorių, sudaromų savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, skaičius sudaro arba viršija 4 % visų sandorių dėl atitinkamo struktūrizuoto finansinio produkto, įvykdytų bet kurioje Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje per tą patį laikotarpį;
  
  - ii) nebiržinės prekybos atitinkama finansine priemone sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;

**▼B**

- b) dažnai ir sistemingai prekiauja struktūrizuotu finansiniu produktu, kurio rinka nėra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius nebiržinės prekybos sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
- c) didele apimtimi prekiauja struktūrizuotu finansiniu produktu, kai nebiržinės prekybos savo sąskaita vykdant klientų pavedimus dydis per pastaruosius 6 mėnesius sudaro arba viršija kurią nors iš šių procentinių dalių:
  - i) 30 % bendros sandorių dėl to struktūrizuoto finansinio produkto, kuriuos investicinė įmonė įvykdė savo sąskaita arba klientų vardu prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos;
  - ii) 2,25 % bendros sandorių dėl struktūrizuoto finansinio produkto, įvykdytų Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos.

*15 straipsnis***Sistemingai sandorius savo viduje sudarantys tarpininkai išvestinėms finansinėms priemonėms**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktas)

Investicinė įmonė laikoma sistemingai sandorius savo viduje sudarančiu tarpininku pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą visų išvestinių finansinių priemonių, priskiriamų prie išvestinių finansinių priemonių klasės, atžvilgiu, jeigu dėl bet kurios tokios išvestinės finansinės priemonės ji sudaro sandorius savo viduje pagal šiuos kriterijus:

- a) dažnai ir sistemingai prekiauja išvestine finansine priemone, kurios rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius:
  - i) nebiržinės prekybos sandorių, sudaromų savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, skaičius sudaro arba viršija 2,5 % visų sandorių dėl atitinkamos klasės išvestinių finansinių priemonių, įvykdytų bet kurioje Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje per tą patį laikotarpį;
  - ii) nebiržinės prekybos šios klasės išvestinėmis finansinėmis priemonėmis sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
- b) dažnai ir sistemingai prekiauja išvestine finansine priemone, kurios rinka nėra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius nebiržinės prekybos atitinkamos klasės išvestine finansine priemone sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;

**▼B**

- c) didele apimtimi prekiauja išvestine finansine priemone, kai nebiržinės prekybos savo sąskaita vykdant klientų pavedimus dydis per pastaruosius 6 mėnesius sudaro arba viršija kurią nors iš šių procentinių dalių:
- i) 25 % bendros sandorių dėl tos klasės išvestinės finansinės priemonės, kuriuos investicinė įmonė įvykdė savo sąskaita arba klientų vardu prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos;
  - ii) 1 % bendros sandorių dėl tos klasės išvestinės finansinės priemonės, įvykdytų Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos.

*16 straipsnis***Sistemiškai sandorius savo viduje sudarantys tarpininkai apyvartiniams taršos leidimams**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktas)

Investicinė įmonė laikoma sistemiškai sandorius savo viduje sudarančiu tarpininku pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą apyvartinių taršos leidimų atžvilgiu, jeigu dėl bet kurios tokios priemonės ji sudaro sandorius savo viduje pagal šiuos kriterijus:

- a) dažnai ir sistemiškai prekiauja apyvartiniu taršos leidimu, kurio rinka yra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius:
- i) nebiržinės prekybos sandorių, sudaromų savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, skaičius sudaro arba viršija 4 % visų sandorių dėl atitinkamos rūšies apyvartinių taršos leidimų, įvykdytų bet kurioje Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje per tą patį laikotarpį;
  - ii) nebiržinės prekybos šios rūšies apyvartiniais taršos leidimais sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
- b) dažnai ir sistemiškai prekiauja apyvartiniu taršos leidimu, kurio rinka nėra likvidi, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punkto a papunktyje, kai per pastaruosius 6 mėnesius nebiržinės prekybos atitinkamos rūšies apyvartiniais taršos leidimais sandoriai, sudaromi savo sąskaita vykdant klientų pavedimus, vykdomi vidutiniškai kartą per savaitę;
- c) didele apimtimi prekiauja apyvartiniu taršos leidimu, kai nebiržinės prekybos savo sąskaita vykdant klientų pavedimus dydis per pastaruosius 6 mėnesius sudaro arba viršija kurią nors iš šių procentinių dalių:

**▼B**

- i) 30 % bendros sandorių dėl tos rūšies apyvartinio taršos leidimo, kuriuos investicinė įmonė įvykdė savo sąskaita arba klientų vardu prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos;
- ii) 2,25 % bendros sandorių dėl tos rūšies apyvartinio taršos leidimo, įvykdytų Sąjungos prekybos vietoje arba ne biržoje, apyvartos.

**▼M1***16a straipsnis***Dalyvavimas derinimo susitarimuose**

Taikant Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktą nelaiškoma, kad investicinė įmonė vykdo prekybą savo sąskaita, jeigu ta investicinė įmonė dalyvauja su jos grupei nepriklausančiais subjektais sudarytuose derinimo susitarimuose, kurių tikslas arba rezultatas yra vykdyti faktiškai rizikos nekeliančius kompensacinius sandorius finansine priemone nesikreipiant į prekybos vietą.

**▼B***17 straipsnis***Atitinkami vertinimo laikotarpiai**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 20 punktas)

12–16 straipsniuose išdėstytos sąlygos yra vertinamos kas ketvirtį remiantis pastarųjų 6 mėn. duomenimis. Vertinimo laikotarpis prasideda sausio, balandžio, liepos ir spalio mėn. pirmą darbo dieną.

Atliekant vertinimą į naujai išleistas priemones atsižvelgiama, tik jeigu ankstesni duomenys apima bent tris mėnesius akcijų, depozitoriumo pakvitavimų, biržinių fondų, sertifikatų ir panašių finansinių priemonių atveju, o obligacijų, struktūrizuotų finansinių produktų ir išvestinių finansinių priemonių atveju – šešias savaites.

*18 straipsnis***Algoritminė prekyba**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 39 punktas)

Siekiant papildomai patikslinti algoritminės prekybos apibrėžtį pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 39 punktą, laikoma, kad žmogaus įsikišimas į sistemą yra ribotas arba jo visai nėra, jeigu vykstant bet kokiam pavedimų arba kotiruotės generavimo procesui arba bet kokiam procesui, kuriuo optimizuojamas pavedimų vykdymas, bet kuriuo pavedimų arba kotiruotės inicijavimo, generavimo, nukreipimo arba vykdymo etapu sprendimus priima automatizuota sistema pagal iš anksto nustatytus parametrus.

*19 straipsnis***Didelio dažnio algoritminės prekybos metodas**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 40 punktas)

1. Didelis per dieną gaunamų pranešimų srautas pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 40 punktą yra tuomet, kai pateikiami bet kurie iš toliau nurodytų pranešimų (vidutiniškai):

- a) bent 2 pranešimai per sekundę dėl bet kurios atskiros finansinės priemonės, kuria prekiaujama prekybos vietoje;



**▼B**

b) bent 4 pranešimai per sekundę dėl visų finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama prekybos vietoje.

2. Taikant 1 dalį, į apskaičiavimą įtraukiami pranešimai, susiję su finansinėmis priemonėmis, kurių rinka yra likvidi pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 2 straipsnio 1 dalies 17 punktą. Į apskaičiavimą įtraukiami pranešimai, pateikti vykdant prekybą, atitinkančią Direktyvos 2014/65/ES 17 straipsnio 4 dalies kriterijus.

3. Taikant 1 dalį, į apskaičiavimą įtraukiami pranešimai, pateikti vykdant prekybą savo sąskaita. Pranešimai, pateikti naudojant kitus prekybos metodus, ne tik tuos, kurie remiasi prekyba savo sąskaita, įtraukiami į apskaičiavimą, jeigu įmonės vykdymo metodo struktūra yra tokia, kad būtų išvengta vykdymo savo sąskaita.

4. Taikant 1 dalį, apskaičiuojant didelį per dieną gaunamų pranešimų srautą, susijusį su tiesioginės elektroninės prieigos teikėjais, pranešimai, pateikti jų klientų, kurie yra tiesioginės elektroninės prieigos teikėjai, į apskaičiavimą neįtraukiami.

5. Taikant 1 dalį, per dvi savaites pasibaigus kiekvienam kalendoriniam mėnesiui prekybos vietos susijusių įmonių prašymu kas mėnesį pateikia vidutiniškai per sekundę pateikiamų pranešimų skaičiaus įvertčius, o tai darydamos atsižvelgia į visus per ankstesnius 12 mėn. pateiktus pranešimus.

*20 straipsnis***Tiesioginė elektroninė prieiga**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 41 punktą)

1. Laikoma, kad asmuo negali elektroniniu būdu perduoti su finansine priemone susijusių pavedimų tiesiogiai į prekybos vietą pagal Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 41 punktą, jeigu tas asmuo negali veikti savo nuožiūra, kiek tai susiję su tikslia pavedimo įvedimo sekundės dalimi ir pavedimo trukme per tą laikotarpį.

2. Laikoma, kad asmuo negali taip tiesiogiai elektroniniu būdu perduoti pavedimų, jeigu jie perduodami naudojant pavedimų vykdymo proceso optimizavimo priemones, kuriomis nustatoma ne vieta ar vietos, kuriose pavedimas turėtų būti pateiktas, bet kitokie pavedimo parametrai, nebent šios priemonės įtrauktos į klientų sistemas, o ne į reguliuojamos rinkos arba DPS nario ar dalyvio arba OPS kliento sistemas.



## II SKYRIUS

## ORGANIZACINIAI REIKALAVIMAI

## I SKIRSNIS

*Organizacinė struktūra*

## 21 straipsnis

**Bendrieji organizaciniai reikalavimai**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2–10 dalys)

1. Investicinės įmonės laikosi šių organizacinių reikalavimų:
  - a) parengia, įgyvendina ir taiko sprendimų priėmimo procedūras bei organizacinę struktūrą, kurios būtų įformintos dokumentais ir kuriose būtų aiškiai nurodyta pavaldumo struktūra ir paskirstytos funkcijos bei pareigos;
  - b) užtikrina, kad jų atitinkami asmenys žinotų, kokių procedūrų jie turi laikytis, kad tinkamai vykdytų savo pareigas;
  - c) parengia, įgyvendina ir taiko tinkamus vidaus kontrolės mechanizmus, skirtus užtikrinti, kad visais investicinės įmonės lygmenimis būtų laikomasi sprendimų ir procedūrų;
  - d) samdo darbuotojus, turinčius jiems paskirtoms pareigoms atlikti būtinų gebėjimų, žinių ir kompetenciją;
  - e) parengia, įgyvendina ir taiko veiksmingą vidaus atskaitomybės ir informacijos perdavimo procesą visais atitinkamais investicinės įmonės lygmenimis;
  - f) tinkamai ir tvarkingai saugo įrašus apie savo veiklą ir vidaus organizacinę struktūrą;
  - g) užtikrina, kad, jei atitinkami asmenys atlieka kelias funkcijas, tai netrukdytų (ir tikėtina, kad netrukdytų) tiems asmenims patikimai, sąžiningai ir profesionaliai atlikti bet kokią konkrečią funkciją.

Laikydamosi šioje dalyje nustatytų reikalavimų, investicinės įmonės atsižvelgia į įmonės veiklos pobūdį, apimtį bei sudėtingumą ir į vykdant tą veiklą teikiamų investicinių paslaugų ir vykdomos investicinės veiklos pobūdį b įvairovę.

2. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko tinkamas sistemas ir procedūras, kuriomis užtikrinama informacijos apsauga, vientisumas ir konfidencialumas, atsižvelgdamos į tos informacijos pobūdį.

3. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko tinkamą veiklos tęstinumo politiką, kurios tikslas – užtikrinti, kad tuo atveju, jeigu sutriktų jų sistemos ir procedūros, būtų išsaugoti esminiai duomenys ir funkcijos ir būtų toliau teikiamos investicinės paslaugos ir vykdoma investicinė veikla arba, kai tai neįmanoma, būtų laiku atkurti tokie duomenys ir funkcijos bei laiku atnaujintas investicinių paslaugų teikimas ir investicinė veikla.

**▼ B**

4. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko apskaitos politiką ir procedūras, pagal kurias jos, kompetentingai institucijai paprašius, galėtų laiku pateikti finansines ataskaitas, kuriose pateikiama tikra ir teisinga jų finansinė būklė ir kurios atitinka visus galiojančius apskaitos standartus ir taisykles.

5. Investicinės įmonės stebi ir reguliariai vertina savo sistemų, vidaus kontrolės mechanizmų ir tvarkos, nustatytų pagal 1–4 dalis, tinkamumą ir veiksmingumą ir imasi tinkamų priemonių bet kokiems trūkumams pašalinti.

*22 straipsnis***Atitikties užtikrinimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis)

1. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko tinkamą politiką ir procedūras, kurių tikslas – nustatyti bet kokią riziką, kad įmonė neįvykdys pareigų pagal Direktyvą 2014/65/ES, taip pat susijusią riziką, ir taiko tinkamas priemones bei procedūras, skirtas tokiai rizikai kuo labiau sumažinti ir suteikti galimybę kompetentingoms institucijoms veiksmingai vykdyti savo įgaliojimus pagal tą direktyvą.

Investicinės įmonės atsižvelgia į įmonės veiklos pobūdį, apimtį bei sudėtingumą ir į vykdant tą veiklą teikiamų investicinių paslaugų ir vykdomos investicinės veiklos pobūdį bei įvairovę.

2. Investicinės įmonės sukuria ir palaiko nuolatinę ir veiksmingą atitikties užtikrinimo funkciją, kurią atliekantys asmenys veikia nepriklausomai ir vykdo šias pareigas:

- a) nuolat stebi ir reguliariai vertina priemonių, politikos ir procedūrų, taikomų pagal 1 dalies pirmą pastraipą, bei veiksmų, kurių imtasi siekiant pašalinti bet kokius trūkumus, atsiradusius įmonei vykdyant savo pareigas, tinkamumą ir veiksmingumą;
- b) teikia konsultacijas ir padeda atitinkamiems asmenims, atsakingiems už investicinių paslaugų teikimą ir investicinės veiklos vykdymą, užtikrinti įmonės pareigų pagal Direktyvą 2014/65/ES vykdymą;
- c) bent kas metus valdymo organui teikia informaciją apie investicinių paslaugų ir veiklos bendrų kontrolės sąlygų įgyvendinimą ir veiksmingumą, apie nustatytą riziką, taip pat informaciją apie skundų nagrinėjimą ir teisių gynimo priemones, kurių buvo ar bus imtasi;
- d) vykdydami bendras stebėjimo pareigas, stebi skundų nagrinėjimo proceso operacijas ir skundus laiko atitinkamos informacijos šaltiniu.

**▼B**

Siekdami laikytis šios dalies a ir b punktų, atitikties užtikrinimo funkciją atliekantys asmenys atlieka vertinimą, kuriuo remiantis nustato rizika grindžiamą stebėsenos programą, kuria atsižvelgiama į visų sričių investicinės įmonės investicines paslaugas, veiklą ir bet kokias atitinkamas papildomas paslaugas, įskaitant atitinkamą informaciją, surinktą stebint skundų nagrinėjimą. Stebėsenos programa nustatomi prioritetai atsižvelgiant į atitikties rizikos vertinimą ir užtikrinama, kad atitikties rizika būtų visapusiškai stebima.

3. Kad 2 dalyje nurodyti atitikties užtikrinimo funkciją atliekantys asmenys galėtų tinkamai ir nepriklausomai vykdyti savo pareigas, investicinės įmonės užtikrina, kad būtų įvykdytos šios sąlygos:

- a) atitikties užtikrinimo funkciją atliekantys asmenys turi būtinus įgaliojimus, išteklių, kompetenciją ir galimybę susipažinti su visa atitinkama informacija;
- b) valdymo organas skiria ir keičia atitikties užtikrinimo pareigūną, atsakingą už atitikties užtikrinimo funkciją ir už visos su atitikties užtikrinimu susijusios informacijos teikimą, kaip reikalaujama pagal Direktyvą 2014/65/ES ir pagal šio reglamento 25 straipsnio 2 dalį;
- c) atitikties užtikrinimo funkciją atliekantys asmenys *ad hoc* tiesiogiai praneša valdymo organui, jeigu nustato reikšmingą riziką, kad įmonė neįvykdys pareigų pagal Direktyvą 2014/65/ES;
- d) atitinkami asmenys, atliekantys atitikties užtikrinimo funkciją, nedalyvauja teikiant paslaugas arba vykdant veiklą, kurias jie stebi;
- e) atitikties užtikrinimo funkciją atliekančių atitinkamų asmenų atlyginimo nustatymo metodas nekelia (ir tikėtina, kad nekels) grėsmės jų objektyvumui.

4. Nereikalaujama, kad investicinė įmonė laikytųsi 3 dalies d arba e punkto, jeigu ji gali įrodyti, kad, atsižvelgiant į jos veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą ir į investicinių paslaugų ir veiklos pobūdį bei įvairovę, d arba e punkto reikalavimai yra neproporcingi ir kad jos atitikties užtikrinimo funkcija ir toliau yra veiksminga. Tokiu atveju investicinė įmonė įvertina, ar kyla grėsmė atitikties užtikrinimo funkcijos veiksmingumui. Vertinimas reguliariai peržiūrimas.

### 23 straipsnis

#### Rizikos valdymas

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 5 dalis)

1. Investicinės įmonės imasi šių su rizikos valdymu susijusių veiksmų:

- a) parengia, įgyvendina ir taiko tinkamą rizikos valdymo politiką ir procedūras, kuriomis nustatoma rizika, susijusi su įmonės veikla, procesais ir sistemomis, ir prireikus nustatomas įmonei priimtinas rizikos lygis;

**▼B**

- b) priima veiksmingus susitarimus, procesus ir mechanizmus, kad būtų galima valdyti riziką, susijusią su įmonės veikla, procesais ir sistemomis, atsižvelgiant į tą priimtinos rizikos lygį;
- c) stebi šiuos dalykus:
  - i) investicinės įmonės rizikos valdymo politikos ir procedūrų tinkamumą ir veiksmingumą;
  - ii) kaip investicinė įmonė ir jos atitinkami asmenys laikosi pagal b punktą priimtų susitarimų, procesų ir mechanizmų;
  - iii) priemonių, kurių imtasi siekiant pašalinti bet kokius tos politikos, procedūrų, susitarimų, procesų ir mechanizmų trūkumus, įskaitant atvejus, kai atitinkami asmenys nesilaiko tokių susitarimų, procesų ir mechanizmų, politikos ir procedūrų, tinkamumą ir veiksmingumą.

2. Investicinės įmonės, kai tinka ir kai tai proporcinga atsižvelgiant į jų veiklos pobūdį, apimtį bei sudėtingumą ir į vykdant tą veiklą teikiamų investicinių paslaugų ir vykdomos investicinės veiklos pobūdį bei įvairovę, sukuria ir palaiko rizikos valdymo funkciją, kurią atliekantys asmenys veikia nepriklausomai ir vykdo šias užduotis:

- a) įgyvendina 1 dalyje nurodytą politiką ir procedūras;
- b) teikia ataskaitas ir konsultacijas vyresniajai vadovybei pagal 25 straipsnio 2 dalį.

Kai investicinė įmonė pagal pirmą pastraipą nesukuria ir nepalaiko rizikos valdymo funkcijos, paprašius ji turi sugebėti įrodyti, kad politika ir procedūros, kurias ji priėmė pagal 1 dalį, atitinka tos dalies reikalavimus.

*24 straipsnis***Vidaus auditas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 5 dalis)

Investicinės įmonės, kai tinka ir kai tai proporcinga atsižvelgiant į jų veiklos pobūdį, apimtį bei sudėtingumą ir į vykdant tą veiklą teikiamų investicinių paslaugų ir vykdomos investicinės veiklos pobūdį bei įvairovę, sukuria ir palaiko vidaus audito funkciją, kuri yra atskirta ir nepriklausoma nuo kitų investicinės įmonės funkcijų ir veiklos ir kurią atliekantys asmenys vykdo šias pareigas:

- a) parengia, įgyvendina ir taiko audito planą investicinės įmonės sistemų, vidaus kontrolės mechanizmų ir susitarimų tinkamumui ir veiksmingumui patikrinti ir įvertinti;
- b) teikia rekomendacijas, atsižvelgiant į darbo, atlikto pagal a punktą, rezultatus, ir tikrina, kaip laikomasi tų rekomendacijų;
- c) teikia su vidaus audito klausimais susijusią informaciją pagal 25 straipsnio 2 dalį.

**▼B***25 straipsnis***Vyresniosios vadovybės atsakomybė**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis)

1. Investicinės įmonės, viduje skirstydamos funkcijas, užtikrina, kad vyresnioji vadovybė ir prireikus priežiūros funkciją atliekantys asmenys būtų atsakingi už tai, kad įmonė vykdytų savo pareigas pagal Direktyvą 2014/65/ES. Visų pirma vyresnioji vadovybė ir prireikus priežiūros funkciją atliekantys asmenys turi įvertinti ir reguliariai peržiūrėti politikos, susitarimų ir procedūrų, kurie taikomi siekiant vykdyti pareigas pagal Direktyvą 2014/65/ES, veiksmingumą ir imtis tinkamų priemonių bet kokiems trūkumams pašalinti.

Skirstant svarbias funkcijas vyresniesiems vadovams aiškiai nustatoma, kas yra atsakingas už įmonės organizacinių reikalavimų laikymosi priežiūrą ir taikymą. Svarbių funkcijų paskirstymo įrašai nuolat atnaujinami.

2. Investicinės įmonės užtikrina, kad jų vyresniajai vadovybei būtų dažnai ir ne rečiau kaip kartą per metus pateikiamos rašytinės ataskaitos 22, 23 ir 24 straipsniuose nurodytais klausimais, kuriose visų pirma būtų nurodyta, ar buvo imtasi tinkamų taisomųjų priemonių bet kokiems trūkumams pašalinti.

3. Investicinės įmonės užtikrina, kad, jeigu yra priežiūros funkcija, ją atliekantys asmenys reguliariai gautų rašytines ataskaitas 22, 23 ir 24 straipsniuose nurodytais klausimais.

4. Taikant šį straipsnį, priežiūros funkciją atliekantys asmenys – asmenys investicinėje įmonėje, atsakingi už jos vyresniosios vadovybės priežiūrą.

*26 straipsnis***Skundų nagrinėjimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis)

1. Investicinė įmonė parengia, įgyvendina ir taiko veiksmingą ir skaidrią skundų nagrinėjimo politiką ir procedūras, kad galėtų greitai išnagrinėti klientų arba potencialių klientų skundus. Investicinė įmonė registruoja gautus skundus ir priemones, kurių ėmėsi jiems išspręsti.

Taikant skundų nagrinėjimo politiką teikiama aiški, tiksli ir atnaujinta informacija apie skundų nagrinėjimo procedūrą. Šią politiką patvirtina įmonės valdymo organas.

2. Investicinės įmonės paskelbia taikytinos skundo nagrinėjimo procedūros detales. Tokios detalės apima informaciją apie skundų nagrinėjimo politiką ir skundų nagrinėjimo funkciją atliekančių asmenų kontaktinius duomenis. Informacija teikiama klientams arba potencialiems klientams paprašius arba kai patvirtinamas skundo gavimas. Investicinės įmonės suteikia galimybę klientams ir potencialiems klientams skundus pateikti nemokamai.

**▼B**

3. Investicinės įmonės sukuria skundų nagrinėjimo funkciją, kurią atliekantis asmenys yra atsakingi už skundų tyrimą. Šią funkciją gali atlikti atitikties užtikrinimo funkciją atliekantis asmenys.
  
4. Nagrinėdamos skundą investicinės įmonės su klientais arba potencialiais klientais bendrauja aiškiai, paprasta ir lengvai suprantama kalba ir atsako į skundą nepagrįstai nedelsdamos.
  
5. Investicinės įmonės klientams arba potencialiems klientams praneša įmonės poziciją dėl skundo ir klientus arba potencialius klientus informuoja apie jų galimybes, įskaitant galimybę skundą perduoti alternatyvaus ginčų sprendimo subjektui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/11/ES <sup>(1)</sup> dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo 4 straipsnio h punkte, arba galimybę klientui pareikšti civilinį ieškinį.
  
6. Investicinės įmonės atitinkamoms kompetentingoms institucijoms ir, kai taikoma pagal nacionalinę teisę, alternatyvaus ginčų sprendimo subjektui pateikia informaciją apie skundus ir skundų nagrinėjimą.
  
7. Investicinės įmonės atitikties užtikrinimo funkciją atliekantis asmenys analizuoja skundus ir skundų nagrinėjimo duomenis, kad galėtų nustatyti ir pašalinti bet kokią riziką ar problemas.

*27 straipsnis***Atlyginimų politika ir praktika**

(Direktyvos 2014/65/ES 16, 23 ir 24 straipsniai)

1. Investicinės įmonės pagal tinkamas vidaus procedūras nustato ir įgyvendina atlyginimų politiką ir praktiką, atsižvelgdamos į visų įmonės klientų interesus ir siekdamos užtikrinti, kad su klientais būtų elgiamasi sąžiningai ir kad dėl įmonės priimtose atlyginimų politikos nebūtų pažeisti jų interesai trumpuoju, vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu.

Atlyginimų politika ir praktika parengiamos taip, kad nesukeltų interesų konflikto arba paskatų, dėl kurių atitinkami asmenys galėtų teikti pirmenybę savo pačių arba įmonės interesams taip padarydami galimą žalą bet kuriam klientui.

2. Investicinės įmonės užtikrina, kad jų atlyginimų politika ir praktika būtų taikoma visiems atitinkamiems asmenims, kurie daro tiesioginį ar netiesioginį poveikį investicinės įmonės teikiamoms investicinėms arba papildomoms paslaugoms arba įmonės elgesiui, neatsižvelgiant į klientų tipą, jeigu tokių asmenų atlyginimas ir panašios paskatos galėtų sukelti interesų konfliktą, kuris juos paskatintų veikti pažeidžiant bet kurio įmonės kliento interesus.

<sup>(1)</sup> 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 63).

**▼B**

3. Investicinės įmonės valdymo organas, pasitaręs su atitikties užtikrinimo funkciją atliekančiais asmenimis, patvirtina įmonės atlyginimų politiką. Investicinės įmonės vyresnioji vadovybė yra atsakinga už kasdienį atlyginimų politikos įgyvendinimą ir su ta politika susijusios atitikties rizikos stebėjimą.

4. Atlyginimas ir panašios paskatos nėra grindžiamos vien arba daugiausia kiekybiniais komerciniais kriterijais ir jais visapusiškai atsižvelgiama į tinkamus kokybinius kriterijus, parodančius taikomų taisyklių laikymąsi, sąžiningą elgesį su klientais ir klientams teikiamų paslaugų kokybę.

Visuomet išlaikoma fiksuotos ir kintamos atlyginimo dalių pusiausvyra, kad atlyginimo struktūra nebūtų teikiama pirmenybė investicinės įmonės arba jos atitinkamų asmenų interesams pažeidžiant bet kurio kliento interesus.

*28 straipsnis***Asmeninių sandorių aprėptis**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis)

Taikant 29 ir 37 straipsnius, asmeninis sandoris yra prekybos finansine priemone sandoris, kurį įvykdo atitinkamas asmuo arba kuris įvykdomas jo vardu, jeigu laikomasi bent vieno iš šių kriterijų:

- a) atitinkamo asmens veikla nesusijusi su veikla, kurią jis vykdo pagal savo profesinius įgaliojimus;
- b) sandoris vykdomas bet kurio iš šių asmenų naudai:
  - i) atitinkamo asmens;
  - ii) bet kurio asmens, su kuriuo jį sieja giminystės ryšiai arba su kuriuo jį sieja glaudūs ryšiai;
  - iii) asmens, kurio atžvilgiu atitinkamas asmuo turi tiesioginių arba netiesioginių reikšmingų interesų dėl sandorio rezultato, išskyrus mokesčių ar komisinių atlyginimų už sandorio įvykdymą.

*29 straipsnis***Asmeniniai sandoriai**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis)

1. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko tinkamus susitarimus, kurių tikslas – užkirsti kelią 2, 3 ir 4 dalyse nurodytiems veiksams, jeigu kuris nors atitinkamas asmuo dalyvauja veikloje, dėl kurios gali kilti interesų konfliktas, arba įmonės vardu vykdydamas veiklą turi galimybę pasinaudoti viešai neatskleista informacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 7 straipsnio 1 dalyje, arba kita konfidencialia informacija, susijusia su klientais arba sandoriais su klientais arba jų vardu vykdomais sandoriais.



**▼B**

2. Investicinės įmonės užtikrina, kad atitinkami asmenys nesudarytų asmeninių sandorių, kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

- a) tam asmeniui draudžiama sudaryti sandorį pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014;
- b) jis susijęs su netinkamu tos konfidencialios informacijos naudojimu arba atskleidimu;
- c) jis prieštarauja arba gali prieštarauti investicinės įmonės pareigai pagal Direktyvą 2014/65/ES.

3. Investicinės įmonės užtikrina, kad atitinkami asmenys neteiktų konsultacijų ar rekomendacijų, išskyrus atvejus, kai jie įprastai atlieka savo darbą arba laikosi paslaugų sutarties, bet kuriam kitam asmeniui sudaryti finansinių priemonių sandorį, kuriam, jeigu tai būtų asmeninis atitinkamo asmens sandoris, būtų taikoma 2 dalis arba 37 straipsnio 2 dalies a arba b punktas, arba 67 straipsnio 3 dalis.

4. Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 596/2014 10 straipsnio 1 daliai, investicinės įmonės užtikrina, kad, išskyrus atvejus, kai asmuo atlieka įprastą savo darbą arba laikosi paslaugų sutarties, atitinkami asmenys neatskleistų jokios informacijos arba nuomonės bet kuriam kitam asmeniui, jeigu atitinkamas asmuo žino arba pagrįstai turėtų žinoti, kad atskleidus tokią informaciją, tas kitas asmuo ims arba greičiausiai imtųsi bet kurio iš šių veiksmų:

- a) sudarys finansinių priemonių sandorį, kuriam, jeigu tai būtų asmeninis atitinkamo asmens sandoris, būtų taikoma 2 arba 3 dalis arba 37 straipsnio 2 dalies a arba b punktas, arba 67 straipsnio 3 dalis;
- b) teiks konsultacijas arba padės kitam asmeniui sudaryti tokį sandorį.

5. Susitarimais, kurių reikalaujama 1 dalyje, užtikrinama, kad:

- a) kiekvienam atitinkamam asmeniui, kuriam taikoma 1, 2, 3 ir 4 dalys, būtų žinomi asmeniniams sandoriams taikomi apribojimai ir priemonės, kurias investicinė įmonė nustatė asmeniniams sandoriams ir atskleidžiamai informacijai pagal 1, 2, 3 ir 4 dalis;
- b) įmonė būtų greitai informuojama apie bet kurį asmeninį atitinkamo asmens sudarytą sandorį, jai pranešant apie tą sandorį arba kitaip sudarant galimybę įmonei nustatyti tokius sandorius;
- c) būtų užregistruojamas asmeninis sandoris, apie kurį pranešta įmonei arba kurį ji pati nustatė, taip pat bet kuris su tokiu sandoriu susijęs leidimas arba draudimas.

**▼ B**

Užsakomųjų paslaugų susitarimų atveju investicinė įmonė užtikrina, kad įmonė, kuriai veikla perduodama vykdyti, saugotų įrašus apie asmeninius sandorius, sudarytus visų atitinkamų asmenų, ir investicinei įmonei paprašius nedelsdama pateiktų tą informaciją.

6. 1–5 dalys netaikomos šiems asmeniniams sandoriams:

- a) asmeniniams sandoriams, įvykdytiems remiantis portfelio valdymo paslauga, kai sprendimai priimami savo nuožiūra, kai portfelio valdytojas ir atitinkamas asmuo arba kitas asmuo, kurio naudai vykdomas sandoris, iš anksto nebuvo taręsi dėl šio sandorio;
- b) asmeniniams sandoriams, susijusiems su kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektais (KIPVPS) arba alternatyvaus investavimo fondais (AIF), kurie prižiūrimi pagal valstybės narės teisę, pagal kurią jų turtui numatomas atitinkamas rizikos paskirstymo lygis, kai susijęs atitinkamas asmuo ir bet kuris kitas asmuo, kurio naudai vykdomi sandoriai, nedalyvauja valdant tą subjektą.

## 2 SKIRSNIS

### *Užsakomųjų paslaugų teikimas*

#### *30 straipsnis*

#### **Esminių ir svarbių veiklos funkcijų taikymo sritis**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis ir 16 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą)

1. Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje veiklos funkcija laikoma esmine arba svarbia, jeigu ją netinkamai vykdydama arba jos nevykdydama, investicinė įmonė iš esmės nebegalėtų laikytis savo veiklos leidimo sąlygų ir įsipareigojimų pagal jį arba kitų pareigų pagal Direktyvą 2014/65/ES, arba būtų pakenkta finansinei įmonės veiklai arba jos investicinių paslaugų ir veiklos patikimumui arba tęstinumui.

2. Nedarant poveikio kurios nors kitos funkcijos statusui, taikant 1 dalį esminėmis ar svarbiomis nelaikomos šios funkcijos:

- a) įmonei teikiamos konsultacijų paslaugos ir kitos paslaugos, kurios nesudaro įmonės investicinės veiklos dalies, įskaitant teisinių konsultacijų teikimą įmonei, įmonės darbuotojų mokymą, sąskaitų pateikimo paslaugas ir įmonės patalpų ir darbuotojų apsaugą;
- b) standartizuotų paslaugų pirkimas, įskaitant rinkos informavimo paslaugas ir kainų teikimo paslaugą.

**▼ B***31 straipsnis***Esminių ar svarbių veiklos funkcijų perdavimas išorės paslaugų teikėjui**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis ir 16 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa)

1. Investicinės įmonės, esmines ir svarbias veiklos funkcijas perdavusios išorės paslaugų teikėjui, toliau lieka visiškai atsakingos už visų savo pareigų pagal Direktyvą 2014/65/ES vykdymą ir laikosi šių sąlygų:

- a) išorės paslaugų teikėjui perdavus kai kurias funkcijas, vyresnioji vadovybė savo atsakomybės neperduoda;
- b) nepasikeičia investicinės įmonės santykiai su klientais ir įsipareigojimai klientų atžvilgiu pagal Direktyvos 2014/65/ES sąlygas;
- c) nepakenkiama sąlygoms, kurių privalo laikytis investicinė įmonė, kad gautų ir išlaikytų veiklos leidimą pagal Direktyvos 2014/65/ES 5 straipsnį;
- d) nepašalinamos ir nepakeičiamos jokios kitos sąlygos, kuriomis remiantis įmonei buvo suteiktas veiklos leidimas.

2. Investicinės įmonės tinkamai, apdairiai ir stropiai sudaro, tvarko arba nutraukia bet koki susitarimą dėl esminių arba svarbių veiklos funkcijų perdavimo išorės paslaugų teikėjui ir imasi reikalingų veiksmų, kad užtikrintų šių sąlygų laikymąsi:

- a) paslaugų teikėjas turi gebėjimų, pajėgumų, pakankamai išteklių, tinkamą organizacinę struktūrą, palaikančią užsakomųjų funkcijų vykdymą, ir įstatymais numatytą veiklos leidimą, kad galėtų patikimai ir profesionaliai vykdyti užsakomąsias funkcijas;
- b) paslaugų teikėjas užsakomąsias paslaugas teikia veiksmingai ir laikydamasis taikomų įstatymų bei reguliavimo reikalavimų, ir šiuo tikslu įmonė yra nustaciusi paslaugų teikėjo veiklos standarto vertinimo, taip pat nuolatinės paslaugų teikėjo teikiamų paslaugų peržiūros metodus ir tvarką;
- c) paslaugų teikėjas tinkamai prižiūri, kaip vykdomos užsakomosios funkcijos ir tinkamai valdo su jų perdavimu susijusią riziką;
- d) imamasi tinkamų veiksmų, kai atrodo, kad paslaugų teikėjas veiksmingai nevykdo funkcijų ar nesilaiko taikomų įstatymų bei reguliavimo reikalavimų;

**▼B**

- e) investicinė įmonė veiksmingai prižiūri užsakomąsias funkcijas ar paslaugas ir valdo su tuo susijusią riziką; tuo tikslu įmonė išlaiko kompetenciją ir išteklius, reikalingus veiksmingai prižiūrėti užsakomąsias funkcijas ir valdyti tą riziką;
- f) paslaugų teikėjas yra atskleidęs investicinei įmonei informaciją apie bet kokius pokyčius, kurie gali turėti reikšmingos įtakos jo gebėjimui veiksmingai vykdyti užsakomąsias funkcijas laikantis taikomų įstatymų ir reguliavimo reikalavimų;
- g) kai reikia, investicinė įmonė gali nedelsdama nutraukti susitarimą dėl užsakomųjų paslaugų, kai to reikia klientų interesams, nepakenkdama paslaugų teikimo klientams tęstinumui ir kokybei;
- h) paslaugų teikėjas bendradarbiauja su investicinės įmonės kompetentingomis institucijomis užsakomųjų funkcijų klausimais;
- i) investicinė įmonė, jos auditoriai ir susijusios kompetentingos institucijos turi galimybę veiksmingai naudotis duomenimis, susijusiais su užsakomosiomis funkcijomis, ir patekti į atitinkamas paslaugų teikėjo veiklos patalpas, kai to reikia veiksmingai priežiūrai pagal šį straipsnį vykdyti; o kompetentingos institucijos turi galimybę pasinaudoti šiomis priegis teisėmis;
- j) paslaugų teikėjas saugo bet kokią konfidencialią informaciją, susijusią su investicine įmone ir jos klientais;
- k) investicinė įmonė ir paslaugų teikėjas yra parengę, įdiegę ir palaiko nenumatytų atvejų planą veiklos sutrikimo padariniams šalinti ir atsarginėms priemonėms reguliariai tikrinti, jeigu tai būtina užsakomosios funkcijos, paslaugos ar veiklos atveju;
- l) investicinė įmonė yra užtikrinusi, kad užsakomųjų funkcijų ar paslaugų tęstinumas ir kokybė būtų išlaikomi ir perdavimo nutraukimo atveju arba užsakomųjų funkcijų vykdymą ar paslaugų teikimą perduodant kitai trečiajai šaliai arba pačiai jas vykdančiai.

3. Investicinių įmonių ir paslaugų teikėjo atitinkamos teisės ir pareigos aiškiai paskiriamos ir išdėstomos rašytiniame susitarime. Visų pirma investicinė įmonė pasilieka teisę duoti nurodymus ir nutraukti susitarimą, gauti informaciją, atlikti patikrinimus, susipažinti su apskaitos dokumentais ir patekti į patalpas. Susitarimu užtikrinama, kad paslaugų teikėjas imtųsi vykdyti užsakomąsias paslaugas tik su investicinės įmonės raštišku sutikimu.

4. Kai investicinė įmonė ir paslaugų teikėjas yra tos pačios grupės nariai, investicinė įmonė, siekdama laikytis šio straipsnio ir 32 straipsnio, gali atsižvelgti į tai, kokiu mastu įmonė kontroliuoja paslaugų teikėją arba turi galimybę daryti įtaką jo veiksmams.

**▼B**

5. Kompetentingai institucijai paprašius investicinė įmonė pateikia visą būtina informaciją, kad kompetentinga institucija galėtų prižiūrėti, ar vykdant užsakomas funkcijas laikomasi Direktyvos 2014/65/ES ir jos įgyvendinimo priemonių reikalavimų.

*32 straipsnis***Paslaugų teikėjai trečioiose valstybėse**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis ir 16 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa)

1. Be 31 straipsnyje nurodytų reikalavimų, tais atvejais, kai investicinė įmonė trečiojoje valstybėje esančiam paslaugų teikėjui perduoda funkcijas, susijusias su klientams teikiama portfelio valdymo investicine paslauga, ta investicinė įmonė užtikrina, kad būtų įvykdytos šios sąlygos:

- a) paslaugų teikėjas turi veiklos leidimą arba yra registruotas savo buveinės šalyje ir jo priežiūrą veiksmingai vykdo tos trečiosios valstybės kompetentinga institucija;
- b) investicinės įmonės kompetentinga institucija ir paslaugų teikėjo priežiūros institucija yra sudariusios atitinkamą bendradarbiavimo susitarimą.

2. 1 dalies b punkte nurodytu bendradarbiavimo susitarimu užtikrinama, kad investicinės įmonės kompetentingos institucijos gali bent jau:

- a) paprašiusios gauti informaciją, reikalingą priežiūros užduotims vykdyti pagal Direktyvą 2014/65/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 600/2014;
- b) susipažinti su trečiojoje valstybėje laikomais dokumentais, svarbiais jų priežiūros pareigoms vykdyti;
- c) kuo skubiau gauti informaciją iš priežiūros institucijos trečiojoje valstybėje akivaizdžių Direktyvos 2014/65/ES bei jos įgyvendinimo priemonių ir Reglamento (ES) Nr. 600/2014 reikalavimų pažeidimų tyrimo tikslais;
- d) bendradarbiauti vykdymo užtikrinimo srityje pagal nacionalinę ir tarptautinę teisę, taikomą trečiosios valstybės priežiūros institucijai ir Sąjungos kompetentingoms institucijoms, kai pažeidžiami Direktyvos 2014/65/ES, jos įgyvendinimo priemonių ir atitinkamo nacionalinės teisės akto reikalavimai.

3. Kompetentingos institucijos savo svetainėje paskelbia sąrašą trečioiose valstybėse esančių priežiūros institucijų, su kuriomis jos yra sudariusios 1 dalies b punkte nurodytą bendradarbiavimo susitarimą.

Kompetentingos institucijos atnaujina bendradarbiavimo susitarimus, sudarytus iki šio reglamento įsigaliojimo dienos, per šešis mėnesius nuo tos datos.



## 3 SKIRSNIS

**Interesų konfliktai**

## 33 straipsnis

**Klientui galintys pakenkti interesų konfliktai**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis ir 23 straipsnis)

Siekdamos nustatyti interesų konfliktų, kurie kyla teikiant investicines ir papildomas paslaugas arba jų derinį ir kurių egzistavimas gali pakenkti kliento interesams, rūšis, investicinės įmonės, taikydamos minimalius kriterijus, atsižvelgia į tai, ar investicinė įmonė arba atitinkamas asmuo ar asmuo, tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su įmone kontrolės ryšiais yra atsidūręs vienoje iš toliau nurodytų situacijų, susidariusių dėl investicinių ar papildomų paslaugų teikimo, investicinės veiklos ar dėl kitų priežasčių:

- a) tikėtina, kad įmonė arba tas asmuo turės finansinės naudos arba išvengs finansinio nuostolio kliento sąskaita;
- b) įmonė arba tas asmuo yra suinteresuoti klientui teikiamos paslaugos arba kliento vardu vykdomo sandorio rezultatu kitaip, negu klientas yra suinteresuotas tuo rezultatu;
- c) įmonė arba tas asmuo yra finansiškai arba kitaip skatinami teikti pirmenybę kito kliento arba klientų grupės interesams, o ne kliento interesams;
- d) įmonė arba tas asmuo vykdo tokią pačią veiklą kaip klientas;
- e) įmonė arba tas asmuo iš asmens, kuris nėra klientas, už klientui teikiamas paslaugas, be standartinio komisinio arba mokesčio už tą paslaugą, gauna arba gaus paskatą pinigais, nepinigine nauda arba paslaugomis.

## 34 straipsnis

**Interesų konfliktų politika**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis ir 23 straipsnis)

1. Investicinės įmonės parengia, įdiegia ir taiko veiksmingą rašytinę interesų konfliktų politiką, kuri atitinka įmonės dydį ir struktūrą bei jos veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą.

Kai įmonė yra grupės narė, šia politika taip pat atsižvelgiama į visas aplinkybes, kurios įmonei yra arba turėtų būti žinomos, kurios gali sukelti interesų konfliktą dėl kitų grupės narių struktūros ir veiklos.

**▼ B**

2. Interesų konfliktų politikoje, parengtoje vadovaujantis 1 dalimi, pateikiama tokia informacija:

- a) joje privalo būti nurodytos, atsižvelgiant į konkrečias investicines paslaugas ir veiklą bei papildomas paslaugas, kurias teikia pati investicinė įmonė arba kurios teikiamos tos įmonės vardu, aplinkybės, kurios sudaro arba gali sukelti interesų konfliktą, dėl kurio gali kilti grėsmė, jog bus padaryta žala vieno arba kelių klientų interesams;
- b) joje privalo būti nurodytos procedūros, kurių reikia laikytis, ir priemonės, kurias reikia priimti, kad būtų galima tokių konfliktų išvengti arba juos valdyti.

3. 2 dalies b punkte nurodytos procedūros ir priemonės yra skirtos tam, kad būtų užtikrinta, jog atitinkami asmenys, dalyvaujantys įvairių rūšių veikloje, kuri yra susijusi su interesų konfliktu, nurodytu 2 dalies a punkte, vykdytų tą veiklą nepriklausomai, kiek tai tinkama, atsižvelgiant į investicinės įmonės ir į grupės, kuriai ji priklauso, dydį ir veiklą ir į grėsmės, jog bus padaryta žala kliento interesams, reikšmingumą.

Taikant 2 dalies b punktą, procedūros, kuriomis reikia vadovautis, ir priemonės, kurias reikia priimti, apima bent jau tuos elementus iš toliau pateikiamo sąrašo, kurie yra reikalingi, kad įmonė užtikrintų reikiamą savarankiškumo laipsnį:

- a) veiksmingas procedūras, kad būtų galima užkirsti kelią atitinkamų asmenų, dalyvaujančių su interesų konfliktų rizika susijusioje veikloje, keitimuisi informacija arba jį kontroliuoti, kai keičiantis tokia informacija gali būti pakenkta vieno arba kelių klientų interesams;
- b) atskirą priežiūrą atitinkamų asmenų, kurių pagrindinės funkcijos apima veiklos vykdymą klientų vardu arba paslaugų teikimą klientams, kurių interesai gali prieštarauti vieni kitiems, arba kurie kitaip atstovauja skirtingiems interesams, įskaitant įmonės interesus, kurie gali prieštarauti vieni kitiems;
- c) bet kokio tiesioginio ryšio tarp atitinkamų asmenų, kurie daugiausia vykdo vienos rūšies veiklą, atlyginimo ir skirtingų atitinkamų asmenų, kurie daugiausia vykdo kitokią veiklą, atlyginimo arba jų uždirbtų pajamų panaikinimą, kai dėl šių veiklos rūšių gali kilti interesų konfliktas;
- d) priemonės, kuriomis siekiama bet kuriam asmeniui neleisti daryti netinkamos įtakos atitinkamo asmens investicinių arba papildomų paslaugų teikimo arba veiklos vykdymo būdai arba apriboti tokią įtaką;
- e) priemonės, kuriomis siekiama bet kuriam atitinkamam asmeniui neleisti tuo pačiu metu dalyvauti teikiant atskiras investicines arba papildomas paslaugas arba vykdant veiklą arba kontroliuoti tokį dalyvavimą, kai dėl tokio dalyvavimo gali pablogėti tinkamas interesų konfliktų valdymas.

**▼B**

4. Investicinės įmonės užtikrina, kad informacijos atskleidimas klientams pagal Direktyvos 2014/65/ES 23 straipsnio 2 dalį yra kraštutinė priemonė, naudojama tik kai veiksmingos investicinės įmonės konfliktų prevencijos ar valdymo organizacinės ar administracinės priemonės, nustatytos pagal Direktyvos 2014/65/ES 23 straipsnį, yra nepakankamos, siekiant patikimai užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias grėsmei, jog bus padaryta žala kliento interesams.

Atskleidžiant informaciją aiškiai nurodoma, kad investicinės įmonės nustatytos konfliktų prevencijos ar valdymo organizacinės ar administracinės priemonės yra nepakankamos, siekiant patikimai užtikrinti, kad būtų užkirstas kelias grėsmei, jog bus padaryta žala kliento interesams. Atskleidžiant informaciją įtraukiamas specialus konfliktų, kurie kyla teikiant investicines ir (arba) papildomas paslaugas aprašymas, atsižvelgiant į kliento, kuriam atskleidžiama informacija, pobūdį. Bendras interesų konfliktų pobūdis ir šaltiniai, taip pat dėl interesų konflikto kylanti rizika klientui ir veiksmai, kurių imtasi šiai rizikai sumažinti, aprašyme paaiškinami pakankamai išsamiai, kad klientas galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl investicinės ar papildomos paslaugos, kurią teikiant kyla interesų konfliktai.

5. Investicinės įmonės įvertina ir reguliariai, bent kartą per metus, peržiūri interesų konfliktų politiką, parengtą pagal 1–4 dalis ir imasi visų tinkamų priemonių trūkumams pašalinti. Pernelyg didelis kliovimasis atskleidžiama informacija apie interesų konfliktus laikomas investicinės įmonės interesų konfliktų politikos trūkumu.

*35 straipsnis***Duomenys apie paslaugas arba veiklą, sukeliančias žalingą interesų konfliktą**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis)

Investicinės įmonės saugo ir reguliariai atnaujina informaciją apie investicinių arba papildomų paslaugų arba investicinės veiklos, kurią vykdo pati įmonė arba kuri vykdoma tos įmonės vardu, rūšis, dėl kurių kilo arba, nuolatinių paslaugų arba veiklos atveju, gali kilti interesų konfliktas, galintis sukelti grėsmę, jog bus padaryta žala vieno arba kelių klientų interesams.

Vyresnioji vadovybė dažnai ir ne rečiau kaip kartą per metus gauna rašytines ataskaitas apie šiame straipsnyje nurodytas situacijas.

*36 straipsnis***Investiciniai tyrimai ir rinkodaros pranešimai**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 3 dalis)

1. Taikant 37 straipsnį, investicinis tyrimas – tai tyrimas arba kitokia informacija, kuria aiškiai arba netiesiogiai rekomenduojama arba siūloma investicinė strategija, susijusi su viena arba keliomis investicinėmis priemonėmis arba finansinių priemonių emitentais, įskaitant bet kokią išvadą dėl tokių priemonių dabartinės arba būsimos vertės arba kainos, ir kuri skirta paskleisti platinimo kanalais arba visuomenei ir kurios atžvilgiu tenkinamos šios sąlygos:



**▼B**

- a) tyrimas arba informacija apibūdinami arba aprašomi kaip investicinis tyrimas ar panašiu terminu arba kitaip pateikiama kaip rekomendacijoje išdėstytų dalykų objektyvus arba nepriklausomas išaiškinimas;
- b) jeigu minėtą rekomendaciją klientui pateikė investicinė įmonė, tai nebus laikoma konsultacijų dėl investicijų teikimu taikant Direktyvą 2014/65/ES.

2. Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 1 dalies 35 punkte numatytos rūšies rekomendacija, neatitinkanti 1 dalyje nurodytų sąlygų, laikoma rinkodaros pranešimu, taikant Direktyvą 2014/65/ES, ir investicinės įmonės, kurios pateikia arba išplatina šią rekomendaciją, užtikrina, kad ji būtų aiškiai įvardyta kaip tokia.

Be to, įmonės užtikrina, jog bet kurioje tokioje rekomendacijoje būtų suprantamas ir aiškus pareiškimas (arba – žodinės rekomendacijos atveju – lygiavertė informacija), kad ji nebuvo parengta pagal teisinius reikalavimus, kuriais skatinamas investicinio tyrimo nepriklausomumas, ir kad jai netaikomas joks draudimas vykdyti sandorius iki investicinio tyrimo informacijos išplatavimo.

*37 straipsnis***Papildomi organizaciniai reikalavimai, susiję su investiciniais tyrimais arba rinkodaros pranešimais**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis)

1. Investicinės įmonės, rengiančios arba organizuojančios investicinį tyrimą, kuris skirtas arba greičiausiai bus vėliau išplatintas įmonės klientams arba viešai, savo arba savo grupės nario atsakomybe užtikrina, kad būtų įgyvendintos visos 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos priemonės, taikytinos finansų analitikams, dalyvaujantiems rengiant investicinį tyrimą, ir kitiems atitinkamiems asmenims, kurių pareigos arba verslo interesai gali prieštarauti asmenų, kuriems išplatintas investicinis tyrimas, interesams.

Pirmoje pastraipoje nurodytos prievolės taip pat taikomos 36 straipsnio 2 dalyje nurodytoms rekomendacijoms.

2. 1 dalyje nurodytos investicinės įmonės nustato priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, jog būtų įvykdytos šios sąlygos:

- a) turėdami duomenų apie galimą to investicinio tyrimo tvarkaraštį arba turinį, kurie nėra viešai prieinami arba kurių neturi klientai ir kurių negalima lengvai numanyti iš turimos informacijos, finansų analitikai ir kiti atitinkami asmenys neprekiuoja kito asmens, įskaitant investicinę įmonę, vardu ir nesudaro asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis, su kuriomis susijęs tas investicinis tyrimas, arba bet kuriomis susijusiomis finansinėmis priemonėmis, kol investicinio tyrimo gavėjai neturi tinkamos galimybės juo pasinaudoti, išskyrus atvejus, kai rinkos formuotojai veikia sąžiningai ir vykdo įprastinę rinkos formavimo veiklą arba kai vykdomas neužsakytas kliento pavedimas;

**▼ B**

- b) esant aplinkybėms, kurių neapima a punktas, finansų analitikai ir bet kurie kiti atitinkami asmenys, dalyvaujantys rengiant investicinį tyrimą, nesudaro asmeninių sandorių finansinėmis priemonėmis, kurias apima investicinis tyrimas, arba bet kuriomis susijusiomis finansinėmis priemonėmis, kurie prieštarautų galiojančioms rekomendacijoms, išskyrus išskirtines aplinkybes ir gavus išankstinį įmonės nario, atsakingo už teisinę arba atitikties užtikrinimo funkciją, patvirtinimą;
- c) finansų analitikai, dalyvaujantys rengiant investicinį tyrimą, yra fiziškai atskirti nuo kitų atitinkamų asmenų, kurių pareigos ar verslo interesai gali prieštarauti asmenų, kuriems investicinis tyrimas yra platinamas, interesams, arba, kai tai laikoma netinkama įmonės dydžiui ar struktūrai, taip pat jos verslo pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui, sukuriamos ir įgyvendinamos atitinkamos alternatyvios informacijos plitimo kliūtys;
- d) pačios investicinės įmonės, finansų analitikai ir kiti atitinkami asmenys, dalyvaujantys rengiant investicinį tyrimą, nepriima paskatų iš subjektų, turinčių esminių interesų, susijusių su investicinio tyrimo objektu;
- e) pačios investicinės įmonės, finansų analitikai ir kiti atitinkami asmenys, dalyvaujantys rengiant investicinį tyrimą, nepažada emitentams palankios tyrimo aprėpties;
- f) emitentams, atitinkamiems asmenims, išskyrus finansų analitikus, ir bet kuriems kitiems asmenims neleidžiama peržiūrėti investicinio tyrimo projekto iki investicinio tyrimo informacijos išplatavimo, norint patikrinti į tą tyrimą įtrauktų faktinių pareiškimų tikslumą arba bet kuriuo kitu nei įmonės teisinių įsipareigojimų laikymosi patikrinimo tikslu, jeigu projekte pateikiama rekomendacija arba tikslinė kaina.

Šioje dalyje susijusi finansinė priemonė – bet kokia finansinė priemonė, kurios kainą labai veikia kitos finansinės priemonės, esančios investicinio tyrimo objektu, kainos kitimas ir kuri apima tos kitos finansinės priemonės išvestinę priemonę.

3. Investicinės įmonės, kurios viešai arba klientams platina kito asmens parengtą investicinį tyrimą, atleidžiamos nuo 1 dalies reikalavimų, jeigu laikomasi šių kriterijų:

- a) asmuo, kuris rengia investicinį tyrimą, nėra grupės, kuriai priklauso investicinė įmonė, narys;
- b) investicinė įmonė iš esmės nekeičia investicinio tyrimo rekomendacijų;
- c) investicinė įmonė nepateikia investicinio tyrimo kaip savo rengto tyrimo;
- d) investicinė įmonė patikrina, ar tyrimo rengėjui taikomi reikalavimai yra lygiaverčiai šio reglamento reikalavimams, kurie keliami to tyrimo rengimui, arba ar rengėjas yra parengęs politiką, kurioje nustatyti tokie reikalavimai.

**▼ B***38 straipsnis***Papildomi bendrieji reikalavimai, susiję su finansinių priemonių pasirašymu arba platinimu**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

1. Investicinės įmonės, kurios teikia konsultacijas dėl įmonių finansų strategijos, kaip nustatyta I priedo B skirsnio 3 dalyje, ir teikia finansinių priemonių pasirašymo arba platinimo paslaugas, prieš priimdamos įgaliojimą valdyti pasiūlymą, nustato priemones, skirtas klientui emitentui informuoti apie:

- a) įvairias įmonės turimas finansavimo galimybes ir su kiekviena galimybe susijusių sandorio mokesčių sumos įvertį;
- b) finansinių konsultacijų įmonėms dėl pasiūlymo kainos nustatymo laiką ir procesą;
- c) finansinių konsultacijų įmonėms dėl pasiūlymo pateikimo laiką ir procesą;
- d) tikslinius investuotojus, kuriems įmonė ketina pasiūlyti finansines priemones;
- e) atitinkamų asmenų, dalyvaujančių teikiant finansines konsultacijas įmonėms apie finansinių priemonių kainą ir paskirstymą, pareigas bei skyrius ir
- f) įmonės interesų konfliktų, galinčių kilti, kai įmonė pateikia atitinkamas finansines priemones savo klientams investuotojams arba pati jas įsigyja, prevencijos arba valdymo priemones.

2. Investicinės įmonės parengia centralizuotą procedūrą, skirtą visoms įmonės finansinių priemonių pasirašymo arba platinimo operacijoms nustatyti ir tokiai informacijai registruoti, įskaitant datą, kada įmonei buvo pranešta apie galimas finansinių priemonių pasirašymo arba platinimo operacijas. Įmonės nustato visus galimus interesų konfliktus, kylančius dėl investicinės įmonės ar grupės kitos veiklos, ir įgyvendina atitinkamas valdymo procedūras. Tais atvejais, kai investicinė įmonė negali valdyti interesų konflikto įgyvendinama atitinkamas procedūras, investicinė įmonė tokios operacijos nesiima.

3. Investicinės įmonės, teikiančios vykdymo ir tyrimų paslaugas, taip pat užsiimančios finansinių priemonių pasirašymo ir platinimo veikla, pasirūpina atitinkamomis kontrolės priemonėmis, kad galėtų valdyti galimus interesų konfliktus, kylančius tarp šių veiklos sričių ir tarp skirtingų šias paslaugas gaunančių klientų.

*39 straipsnis***Papildomi reikalavimai, susiję su finansinių priemonių emisijos siūlymų kainos nustatymu**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

1. Investicinės įmonės įdiegia sistemas, kontrolės priemones ir procedūras, kad galėtų nustatyti interesų konfliktus, kylančius dėl galimo per mažo arba per didelio emisijos įkainojimo arba atitinkamų šalių dalyvavimo procese, jų išvengti arba juos valdyti. Visų pirma investicinės įmonės mažų mažiausiai nustato, įgyvendina ir taiko vidaus priemones, kad užtikrintų:

- a) kad įkainojant pasiūlymą kitų klientų arba pačios įmonės interesai nebūtų remiami taip, kad prieštarautų kliento emitento interesams, ir
- b) kad būtų išvengta situacijos, kai asmenys, atsakingi už paslaugų teikimą įmonės klientams investuotojams, tiesiogiai dalyvauja priimant sprendimus dėl finansinių konsultacijų įmonėms dėl kainų nustatymo klausimais teikimo klientui emitentui, arba tokia situacija būtų valdoma.

2. Investicinės įmonės teikia klientams informaciją apie tai, kaip parengiama rekomendacija dėl pasiūlymo kainos ir susijusio tvarkaraščio. Visų pirma, įmonė bendradarbiauja su klientu emitentu ir informuoja jį apie visas rizikos draudimo ir stabilizavimo strategijas, kurių ji ketina laikytis pasiūlymo atžvilgiu, įskaitant tai, kokį poveikį tos strategijos gali turėti kliento emitento interesams. Pasiūlymo proceso metu įmonės taip pat imasi visų priimtinių veiksmų, kad nuolat informuotų klientą emitentą apie pokyčius, susijusius su emisijos kainos nustatymu.

*40 straipsnis***Papildomi reikalavimai, susiję su platinimu**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

1. Finansines priemones platinančios investicinės įmonės nustato, įgyvendina ir taiko veiksmingas priemones, kad užkirstų kelią tam, kad rekomendacijas dėl platinimo netinkamai veiktų kokie nors esami ar būsimi santykiai.

2. Investicinės įmonės nustato, įgyvendina ir taiko veiksmingas vidaus priemones, kad išvengtų interesų konfliktų, kylančių, kai asmenys, atsakingi už paslaugų teikimą įmonės klientams investuotojams, tiesiogiai dalyvauja priimant sprendimus dėl rekomendacijų klientui emitentui dėl paskirstymo, arba juos valdytų.

3. Investicinės įmonės nepriima jokių trečiųjų šalių mokėjimų ar naudos, nebent tokie mokėjimai ar nauda atitiktų reikalavimus dėl paskatų, nustatytus Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnyje. Visų pirma, laikoma, kad tų reikalavimų neatitinka ir todėl laikoma nepriimtina tokia praktika:

**▼B**

- a) paskirstymas, kuriuo skatinama mokėti neproporcingai didelius mokesčius už investicinės įmonės teikiamas nesusijusias paslaugas (angl. *laddering*), kaip antai kliento investuotojo mokami neproporcingai dideli mokesčiai ar komisiniai atlyginimai, arba neproporcingai didelė veiklos apimtis, kai klientas investuotojas, kaip atlygį už gautą emisijos paskirstymą, moka normalaus lygio komisinį atlyginimą;
- b) paskirstymas esamo arba potencialaus kliento emitento vadovui ar įmonės pareigūnui kaip atlygis už finansinius sandorius, kurie buvo arba bus suteikti įmonei (angl. *spinning*);
- c) paskirstymas, kuris aiškiai arba netiesiogiai susietas su sąlyga, kad klientas investuotojas arba koks nors subjektas, kuriame dirba investuotojas, ateityje pateiks užsakymų arba įsigis kokią nors kitą paslaugą iš investicinės įmonės.

4. Investicinės įmonės parengia, įgyvendina ir taiko paskirstymo politiką, pagal kurią nustatomas procesas, skirtas rekomendacijoms dėl paskirstymo parengti. Paskirstymo politika pateikiama klientui emitentui prieš susitariant teikti kokias nors platinimo pareigas. Politikoje pateikiama tuo metu turima atitinkama informacija apie siūlomą emisijos paskirstymo metodiką.

5. Investicinės įmonės įtraukia klientą emitentą į diskusijas apie platinimo procesą, kad įmonė galėtų suprasti kliento interesus bei tikslus ir į juos atsižvelgti. Investicinė įmonė gauna kliento emitento sutikimą dėl jos siūlomo paskirstymo pagal sandorio kliento tipą laikantis paskirstymo politikos.

#### 41 straipsnis

#### **Papildomi reikalavimai, susiję su konsultavimu, paskirstymu ir savo finansinių priemonių siūlymu**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

1. Investicinės įmonės parengia sistemas, kontrolės priemones ir procedūras, kad galėtų nustatyti ir valdyti interesų konfliktus, kylančius teikiant investicinę paslaugą klientui investuotojui, dalyvaujančiam naujoje emisijoje, kai investicinė įmonė gauna komisinius atlyginimus, mokesčius ar kitą piniginę ar nepiniginę naudą, susijusią su emisijos organizavimu. Visi komisiniai atlyginimai, mokesčiai ir piniginė ar nepiniginė nauda atitinka Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 7, 8 ir 9 dalių reikalavimus ir yra aprašyti investicinės įmonės interesų konfliktų politikoje bei nurodyti įmonės susitarimuose dėl paskatų.

**▼B**

2. Investicinės įmonės, užsiimančios savo arba kitų tos pačios grupės subjektų išleistų finansinių priemonių platinimu savo pačių klientams, įskaitant, kredito įstaigų atveju, esamus klientus indėlininkus arba jų grupės subjektų valdomus investicinius fondus, nustato, įgyvendina ir taiko aiškias ir veiksmingas priemones dėl galimų interesų konfliktų, kylančių dėl tokios rūšies veiklos, nustatymo, prevencijos ir valdymo. Tokios priemonės apima nuostatas, kuriomis nurodoma neužsiimti veikla, kai neįmanoma tinkamai valdyti interesų konfliktų, kad būtų išvengta bet kokio neigiamo poveikio klientams.

3. Kai reikalaujama atskleisti interesų konfliktus, investicinės įmonės laikosi 34 straipsnio 4 dalies reikalavimų, įskaitant šios rūšies veiklai būdingų interesų konfliktų pobūdžio ir šaltinio paaiškinimą, pateikiant išsamią informaciją apie su tokia praktika susijusią specifinę riziką, kad klientai galėtų priimti informaciją pagrįstą investicinį sprendimą.

4. Investicinės įmonės, savo klientams siūlančios savo pačių arba kitų grupės subjektų išleistas finansines priemones, įtrauktas į Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 575/2013 <sup>(1)</sup>, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/36/ES <sup>(2)</sup> arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/59/ES <sup>(3)</sup> nustatytų prudencinių reikalavimų apskaičiavimą, pateikia tiems klientams papildomą informaciją, paaiškinančią finansinės priemonės ir banko indėlio skirtumus, susijusius su pelningumu, rizika, likvidumu ir bet kokia apsauga, numatyta pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/49/ES <sup>(4)</sup>.

*42 straipsnis***Papildomi reikalavimai, susiję su skolinimu arba kreditų teikimu pasirašant finansines priemones**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

1. Kai kokia nors investicinės įmonės arba tos pačios grupės subjekto klientui emitentui anksčiau paskolinta suma arba kreditas gali būti

<sup>(1)</sup> 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

<sup>(2)</sup> 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

<sup>(3)</sup> 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190).

<sup>(4)</sup> 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014 6 12, p. 149).

**▼B**

gražinti iš emisijos pajamų, investicinė įmonė numato priemones, skirtas interesų konfliktams, kurie gali dėl to kilti, nustatyti, išvengti ir valdyti.

2. Kai priemonių, skirtų interesų konfliktams valdyti, neužtenka, kad būtų išvengta rizikos, kad klientui emitentui bus padaryta žala, investicinės įmonės atskleidžia klientui emitentui konkrečius interesų konfliktus, kurie kilo dėl jų arba grupės subjektų, kaip kredito teikėjų, veiklos ir jų veiklos, susijusios su vertybinių popierių siūlymu.

3. Investicinių įmonių interesų konfliktų politika reikalauja dalytis informacija apie emitento finansinę būklę su grupės subjektais, kurie teikia kreditus, su sąlyga, kad tai nepažeidžia informacijos teikimo apribojimų, įmonės nustatytų siekiant apsaugoti kliento interesus.

*43 straipsnis***Duomenų, susijusių su finansinių priemonių pasirašymu arba platinimu, kaupimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis, 23 ir 24 straipsniai)

Investicinės įmonės kaupia duomenis apie iš klientų gautų nurodymų turinį ir laiką. Kaupiami duomenys apie visus kiekvienos operacijos paskirstymo sprendimus, kad būtų galima užtikrinti visą audito seką tarp kliento sąskaitose užregistruoto judėjimo ir investicinės įmonės gautų nurodymų. Visų pirma aiškiai pagrindžiamas ir užregistruojamas galutinis paskirstymas kiekvienam klientui investuotojui. Visa pagrindinių finansinių priemonių pasirašymo ir platinimo proceso etapų audito seka paprašius pateikiama kompetentingoms institucijoms.

## III SKYRIUS

## INVESTICINIŲ ĮMONIŲ VEIKLOS SĄLYGOS

## I SKIRSNIS

*Informacija klientams ir potencialiems klientams**44 straipsnis***Teisingos, aiškios ir neklaidinančios informacijos reikalavimai**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 3 dalis)

1. Investicinės įmonės užtikrina, kad visa informacija, kurią jos siunčia arba platina taip, kad ją greičiausiai gaus mažmeniniai arba profesionalūs klientai arba potencialūs mažmeniniai arba profesionalūs klientai, įskaitant rinkodaros pranešimus, tenkintų 2–8 dalyse nurodytas sąlygas.

**▼ B**

2. Investicinė įmonė užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija atitiktų šias sąlygas:

- a) informacija apima investicinės įmonės pavadinimą;
- b) informacija yra tiksli, o nurodant investicinės paslaugos arba finansinės priemonės galimą naudą visada teisingai ir aiškiai parodoma visa susijusi rizika,
- c) informacija apie susijusią riziką pateikiama tokio dydžio šriftu, kuris būtų bent jau toks pat kaip vyraujantis visos pateiktos informacijos šrifto dydis, taip pat naudojant tokį išdėstymą, kuris užtikrintų, kad tokia informacija būtų gerai matoma,
- d) informacija yra pakankama ir pateikiama taip, kad ją greičiausiai suprast vidutinis grupės, kuriai ji yra skirta arba kuri tikriausiai ją gaus, narys,
- e) pateikiant informaciją nenuslepiami, nesumenkinami ar nenustelbiami svarbūs dalykai, pareiškimai ar įspėjimai,
- f) informacija nuosekliai pateikiama ta pačia kalba visų pavidalų tam klientui pateiktoje informacinėje ir rinkodaros medžiagoje, nebent klientas yra sutikęs gauti informaciją daugiau nei viena kalba,
- g) informacija yra atnaujinta ir atitinka naudojamą ryšių priemonę.

3. Kai lyginamos investicinės ar papildomos paslaugos, finansinės priemonės arba investicinės ar pagalbinės paslaugas teikiantys asmenys, investicinė įmonė užtikrina, kad informacija atitiktų šias sąlygas:

- a) palyginimas yra prasmingas ir pateikiamas teisingai bei proporcingai;
- b) nurodyti lyginamosios informacijos šaltiniai;
- c) įtraukiami pagrindiniai lyginamosios informacijos faktai ir prielaidos.

4. Kai nurodomi ankstesni finansinės priemonės, finansinio indekso arba investicinės paslaugos rezultatai, investicinė įmonė užtikrina, kad informacija atitiktų šias sąlygas:

- a) ši nuoroda nėra svarbiausia pranešimo dalis;



**▼ B**

- b) informacija turi apimti atitinkamus veiklos duomenis, kurie apima pastaruosius penkerius metus arba visą laikotarpį, kurį buvo siūloma finansinė priemonė, nustatomas finansinis indeksas arba teikiama investicinė paslauga, kai jis yra trumpesnis nei penkeri metai, arba įmonės pasirinktą ilgesnį laikotarpį, ir kiekvienu atveju ši informacija apie veiklą yra paremta užbaigtais 12 mėnesių laikotarpiais;
- c) aiškiai nurodomas ataskaitinis laikotarpis ir informacijos šaltinis;
- d) informacija apima aiškų įspėjimą, kad pateikti duomenys yra susiję su praėjusiu laikotarpiu ir kad ankstesni rezultatai nėra patikimas būsimų rezultatų rodiklis;
- e) kai nurodoma informacija paremta duomenimis, išreikštais kita valiuta, o ne valstybės narės, kurios rezidentas yra mažmeninis klientas arba potencialus mažmeninis klientas, aiškiai nurodoma valiuta kartu su įspėjimu, kad dėl valiutos kurso svyravimų grąža gali padidėti arba sumažėti;
- f) kai nurodoma informacija paremta bendrais rezultatais, nurodomas komisinių atlyginimų, mokesčių ar kitokių rinkliavų poveikis.

5. Kai į informaciją yra įtraukti arba joje remiamasi sumodeliuotais ankstesniais rezultatais, investicinės įmonės užtikrina, kad informacija būtų susijusi su finansine priemone arba finansiniu indeksu, ir kad būtų tenkinamos šios sąlygos:

- a) sumodeliuoti ankstesni rezultatai paremti faktiniais ankstesniais vienos ar kelių finansinių priemonių arba finansinių indeksų, kurie yra tokie patys arba iš esmės tokie patys kaip konkreči finansinė priemonė arba sudaro tos priemonės pagrindą, rezultatais;
- b) a punkte nurodyto faktinio ankstesnio rezultato atžvilgiu laikomasi 4 dalies a–c, e ir f punktuose nurodytų sąlygų;
- c) informacija apima akivaizdų įspėjimą, kad pateikti duomenys yra susiję su sumodeliuota praėjusio laikotarpio veikla ir kad praėjusio laikotarpio veikla nėra patikimas būsimų veiklos rezultatų rodiklis.

6. Kai pateikiama informacija apie būsimus rezultatus, investicinės įmonės užtikrina, kad informacija atitiktų šias sąlygas:

- a) informacija nėra paremta sumodeliuotais ankstesniais rezultatais, ir jie negali būti joje nurodyti;
- b) informacija yra paremta pagrįstomis prielaidomis, kurios būtų paremtos objektyviais duomenimis;
- c) kai informacija yra paremta bendrais rezultatais, nurodomas komisinių atlyginimų, mokesčių ar kitokių rinkliavų poveikis;

**▼B**

d) informacija yra paremta veiklos scenarijais skirtingomis rinkos sąlygomis (tiek neigiamomis, tiek teigiamomis) ir atspindi konkrečių į analizę įtrauktų priemonių rūšių pobūdį ir riziką;

e) informacija apima aiškų įspėjimą, kad tokios prognozės nėra patikimas būsimų rezultatų rodiklis.

7. Kai informacijoje nurodyta konkreti mokesčių tvarka, joje aiškiai pareiškama, kad mokesčių tvarka priklauso nuo kiekvieno kliento individualių aplinkybių ir ateityje gali pasikeisti.

8. Informacijoje nenaudojamas jokios kompetentingos institucijos pavadinimas taip, kad būtų duodama suprasti ar daroma užuomina, kad ta institucija patvirtina arba pritaria tos investicinės įmonės produktams ar paslaugoms.

*45 straipsnis***Informacija apie klientų skirstymą į kategorijas**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Investicinės įmonės praneša naujiems ir esamiems klientams, apie investicinės įmonės iš naujo atliktą suskirstymą į kategorijas pagal Direktyvos 2014/65/ES reikalavimus ir apie tai, prie kokios klientų kategorijos pagal tą direktyvą jie priskirti: mažmeninių klientų, profesionalių klientų ar tinkamos sandorio šalies.

2. Investicinės įmonės praneša klientams patvariojoje laikmenoje apie bet kokią kliento turimą teisę prašyti būti priskirtam prie kitos klientų kategorijos ir apie bet kuriuos su skirtinga kategorija susijusius kliento apsaugos lygio apribojimus.

3. Investicinės įmonės gali savo iniciatyva arba susijusio kliento prašymu laikyti klientą:

a) profesionaliu arba mažmeniniu klientu, kai tą klientą kitu atveju būtų galima priskirti prie tinkamų sandorio šalių pagal Direktyvos 2014/65/ES 30 straipsnio 2 dalį;

b) mažmeniniu klientu, kai tas klientas laikomas profesionaliu klientu pagal Direktyvos 2014/65/ES II priedo I skirsnį.

*46 straipsnis***Klientams teikiamai informacijai taikomi bendrieji reikalavimai**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Investicinės įmonės gerokai prieš klientui arba potencialiam klientui sudarant bet koki susitarimą dėl investicinių paslaugų arba papildomų paslaugų teikimo arba prieš teikiant tas paslaugas – priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau – suteikia tam klientui arba potencialiam klientui šią informaciją:

a) bet kurio tokio susitarimo sąlygas;

**▼B**

b) pagal 47 straipsnį reikalaujamą informaciją, susijusią su tuo susitarimu arba su tomis investicinėmis arba papildomomis paslaugomis.

2. Investicinės įmonės gerokai prieš teikdamos investicines paslaugas arba papildomas paslaugas klientams arba potencialiems klientams, suteikia pagal 47–50 straipsnius reikalaujamą informaciją.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama patvarioje laikmenoje arba svetainėje (kai ji nelaikoma patvariaja laikmena), jeigu tenkinamos 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos.

4. Investicinės įmonės gerokai iš anksto praneša klientui apie kiekvieną esminę informaciją, pateiktą pagal 47–50 straipsnius, pasikeitimą, susijusį su paslauga, kurią įmonė teikia tam klientui. Tas pranešimas pateikiamas patvariojoje laikmenoje, jeigu informacija, su kuria jis susijęs, pateikiama patvariojoje laikmenoje.

5. Investicinės įmonės užtikrina, kad informacija, pateikiama rinkodaros pranešime, atitiktų informaciją, kurią įmonė pateikia klientams, teikdama investicines ir papildomas paslaugas.

6. Rinkodaros pranešimuose, kuriuose pateikiamas toliau nurodyto pobūdžio pasiūlymas arba kvietimas ir nurodoma, kaip turi būti atsakyta, arba pateikiama forma, kuria galima pateikti atsakymą, pateikiama tokia 47–50 straipsniuose nurodyta informacija, susijusi su tuo pasiūlymu arba kvietimu:

a) pasiūlymas sudaryti susitarimą dėl finansinės priemonės arba investicinių ar papildomų paslaugų su bet kuriuo asmeniu, kuris atsiliepia į pranešimą;

b) kvietimas bet kuriam asmeniui, kuris atsiliepia į pranešimą, pateikti pasiūlymą sudaryti susitarimą dėl finansinės priemonės arba investicinių ar papildomų paslaugų.

Tačiau pirma pastraipa netaikoma, jeigu potencialus klientas, norėdamas atsilipti į rinkodaros pranešime pateiktą pasiūlymą arba kvietimą, privalo remtis kitu dokumentu arba dokumentais, kuriuose kiekviename atskirai arba kartu yra ta informacija.

*47 straipsnis***Informacija apie investicinę įmonę ir jos paslaugas klientams ir potencialiems klientams**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Kai aktualu, investicinės įmonės suteikia klientams arba potencialiems klientams šią bendro pobūdžio informaciją:

a) investicinės įmonės pavadinimą ir adresą bei kontaktinius duomenis, kurie būtini, kad klientai galėtų veiksmingai susisiekti su įmone;

**▼ B**

- b) nurodo kalbas, kuriomis klientas gali bendrauti su investicine įmone, taip pat įmonės dokumentams ir kitai informacijai gauti;
- c) investicinės įmonės ir kliento naudotinus informacijos perdavimo būdus, įskaitant, kai aktualu, būdus pavedimams siųsti ir gauti;
- d) fakto, kad investicinė įmonė turi veiklos leidimą, patvirtinimą ir šį leidimą išdavusios kompetentingos institucijos pavadinimą ir adresą;
- e) kai investicinė įmonė vykdo veiklą, pasitelkdama priklausomą agentą, – šio fakto patvirtinimą, nurodant valstybę narę, kurioje tas agentas įregistruotas;
- f) pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalį investicinės įmonės klientui teiktinų ataskaitų apie suteiktas paslaugas pobūdį, dažnumą ir pateikimo terminus;
- g) kai investicinėje įmonėje turi kliento finansinių priemonių arba kliento lėšų, – veiksmų, kurių imasi investicinė įmonė siekdama užtikrinti jų apsaugą, trumpą aprašymą, įskaitant susijusios bet kokio investuotojų kompensavimo arba indėlių garantijų sistemos, kurią taiko investicinė įmonė, vykdydama veiklą valstybėje narėje, pagrindinius duomenis;
- h) pagal 34 straipsnį įmonės taikomos interesų konfliktų politikos aprašymą, kuris gali būti pateikiamas sutrumpintas;
- i) klientui paprašius šios informacijos, patvariojoje laikmenoje arba svetainėje (kai ji nėra laikoma patvaria laikmena) pateikiama išsamesnė informacija apie interesų konfliktų politiką, jeigu tenkinamos 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

a–i punktuose nurodyta informacija pateikiama gerokai prieš suteikiant investicines paslaugas ar papildomas paslaugas klientams arba potencialiems klientams.

2. Investicinės įmonės, teikdamos portfelio valdymo paslaugą, nustato tinkamą įvertinimo ir palyginimo būdą, pavyzdžiui, prasmingą standartą, pagrįstą kliento investiciniais tikslais ir finansinių priemonių rūšimis, įtrauktomis į kliento portfelį, kad klientas, kuriam teikiama paslauga, galėtų įvertinti įmonės rezultatus.

3. Tuo atveju, kai investicinės įmonės siūlo teikti portfelio valdymo paslaugas klientui arba potencialiam klientui, be pagal 1 dalį reikalaujamos suteikti informacijos, jos klientui suteikia tokią informaciją, jeigu taikytina:

- a) informaciją apie kliento portfelį sudarančių finansinių priemonių vertinimo metodą ir dažnumą;
- b) išsamią informaciją apie visų kliento portfelį sudarančių finansinių priemonių arba lėšų ar jų dalies valdymo savo nuožiūra delegavimą;

**▼B**

- c) bet kurio standarto, su kuriuo bus lyginami kliento portfelio rezultatai, specifikacijas;
- d) finansinių priemonių, kurios gali būti įtrauktos į kliento portfelį, rūšis ir sandorių, kurie gali būti įvykdyti šiomis priemonėmis, rūšis, įskaitant bet kokius apribojimus;
- e) valdymo tikslus, su valdytojo galimybe veikti savo nuožiūra susijusios rizikos lygį ir bet kokius konkrečius tos galimybės veikti savo nuožiūra suvaržymus.

a–e punktuose nurodyta informacija pateikiama gerokai prieš suteikiant investicines paslaugas ar papildomas paslaugas klientams arba potencialiems klientams.

*48 straipsnis***Informacija apie finansines priemones**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Gerokai prieš suteikdamos klientams arba potencialiems klientams investicines paslaugas arba papildomas paslaugas investicinės įmonės pateikia klientams arba potencialiems klientams bendrą finansinių priemonių pobūdžio ir rizikos aprašymą, visų pirma atsižvelgdamos į kliento priskyrimą prie mažmeninių klientų, profesionalių klientų arba tinkamos sandorio šalies kategorijos. Šiame aprašyme pakankamai išsamiai paaiškinamas susijusios konkrečios priemonės rūšies pobūdis, finansinės priemonės veikimas ir rezultatai skirtingomis rinkos sąlygomis, įskaitant tiek teigiamas, tiek neigiamas sąlygas, ir tos konkrečios rūšies priemonei būdinga rizika, kad klientas galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą investuoti.

2. Į 1 dalyje nurodytą rizikos aprašymą, kai tai susiję su konkrečios rūšies susijusia priemone ir kliento statusu bei jo žinių lygiu, įtraukiami šie elementai:

- a) rizika, susijusi su tos rūšies finansine priemone, įskaitant nuosavo ir skolinto kapitalo santykio bei jo poveikio, taip pat rizikos prarasti visą investiciją, įskaitant riziką, susijusią su emitento nemokumu arba su tuo susijusiais įvykiais, pavyzdžiui, gelbėjimu privačiomis lėšomis, paaiškinimą;
- b) tokių priemonių kainos nepastovumas ir bet kokie tokioms priemonėms esamoje rinkoje taikomi apribojimai;
- c) informacija apie investicijų pardavimo kliūtis ar apribojimus, pavyzdžiui, nelikvidžių finansinių priemonių arba fiksuotos investavimo trukmės finansinių priemonių atveju, įskaitant galimų sutarties nutraukimo būdų ir bet kokio sutarties nutraukimo pasekmių pavyzdžius, galimus suvaržymus ir apytikslį laikotarpį, reikalingą finansinei priemonei parduoti, iki susigrąžinant tokios rūšies finansinių priemonių sandorio pirmines sąnaudas;

**▼ B**

- d) faktas, kad be priemonių įsigijimo kainos, dėl tokių priemonių sandorių investuotojui gali tekti prisiimti finansinius įsipareigojimus ir kitokias papildomas pareigas, įskaitant neapibrėžtuosius įsipareigojimus;
- e) bet kokie reikalavimai įmokėti garantinę sumą ar panašios prievolės, taikomos tos rūšies priemonėms.

3. Kai investicinė įmonė suteikia mažmeniniam klientui arba potencialiam mažmeniniam klientui informacijos apie finansinę priemonę, su kuria susijęs dabartinis viešas pasiūlymas, o pagal Direktyvą 2003/71/EB buvo išleistas su tuo pasiūlymu susijęs prospektas, ta įmonė gerokai prieš suteikdama klientams arba potencialiems klientams investicines paslaugas arba papildomas paslaugas praneša klientui arba potencialiam klientui, kur tas prospektas pateikiamas viešai.

4. Kai finansinė priemonė yra sudaryta iš dviejų ar daugiau skirtingų finansinių priemonių ar paslaugų, investicinė įmonė pateikia tinkamą finansinės priemonės teisinio pobūdžio ir tos priemonės sudedamųjų dalių aprašymą ir nurodo, kokį poveikį investicijai daro tų sudedamųjų dalių sąveika.

5. Tuo atveju, kai finansinė priemonė apima garantiją ar kapitalo apsaugą, investicinė įmonė suteikia klientui arba potencialiam klientui informaciją apie tokios garantijos ar kapitalo apsaugos aprėptį ir pobūdį. Jeigu garantiją suteikia trečioji šalis, informacijoje apie garantiją pateikiama pakankamai išsamūs duomenys apie garantą ir garantiją, kad klientas arba potencialus klientas galėtų teisingai įvertinti garantiją.

*49 straipsnis***Informacija, susijusi su kliento finansinių priemonių arba kliento lėšų apsauga**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Kai investicinėse įmonėse laikomos klientų finansinės priemonės arba lėšos, prireikus įmonės pateikia tiems klientams arba potencialiems klientams susijusią informaciją, nurodytą 2–7 dalyse.
2. Investicinė įmonė praneša klientui arba potencialiam klientui, kurio finansines priemones arba lėšas gali laikyti trečioji šalis investicinės įmonės vardu, apie investicinės įmonės prisiimamą atsakomybę pagal taikytiną nacionalinę teisę už bet kokią trečiosios šalies veiklą arba neveikimą bei trečiosios šalies nemokumo pasekmes klientui.
3. Jeigu pagal nacionalinę teisę leidžiama, kad kliento arba potencialaus kliento finansines priemones trečioji šalis gali laikyti bendroje sąskaitoje, investicinė įmonė apie tai informuoja klientą ir aiškiai įspėja jį apie susijusią riziką.

**▼ B**

4. Investicinė įmonė informuoja klientą arba potencialų klientą, kai dėl nacionalinės teisės kliento finansinių priemonių, kurias laiko trečioji šalis, neįmanoma atskirti nuo tos trečiosios šalies arba investicinės įmonės nuosavų finansinių priemonių, ir aiškiai įspėja apie galimą riziką.

5. Investicinė įmonė informuoja klientą arba potencialų klientą, kai sąskaitoms, kuriose yra tam klientui arba potencialiam klientui priklausančios finansinės arba lėšos, šiuo metu yra ar vėliau bus taikoma ne valstybės narės, bet kitos jurisdikciją turinčios šalies arba teritorijos teisė, ir nurodo, kad kliento arba potencialaus kliento teisės, susijusios su tomis finansinėmis priemonėmis arba lėšomis, gali atitinkamai skirtis.

6. Investicinė įmonė informuoja klientą, jeigu yra asmuo, kuris įmonės finansinių priemonių arba lėšų atžvilgiu turi arba gali turėti teisę į turimą įkeistą turtą, kuriuo užtikrinamas prievolės įvykdymas, arba turto sulaikymo teisę arba bet kokią priešpriešinių reikalavimų įskaitymo teisę, ir informuoja apie tokių teisių sąlygas. Kai taikytina, ji taip pat praneša klientui apie tai, kad depozitoriumas šių priemonių arba lėšų atžvilgiu gali turėti teisę į įkeistą turtą, kuriuo užtikrinamas prievolės įvykdymas, turto sulaikymo teisę ar bet kokią įskaitymo teisę.

7. Investicinė įmonė, prieš sudarydama vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorius, susijusius su finansinėmis priemonėmis, kurias ji laiko kliento vardu, arba prieš kitaip panaudodama tokias finansines priemones savo sąskaita arba kito kliento sąskaita, gerokai prieš panaudojant tas priemones, pateikia klientui patvariojoje laikmenoje aiškiai, išsamiai ir tiksliai informaciją apie investicinės įmonės pareigas ir įsipareigojimus, susijusius su tų finansinių priemonių panaudojimu, įskaitant jų sugražinimo sąlygas ir susijusią riziką.

*50 straipsnis***Informacija apie išlaidas ir susijusius mokesčius**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Pateikdamos klientams informaciją apie visas išlaidas ir mokesčius pagal Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalį, investicinės įmonės laikosi 2–10 dalyse išdėstytų išsamių reikalavimų.

Nedarant poveikio Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalyje nustatytoms pareigoms, investicinės įmonės, teikiančios investicines paslaugas profesionaliems klientams, turi teisę susitarti su tais klientais dėl riboto šiame straipsnyje nustatytų išsamių reikalavimų taikymo. Investicinėms įmonėms neleidžiama susitarti dėl tokių apribojimų, kai teikiamos konsultacijų dėl investicijų ar portfelio valdymo paslaugos arba kai, nepriklausomai nuo suteiktos investicinės paslaugos, į susijusias finansines priemones yra įterpta išvestinė finansinė priemonė.

Nedarant poveikio Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalyje nustatytoms pareigoms, investicinės įmonės, teikiančios investicines paslaugas tinkamoms sandorio šalims, turi teisę susitarti su tais klientais dėl riboto šiame straipsnyje nustatytų išsamių reikalavimų taikymo,

**▼ B**

išskyrus atvejus, kai, nepriklausomai nuo suteiktos investicinės paslaugos, į susijusias finansines priemones yra įterpta išvestinė finansinė priemonė, o tinkama sandorio šalis ketina jas siūlyti savo klientams.

2. *Ex ante* ir *ex post* atskleidamos klientams informaciją apie išlaidas ir mokesčius investicinės įmonės susumuoja:

a) visas klientui suteiktos investicinės paslaugos (-ų) ir (arba) papildomų paslaugų išlaidas ir mokesčius, kuriuos taiko investicinės įmonės ar kitos šalys, kai klientas buvo nukreiptas į tas kitas šalis. ir

b) visas išlaidas ir susijusius mokesčius, susijusius su finansinių priemonių pateikimu ir valdymu.

a ir b punktuose nurodytos išlaidos išvardytos šio reglamento II priede. a punkto tikslais investicinių įmonių gauti trečiosios šalies mokėjimai, susiję su klientui suteikta investicine paslauga, išvardijami atskirai, o bendros išlaidos ir mokesčiai susumuojami ir pateikiami tiek kaip pinigų suma, tiek kaip procentinė dalis.

3. Kai kuri nors bendrų išlaidų ir mokesčių dalis turi būti įmokėta arba yra išreikšta užsienio valiutos suma, investicinės įmonės nurodo susijusią valiutą ir taikytinus valiutos keitimo kursus bei sąnaudas. Investicinės įmonės taip pat informuoja apie mokėjimo susitarimus ar kitą veiklą.

4. Kalbant apie produktų išlaidų ir mokesčių, neįtrauktų į KIPVPS PIID, atskleidimą, investicinės įmonės apskaičiuoja ir atskleidžia šias išlaidas, pavyzdžiui, bendradarbiaudamos su KIPVPS valdymo įmonėmis, kad gautų atitinkamą informaciją.

5. Pareiga gerokai *ex ante* atskleisti visą informaciją apie sukauptas išlaidas ir mokesčius, susijusius su finansine priemone ir su suteikta investicine ar papildoma paslauga, investicinėms įmonėms taikoma šiais atvejais:

a) kai investicinė įmonė rekomenduoja ar parduoda finansines priemones klientams arba

b) kai bet kokias investicines paslaugas teikianti investicinė įmonė pagal atitinkamus Sąjungos teisės aktus privalo pateikti klientams su atitinkamomis finansinėmis priemonėmis susijusius kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) Pagrindinės investuotojo informacijos dokumentą (PIID) arba mažmeninių ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų paketų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentą (PID).



**▼B**

6. Investicinės įmonės, kurios finansinės priemonės nerekomenduoja ir neparduoda klientui arba pagal atitinkamus Sąjungos teisės aktus neprivalo pateikti klientui PID / PIID, informuoja savo klientus apie visas su suteikta investicine ir (arba) papildoma paslauga susijusias išlaidas ir mokesčius.

7. Kai investicines ar papildomas paslaugas klientui teikia daugiau nei viena investicinė įmonė, kiekviena investicinė įmonė pateikia informaciją apie jos teikiamų investicinių ar papildomų paslaugų išlaidas. Investicinė įmonė, rekomenduojanti arba parduodanti savo klientams kitos įmonės teikiamas paslaugas, savo paslaugų išlaidas ir mokesčius susumuoja kartu su kitos įmonės teikiamų paslaugų išlaidomis ir mokesčiais. Investicinė įmonė atsižvelgia į išlaidas ir mokesčius, susijusius su kitų įmonių teikiamomis kitomis investicinėmis arba papildomomis paslaugomis, kai ji savo klientą nukreipė į tas kitas įmones.

8. Apskaičiuodamos išlaidas ir mokesčius *ex ante*, investicinės įmonės naudoja faktiškai patirtas išlaidas kaip numatomų išlaidų ir mokesčių atitikmenį. Kai faktinės išlaidos nežinomos, investicinė įmonė parengia pagrįstus šių išlaidų įverčius. Investicinės įmonės peržiūri *ex ante* prielaidas, pagrįstas *ex post* patirtimi, ir, kai reikia, šias prielaidas pakoreguoja.

9. Investicinės įmonės pateikia metinę *ex post* informaciją apie visas išlaidas ir mokesčius, susijusius tiek su finansine priemone (-ėmis), tiek su investicine ir papildoma paslauga (-omis), kai jos klientui rekomendavo ar pardavė finansinę priemonę (-es) arba kai jie pateikė klientui PID / PIID, susijusį su finansine priemone (-ėmis) ir jie palaiko arba visus metus palaikė nuolatinį santykį su klientu. Tokia informacija grindžiama patirtomis išlaidomis ir pateikiama atsižvelgiant į kliento poreikius.

Investicinės įmonės gali nuspręsti teikti tokią apibendrintą informaciją apie investicinių paslaugų ir finansinių priemonių išlaidas ir mokesčius kartu su bet kokiomis esamomis reguliariomis ataskaitomis klientams.

10. Teikdamos investicines paslaugas investicinės įmonės pateikia savo klientams pavyzdžių, rodančių kaupiamąjį sąnaudų poveikį investicijų grąžai. Tokie pavyzdžiai pateikiami tiek *ex ante*, tiek *ex post*. Investicinės įmonės užtikrina, kad pavyzdžiai atitiktų šiuos reikalavimus:

a) pavyzdys rodo visų išlaidų ir mokesčių poveikį investicijų grąžai;

b) pavyzdys rodo bent kokius numatomus išlaidų šuolius ar svyravimus ir

**▼B**

c) pavyzdys pateikiamas kartu su jo aprašymu.

*51 straipsnis***Informacija, teikiama pagal Direktyvą 2009/65/EB ir Reglamentą (ES) Nr. 1286/2014**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

Investicinės įmonės, platinančios kolektyvinio investavimo subjektų vienetus arba MIPP ir DIP, papildomai informuoja savo klientus apie bet kokias kitas išlaidas ir mokesčius, susijusius su produktu, kuris galėjo būti neįtrauktas į KIPVPS PID arba MIPP ir DIP PID, ir apie išlaidas ir mokesčius, susijusius su jų investicinių paslaugų, susijusių su ta finansine priemone, teikimu.

*2 SKIRSNIS****Konsultacijos dėl investicijų****52 straipsnis***Informacija apie konsultacijas dėl investicijų**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis)

1. Investicinės įmonės aiškiai ir glaustai paaiškina, ar konsultacijos dėl investicijų gali būti laikomos nepriklausomomis ar tokiomis, kurios nėra nepriklausomos, ir kodėl, taip pat taikomų apribojimų, įskaitant draudimą gauti ir pasilikti paskatas, kai teikiamos nepriklausomos konsultacijos dėl investicijų, rūši ir pobūdį.

Kai tam pačiam klientui siūlomos ar teikiamos tiek nepriklausomos konsultacijos, tiek konsultacijos, kurios nėra nepriklausomos, investicinės įmonės paaiškina abiejų paslaugų aprėptį, kad investuotojai galėtų suprasti jų skirtumus, ir neprisistato kaip nepriklausomas bendros veiklos konsultantas investicijų klausimais. Bendraudamos su klientais įmonės neteikia netinkamo pranašumo savo nepriklausomoms konsultacijų dėl investicijų paslaugoms, palyginti su investicinėmis paslaugomis, kurios nėra nepriklausomos.

2. Investicinės įmonės, teikiančios nepriklausomas konsultacijas dėl investicijų ar konsultacijas dėl investicijų, kurios nėra nepriklausomos, paaiškina savo klientui finansinių priemonių, kurios gali būti rekomenduojamos, įvairovę, įskaitant savo santykį su tų priemonių emitentais ar teikėjais.

3. Investicinės įmonės pateikia svarstomų finansinių priemonių rūšių aprašymus, analizuotų finansinių priemonių ir teikėjų įvairovę pagal kiekvieną priemonės rūšį ir pagal paslaugos aprėptį, ir, teikdamos nepriklausomas konsultacijas, paaiškina, kaip suteikta paslauga tenkina nepriklausomų konsultacijų dėl investicijų teikimo sąlygas ir į kokius veiksnius, kaip antai riziką, išlaidas ir finansinių priemonių sudėtingumą, investicinė įmonė atsižvelgė atrinkdama rekomenduojamas finansines priemones.

**▼B**

4. Kai į konsultacijas dėl investicijų teikiančios investicinės įmonės nepriklausomai vertinamų finansinių priemonių įvairovę įtrauktos pačios investicinės įmonės finansinės priemonės arba finansinės priemonės, kurias leidžia arba teikia subjektai, su investicine įmone susiję glaudžiais ryšiais ar kitais teisiniais arba ekonominiais santykiais, taip pat kiti emitentai ar tiekėjai, kurie nėra susiję ar susieti, investicinė įmonė pagal kiekvieną finansinės priemonės rūšį atskiria subjektų, neturinčių jokių ryšių su investicine įmone, išleistų ar suteiktų finansinių priemonių, įvairovę.

5. Investicinės įmonės, teikiančios reguliary pagal 54 straipsnio 12 dalį pateiktų rekomendacijų tinkamumo vertinimą, atskleidžia tokią informaciją:

- a) reguliaraus tinkamumo vertinimo dažnį ir mastą ir, kai tai aktualu, tokį vertinimą paskatinusias sąlygas,
- b) kokių mastu pakartotinis vertinimas bus taikomas anksčiau surinktai informacijai ir
- c) kokių būdu atnaujinta rekomendacija bus perduota klientui.

*53 straipsnis***Nepriklausomos konsultacijos dėl investicijų**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 ir 7 dalys)

1. Investicinė įmonė, teikiančios nepriklausomas konsultacijas dėl investicijų, nustato ir įgyvendina atrankos procesą, užtikrinantį, kad būtų įvertinta ir palyginta pakankamai daug įvairių rinkoje parduodamų finansinių priemonių pagal Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 7 dalies a punktą. Į atrankos procesą įeina šie elementai:

- a) svarstomų finansinių priemonių skaičius ir įvairovė yra proporcingi nepriklausomo konsultanto investicijų klausimais siūlomų investicinių paslaugų aprėpčiai;
- b) svarstomų finansinių priemonių skaičius ir įvairovė tinkamai atspindi rinkoje esančias finansines priemones;
- c) pačios investicinės įmonės ar glaudžiais ryšiais su ja susijusių subjektų išleistų finansinių priemonių kiekis yra proporcingas bendrai svarstomų finansinių priemonių sumai ir
- d) įvairių finansinių priemonių atrankos kriterijai apima visus atitinkamus aspektus, kaip antai riziką, išlaidas, sudėtingumą ir investicinės įmonės klientų ypatybes, ir užtikrina, kad priemonių, kurios gali būti rekomenduojamos, pasirinkimas nebūtų šališkas.

**▼B**

Kai dėl verslo modelio ar teikiamos paslaugos specifinės aprėpties toks palyginimas yra neįmanomas, investicines konsultacijas teikianti investicinė įmonė neprisistato kaip nepriklausoma.

2. Investicinė įmonė, teikianti nepriklausomas konsultacijas dėl investicijų, kuri orientuojasi į tam tikrų kategorijų finansines priemones arba konkretų jų asortimentą laikosi tokių reikalavimų:

a) įmonė save reklamuoja taip, kad pritrauktų tik klientus, kurie teikia pirmenybę tų kategorijų finansinėms priemonėms ar jų asortimentui;

b) įmonė reikalauja, kad klientai nurodytų, kad juos domina investavimas į konkrečią finansinių priemonių kategoriją ar asortimentą; ir

c) prieš teikdama paslaugą investicinė įmonė užtikrina, kad jos paslauga yra tinkama kiekvienam naujam klientui, remdamasi tuo, kad jos verslo modelis atitinka kliento poreikius ir tikslus, ir finansinių priemonių asortimentu, kuris tinka klientui. Jei taip nėra, įmonės tokios paslaugos klientui neteikia.

3. Investicinė įmonė, siūlanti tiek nepriklausomas konsultacijas dėl investicijų, tiek konsultacijas dėl investicijų, kurios nėra nepriklausomos, laikosi tokių įsipareigojimų:

a) gerokai prieš teikdama savo paslaugas investicinė įmonė savo klientams patvariojoje laikmenoje pateikė informaciją, ar pagal Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalies a punktą ir atitinkamas įgyvendinimo priemonės konsultacijos bus teikiamos nepriklausomai ar ne;

b) investicinė įmonė prisistato kaip nepriklausoma paslaugų, dėl kurių ji teikia nepriklausomas konsultacijas dėl investicijų, atžvilgiu;

c) investicinės įmonės taiko pakankamus organizacinius reikalavimus ir kontrolės priemones, kad užtikrintų, kad abiejų rūšių konsultavimo paslaugos ir konsultantai būtų aiškiai vienas nuo kito atskirti ir kad klientams nekiltų abejonių, dėl to, kokios rūšies konsultacijas jie gauna ir kad jiems teikiamos joms tinkamos rūšies konsultacijos. Investicinė įmonė neleidžia fiziniam asmeniui teikti nei priklausomų paslaugų, nei paslaugų, kurios nėra nepriklausomos.



## 3 SKIRSNIS

**Tinkamumo ir priimtumo vertinimas**

## 54 straipsnis

**Tinkamumo vertinimas ir tinkamumo ataskaitos**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 dalis)

1. Investicinės įmonės nesukuria dviprasmybės ar sumaišties dėl savo pareigų vertindamos investicinių paslaugų ar finansinių priemonių tinkamumą pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 dalį. Vykdydama tinkamumo vertinimą įmonė aiškiai ir paprastai informuoja klientus arba potencialius klientus, kad tinkamumas vertinamas tam, kad įmonė galėtų veikti atsižvelgdama į kliento interesus.

Kai konsultacijos dėl investicijų ar portfelio valdymo paslaugos visiškai arba iš dalies teikiamos taikant automatizuotą arba pusiau automatizuotą sistemą, atsakomybė už tinkamumo vertinimo atlikimą tenka paslaugą teikiančiai investicinei įmonei ir elektroninės sistemos naudojimas teikiant asmeninę rekomendaciją ar priimant sprendimą prekiauti jos nesumenkina.

2. Investicinės įmonės nustato iš klientų renkamos informacijos mastą atsižvelgdamos į visus tiems klientams teiktinų konsultacijų dėl investicijų arba portfelio valdymo paslaugų savybes. Investicinės įmonės gauna iš klientų arba potencialių klientų tokią informaciją, kokios įmonei reikia, kad suprastų esminius faktus apie klientą ir turėtų pagrindo laikyti, tinkamai atsižvelgusi į teikiamos paslaugos pobūdį ir apimtį, kad konkretus rekomenduotinas arba teikiant portfelio valdymo paslaugą sudarytiną sandoris atitinka šiuos kriterijus:

- a) atitinka konkretaus kliento investavimo tikslus, įskaitant klientui priimtina riziką;
- b) yra toks, kad klientas yra finansiškai pajėgus prisiimti bet kokią susijusią investicinę riziką, atitinkančią jo investavimo tikslus;
- c) yra toks, kad klientas turi reikalingos patirties ir žinių, kad suvoktų su sandoriu arba jo portfelio valdymu susijusią riziką.

3. Kai investicinė įmonė teikia investicinę paslaugą profesionaliam klientui, ji turi teisę daryti prielaidą, kad klientas produktų, sandorių ir paslaugų, pagal kuriuos jis priskiriamas būtent prie šios kategorijos, atžvilgiu turi reikiamos patirties ir žinių, taikant 2 dalies c punktą.

**▼B**

Kai ta investicinę paslaugą sudaro profesionaliam klientui teikiamos konsultacijos dėl investicijų, kaip numatyta Direktyvos 2014/65/ES II priedo 1 skirsnyje, investicinė įmonė 2 dalies b punkto taikymo tikslais turi teisę daryti prielaidą, kad klientas yra finansiškai pajėgus prisiimti bet kokią susijusią investicinę riziką, atitinkančią jo investavimo tikslus.

4. Informacija apie kliento arba potencialaus kliento finansinę padėtį apima, kai tai aktualu, informaciją apie jo nuolatinių pajamų šaltinį ir dydį, turtą, įskaitant likvidų turtą, investicijas ir nekilnojamąjį turtą bei nuolatinius finansinius įsipareigojimus.

5. Informacija apie kliento arba potencialaus kliento investavimo tikslus apima, kai tai aktualu, informaciją apie laikotarpį, kurį klientas nori turėti tą investiciją, jo teikiamą pirmenybę prisiimamos rizikos atžvilgiu, jo rizikos profilį ir investicijos paskirtį.

6. Kai klientas yra juridinis asmuo arba dviejų ar daugiau fizinių asmenų grupė arba kai vienam ar keliems fiziniams asmenims atstovauja kitas fizinis asmuo, investicinė įmonė nustato ir įgyvendina politiką, kuria nustatoma, kam taikomas tinkamumo vertinimas ir kaip šis vertinimas atliekamas praktikoje, įskaitant tai, iš kieno reikia surinkti informaciją apie žinias ir patirtį, finansinę būklę ir investicinius tikslus. Investicinė įmonė šią politiką įtvirtina dokumentais.

Kai fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo arba kai svarstomas juridinio asmens, paprašiusio būti laikomu profesionaliu klientu pagal Direktyvos 2014/65/ES II priedo 2 skirsnį, tinkamumo vertinimas, renkama informacija apie juridinio asmens arba, fizinio asmens atveju, pagrindinio kliento, o ne jo atstovo finansinę būklę ir investicinius tikslus. Žinios ir patirtis yra fizinio asmens atstovo arba asmens, įgalioto vykdyti sandorius pagrindinio kliento vardu, žinios ir patirtis.

7. Investicinės įmonės imasi pagrįstų veiksmų, kad užtikrintų, kad apie jų klientus arba potencialius klientus surinkta informacija būtų patikima. Šie veiksmai, be kita ko, yra tokie:

- a) užtikrinti, kad klientai būtų informuoti apie tikslios naujausios informacijos pateikimo svarbą;
- b) užtikrinti, kad visos priemonės, kaip antai rizikos vertinimo profilia-vimo priemonės arba kliento žinių ir patirties vertinimo priemonės, naudojamos tinkamumo vertinimo procese, atitinka paskirtį ir yra tinkamai pritaikytos naudoti jų klientams, o bet kokie apribojimai yra nustatomi ir aktyviai mažinami tinkamumo vertinimo procese;

**▼B**

- c) užtikrinti, kad procese naudojami klausimai būtų suprantami klientams, tiksliai atspindėtų kliento tikslus ir poreikius ir kad būtų įvertintas reikalingos informacijos tinkamumas, ir
- d) imtis veiksmų, jei reikia, siekiant užtikrinti informacijos apie klientą nuoseklumą, pavyzdžiui, atsižvelgiant į tai, ar klientų pateiktoje informacijoje nėra akivaizdžių netikslumų.

Investicinė įmonės, palaikančios nuolatinius santykius su klientu, kaip antai teikdamos nuolatinės konsultacijas arba portfelio valdymo paslaugas, turi (ir gali tai įrodyti) tinkamą politiką ir procedūras, skirtas pakankamai naujausiai informacijai apie klientus palaikyti, kiek to reikia tam, kad būtų įvykdyti 2 dalies reikalavimai.

8. Jeigu, teikdama investicinę paslaugą konsultacijų dėl investicijų arba portfelio valdymo forma, investicinė įmonė negauna pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 dalį reikalaujamos informacijos, įmonė nerekomenduoja investicinių paslaugų arba finansinių priemonių klientui arba potencialiam klientui.

9. Investicinės įmonės turi (ir gali tai įrodyti) tinkamą politiką ir procedūras, kad galėtų užtikrinti, kad jos supranta savo klientams parinktų investicinių paslaugų ir finansinių priemonių pobūdį, savybes, įskaitant išlaidas ir riziką, ir kad, atsižvelgdamos į išlaidas ir sudėtingumą, jos įvertina, ar lygiavertės investicinės paslaugos ar finansinės priemonės gali atitikti jų kliento profilį.

10. Teikdama investicinę paslaugą konsultacijos dėl investicijų arba portfelio valdymo forma investicinė įmonė nerekomenduoja ir nepriima sprendimo prekiauti, jei nė viena iš paslaugų ar priemonių nėra tinkama klientui.

11. Teikdamos konsultacijas dėl investicijų arba portfelio valdymo paslaugas, kurios apima investicijų pakeitimą parduodant vieną priemonę ir įsigyjant kitą arba pasinaudojant teise padaryti pakeitimą, susijusį su turima priemone, investicinės įmonės surenka reikalingą informaciją apie esamas kliento turimas investicijas ir jam rekomenduotas naujas investicijas ir atlieka pakeitimo išlaidų ir naudos analizę, kad galėtų pakankamai pagrįstai parodyti, kad pakeitimo nauda būtų didesnė už išlaidas.

12. Teikdamos konsultacijas dėl investicijų investicinės įmonės mažmeniniam klientui pateikia ataskaitą, kurioje aprašoma suteikta konsultacija ir kodėl pateikta rekomendacija yra tinkama mažmeniniam klientui, įskaitant tai, kaip ji atitinka kliento tikslus ir asmenines aplinkybes reikalingos investicijos trukmės atžvilgiu, kliento žinias bei patirtį ir kliento požiūrį į riziką bei galimybę prisiimti nuostolius.

**▼B**

Investicinės įmonės atkreipia kliento dėmesį į ir įtraukia į tinkamumo ataskaitą informaciją apie tai, ar tikėtina, kad dėl rekomenduojamų paslaugų ar priemonių mažmeniniam klientui reikės periodiškai peržiūrėti jų susitarimus.

Kai investicinė įmonė teikia paslaugą, kuri apima reguliarius tinkamumo vertinimus ir ataskaitas, tolesnės ataskaitos, teikiamos po to, kai buvo nustatyta pradinė paslauga, gali apimti tik susijusių paslaugų arba priemonių ir (arba) kliento aplinkybių pasikeitimus ir jose nebūtinai gali reikėti pakartoti visą pirmoje ataskaitoje pateiktą informaciją.

13. Investicinės įmonės, atliekančios reguliary tinkamumo vertinimą, siekdamos pagerinti paslaugas bent kartą per metus peržiūri pateiktų rekomendacijų tinkamumą. Tokio vertinimo dažnumas didinamas priklausomai nuo kliento rizikos profilio ir rekomenduotų finansinių priemonių rūšies.

*55 straipsnis***Bendros tinkamumo ir priimtumo vertinimo nuostatos**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 ir 3 dalys)

1. Investicinės įmonės užtikrina, kad informacijoje apie kliento arba potencialaus kliento žinias ir patirtį, susijusią su investicine veikla, būtų nurodyti šie duomenys, atsižvelgiant į kliento pobūdį, teiktinos paslaugos pobūdį ir apimtį bei numatomo produkto arba sandorio rūšį, įskaitant jų sudėtingumą ir susijusią riziką:

- a) paslaugų, sandorių ir finansinių priemonių, su kuriomis klientas yra susipažinęs, rūšys;
- b) kliento sandorių finansinėmis priemonėmis pobūdis, apimtis ir dažnumas ir laikotarpis, per kurį jie buvo įvykdyti;
- c) kliento arba potencialaus kliento išsilavinimo lygis ir esama arba susijusi ankstesnė profesija.

2. Investicinė įmonė neskatina kliento arba potencialaus kliento neteikti informacijos, kurios reikia pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 ir 3 dalis.

3. Investicinė įmonė turi teisę remtis savo klientų arba potencialių klientų pateikta informacija, išskyrus atvejus, kai jai žinoma arba turėtų būti žinoma, kad informacija yra akivaizdžiai nebegaliojanti, netiksli arba neišsami.





### 56 straipsnis

#### **Tinkamumo vertinimas ir susijusios duomenų kaupimo pareigos**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 3 ir 5 dalys)

1. Vertindamos, ar Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 3 dalyje nurodyta investicinė paslauga tinka klientui, investicinės įmonės nustato, ar klientas turi reikiamos patirties ir žinių, kad suprastų riziką, susijusią su siūlomu arba prašomu produktu arba investicine paslauga.

Investicinė įmonė turi teisę daryti prielaidą, kad profesionalus klientas turi reikiamos patirties ir žinių, kad suprastų, kokia rizika yra susijusi su tomis konkrečiomis investicinėmis paslaugomis arba sandoriais, arba sandorių ar produktų rūšimis, kurių atžvilgiu šis klientas priskiriamas prie profesionalių klientų.

2. Investicinės įmonės saugo įrašus apie atliktus tinkamumo vertinimus, kurie apima:

- a) tinkamumo vertinimo rezultatus;
- b) bet kokius klientui duotus išpėjimus, kai investicinės paslaugos ar produkto įsigijimas buvo vertinamas kaip potencialiai netinkamas klientui, ar klientas nepaisydamas išpėjimo prašė sandorį vykdyti ir, kai aktualu, ar įmonė priėmė kliento prašymą sandorį vykdyti;
- c) bet kokius klientui duotus išpėjimus, kai klientas nepateikė pakankamai informacijos, kad įmonė galėtų atlikti tinkamumo vertinimą, ar klientas nepaisydamas išpėjimo prašė sandorį vykdyti ir, kai taikoma, ar įmonė priėmė kliento prašymą sandorį vykdyti.

### 57 straipsnis

#### **Paslaugų, susijusių su nekompleksinėmis priemonėmis, teikimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 4 dalis)

Finansinė priemonė, kuri nėra aiškiai nurodyta Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 4 dalies a punkte, laikoma nekompleksine taikant Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 4 dalies a punkto vi papunktį, jei ji atitinka šiuos kriterijus:

- a) ji nėra įtraukta į Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 44 punkto c papunktį arba į tos direktyvos I priedo C skirsnio 4–11 punktus;
- b) dažnai yra galimybių tą priemonę perleisti, išpirkti ar kitaip realizuoti rinkos dalyviams viešai prieinamomis kainomis, kurios yra arba rinkos kainos, arba nuo emitento nepriklausomų vertinimo sistemų pateiktos ar patvirtintos kainos;

**▼B**

- c) ji nesuteikia klientui jokio faktinio ar galimos įsipareigojimo, kuris viršytų priemonės įsigijimo kainą;
- d) ji neapima išlygos, sąlygos ar paskatos, kurios galėtų iš esmės pakeisti investicijos pobūdį arba riziką arba išmokėjimo profilį, pvz., investicijos, kurios apima teisę konvertuoti priemonę į kitokią investiciją;
- e) ji neapima jokių aiškių ar numanomų sutarties nutraukimo mokesčių, dėl kurių investicija taptų nelikvidi, netgi jei techniškai dažnai yra galimybių ją perleisti, išpirkti ar kitaip ją realizuoti;
- f) pakankamai išsami informacija apie jos ypatybes yra viešai prieinama ir ją greičiausiai bus galima lengvai suprasti, kad vidutinis mažmeninis klientas galėtų pagrįstai nuspręsti, ar sudaryti su šia priemone susijusį sandorį.

*58 straipsnis***Mažmeninių ir profesionalių klientų susitarimai**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 dalis ir 25 straipsnio 5 dalis)

Investicinės įmonės, teikiančios kokią nors Direktyvos 2014/65/ES I priedo B skirsnio 1 dalyje nurodytą investicinę paslaugą arba papildomą paslaugą klientui po šio reglamento taikymo dienos, popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje raštu sudaro pagrindinį susitarimą su klientu, kuriame būtų išdėstytos įmonės ir kliento pagrindinės teisės ir pareigos. Investicinės įmonės, teikiančios konsultacijas dėl investicijų, įvykdo šią pareigą, tik kai atliekamas rekomenduojamų finansinių priemonių ar paslaugų reguliarius tinkamumo vertinimas.

Raštiškame susitarime nustatomos esminės šalių teisės ir įsipareigojimai ir pateikiama:

- a) paslaugų aprašymas ir, kai tai aktualu, teiktinų konsultacijų dėl investicijų pobūdis ir mastas;
- b) portfelio valdymo paslaugų atveju – finansinių priemonių, kurias galima įsigyti ir parduoti, rūšys ir sandorių, kurie gali būti vykdomi kliento vardu, rūšys, taip pat draudžiamos priemonės arba sandoriai, ir
- c) Direktyvos 2014/65/ES I priedo B skirsnio 1 dalyje nurodytų teiktinų paslaugų pagrindinių savybių aprašymas, įskaitant, kai aktualu, įmonės vaidmens vykdant veiksmus, susijusius su kliento priemonėmis, ir sąlygų, kuriomis vertybinių popierių finansavimo sandoriai, apimantys kliento vertybinius popierius, duos investicinę grąžą klientui, aprašymas.



## 4 SKIRSNIS

*Ataskaitų teikimas klientams*

## 59 straipsnis

**Įsipareigojimas teikti ataskaitas apie pavedimų, kurie nesusiję su portfelio valdymu, vykdymą**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalis)

1. Investicinės įmonės, atlikusios kitokį nei portfelio valdymo pavidimą kliento vardu, to pavidimo atžvilgiu imasi šių veiksmų:

- a) nedelsdamos pateikia klientui patvariojoje laikmenoje esminę informaciją apie to pavidimo įvykdymą;
- b) kuo skubiau ir ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po pavidimo įvykdymo nusiunčia patvariojoje laikmenoje klientui pranešimą, kuriuo patvirtinamas pavidimo įvykdymas, arba, jeigu investicinė įmonė gauna šį patvirtinimą iš trečiosios šalies – ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po patvirtinimo iš trečiosios šalies gavimo.

b punktas netaikomas, jeigu patvirtinimo pranešime būtų tokia pati informacija, kaip ir patvirtinimo pranešime, kurį kitas asmuo nedelsdamas išsiunčia klientui.

a ir b punktai netaikomi, jeigu klientų vardu įvykdyti pavidimai yra susiję su susitarimais, sudarytais su šiais klientais dėl obligacijomis finansuojamų hipotekos paskolų; tokiu atveju ataskaita apie sandorį pateikiama tuo pačiu metu, kai pranešama apie hipotekos paskolos sąlygas, bet ne vėliau kaip vieną mėnesį po pavidimo įvykdymo.

2. Be 1 dalies reikalavimų investicinės įmonės kliento prašymu pateikia informaciją apie jo pavidimo statusą.

3. Jeigu klientų pavidimai, susiję su kolektyvinio investavimo subjekto investiciniais vienetais arba akcijomis, vykdomi reguliariai, investicinės įmonės tų sandorių atžvilgiu imasi 1 dalies b punkte nurodytų veiksmų arba ne rečiau kaip kas šešis mėnesius pateikia klientui 4 dalyje nurodytą informaciją.

4. 1 dalies b punkte nurodytame pranešime turi būti įtraukta tokia toliau nurodyta informacija, jei taikytina, ir, kai tai aktualu, pagal pareigų pranešti apie sandorius techninius reguliavimo standartus, priimtus pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 26 straipsnį:

- a) ataskaitą teikiančios įmonės identifikavimas;
- b) kliento vardas ir pavardė arba pavadinimas;
- c) prekybos diena;
- d) prekybos laikas;

**▼B**

- e) pavedimo rūšis;
- f) vietos identifikavimas;
- g) priemonės identifikavimas;
- h) pirkimo (pardavimo) rodiklis;
- i) pavedimo pobūdis, išskyrus pirkimo (pardavimo);
- j) kiekis;
- k) vieneto kaina;
- l) viso atlygio suma;
- m) bendra nustatytų komisinių atlyginimų ir išlaidų suma ir, klientui paprašius, jos išskirstymas papunkčiui, įskaitant, kai tai aktualu, bet kokio nustatyto padidinimo arba sumažinimo sumą, kai sandorį vykdė investicinė įmonė, vykdanči sandorius savo sąskaita, ir investicinė įmonė yra įsipareigojusi klientui kuo geriau įvykdyti sandorį;
- n) keitimo kursas, jei sandoris apima valiutos konvertavimą;
- o) su atsiskaitymu už sandorį susiję kliento įsipareigojimai, įskaitant apmokėjimo arba pateikimo terminus bei atitinkamus sąskaitos duomenis, jeigu šie duomenys ir atsakomybė klientui nebuvo pranešti anksčiau;
- p) jeigu kliento sandorio šalimi buvo pati investicinė įmonė ar bet kuris investicinės įmonės grupei priklausantis asmuo arba kitas investicinės įmonės klientas, nurodomas pats šis faktas, jeigu pavedimas nebuvo įvykdytas per anoniminę prekybą palengvinančią prekybos sistemą.

Taikant k punktą, jeigu pavedimas vykdomas dalimis, investicinė įmonė gali pateikti klientui informaciją apie kiekvienos pavedimo dalies kainą arba vidutinę kainą. Kai nurodoma vidutinė kaina, klientui paprašius investicinė įmonė pateikia jam informacijos apie kiekvienos pavedimo dalies kainą.

5. Investicinė įmonė gali pateikti klientui 4 dalyje nurodytą informaciją, naudodamasi standartiniais kodais, jeigu ji pateikia ir naudojamų kodų išaiškinimą.

*60 straipsnis***Pareigos teikti ataskaitas apie portfelio valdymą**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalis)

1. Investicinės įmonės, teikiančios portfelio valdymo paslaugas klientams, patvariojoje laikmenoje teikia kiekvienam tokiam klientui reguliarią ataskaitą apie to kliento vardu įvykdytą portfelio valdymo veiklą, jeigu tokios ataskaitos nepateikė kitas asmuo.

**▼ B**

2. Pagal 1 dalį reguliarioje ataskaitoje pateikiama teisinga ir subalansuota ataskaitiniu laikotarpiu įvykdytos veiklos ir portfelio rezultatų apžvalga ir, kai tai aktualu, tokia informacija:

- a) investicinės įmonės pavadinimas;
- b) vardas ir pavardė arba kitas kliento sąskaitos pavadinimas;
- c) duomenys apie portfelio turinį ir įvertinimą, įskaitant išsamią informaciją apie kiekvieną turimą finansinę priemonę, jos rinkos vertę arba tikrąją vertę, jei negalima nustatyti rinkos vertės, ir grynujų pinigų likutį ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje bei portfelio rezultatus ataskaitiniu laikotarpiu;
- d) visa per ataskaitinį laikotarpį sumokėtų mokesčių bei rinkliavų suma, papunkčiui išskirstant bent jau visus valdymo mokesčius ir visas su vykdymu susijusias išlaidas, kai tai aktualu, nurodant, kad išsamesnis išskaidymas bus pateiktas paprašius;
- e) ataskaitinio laikotarpio rezultatų palyginimas su investavimo rezultatų standartu (jei toks yra), dėl kurio susitarė investicinė įmonė ir klientas;
- f) per ataskaitinį laikotarpį gauta dividendų, palūkanų ir kitų mokėjimų bendra suma, susijusi su kliento portfeliu;
- g) informacija apie kitus įmonės veiksmus, kuriais suteikiamos teisės, susijusios su portfelį sudarančiomis finansinėmis priemonėmis;
- h) kiekvieno tą laikotarpį įvykdyto sandorio atžvilgiu, kai tai aktualu, pateikiama informacija, nurodyta 59 straipsnio 4 dalies c–l punktuose, jeigu klientas nepasirenka galimybės gauti informaciją apie įvykdytus sandorius tuomet, kai įvykdomas kiekvienas sandoris; tokiu atveju taikoma šio straipsnio 4 dalis.

3. 1 dalyje nurodyta reguliari ataskaita pateikiama kas tris mėnesius, išskyrus šiuos atvejus:

- a) kai investicinė įmonė suteikia savo klientams prieigą prie patvariąja laikmena laikomos interneto sistemos, kurioje galima matyti naujausius kliento portfelio vertinimus ir kur klientas gali lengvai gauti pagal 63 straipsnio 2 dalį reikalaujamą informaciją, o įmonė turi įrodymą, kad klientas pasižiūri savo portfelio vertinimą bent jau kartą per atitinkamą ketvirtį;
- b) kai taikoma 4 dalis, reguliari ataskaita turi būti pateikiama ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių;
- c) jeigu investicinės įmonės ir kliento susitarime dėl portfelio valdymo paslaugų teikimo leidžiama suformuoti portfelį skolintomis lėšomis, reguliari ataskaita turi būti pateikiama ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

**▼ B**

b punkte numatyta išimtis netaikytina sandoriams, susijusiems su finansinėmis priemonėmis, kurios numatytos Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 44 punkto c papunktyje arba bet kuriame iš tos direktyvos I priedo C skirsnio 4–11 punktų.

4. Tais atvejais, kai klientas pasirenka galimybę gauti informaciją apie kiekvieną įvykdytą sandorį tuomet, kai jis įvykdomas, portfelio valdytojui įvykdžius sandorį, investicinės įmonės nedelsdamos patvariojoje laikmenoje pateikia klientui su tuo sandoriu susijusią esminę informaciją.

Investicinė įmonė ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po šio pavedimo įvykdymo nusiunčia klientui pranešimą, kuriuo patvirtinamas sandoris ir kuriame pateikiama 59 straipsnio 4 dalyje nurodyta informacija, arba, kai investicinė įmonė gauna šį patvirtinimą iš trečiosios šalies – ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po patvirtinimo iš trečiosios šalies gavimo.

Antra pastraipa netaikoma, jeigu patvirtinimo pranešime būtų tokia pati informacija, kaip ir patvirtinimo pranešime, kurį kitas asmuo turi nedelsdamas išsiųsti klientui.

*61 straipsnis***Pareigos teikti ataskaitas tinkamoms sandorio šalims**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis ir 25 straipsnio 6 dalis)

Taikomi mažmeniniams ir profesionaliems klientams skirtoms ataskaitoms pagal 49 ir 59 straipsnius nustatyti reikalavimai, nebent investicinės įmonės sudaro susitarimus su tinkamomis sandorio šalimis, kuriuose nustato ataskaitų turinį ir pateikimo laiką.

*62 straipsnis***Papildomos pareigos teikti informaciją apie portfelio valdymą arba neapibrėžtųjų įsipareigojimų sandorius**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalis)

1. Investicinės įmonės, teikiančios portfelio valdymo paslaugą, informuoja klientą, kai bendra portfelio vertė, nustatoma kiekvieno atskaitinio laikotarpio pradžioje, sumažėja 10 % ir paskui kaskart, kai ji sumažėja 10 %, ne vėliau kaip iki tos darbo dienos, kai buvo peržengta riba, pabaigos, arba, tuo atveju, kai riba peržengiama ne darbo dieną, iki kitos darbo dienos pabaigos.

2. Investicinės įmonės, turinčios mažmeninio kliento sąskaitą, kurioje yra svertinių finansinių priemonių arba neapibrėžtųjų įsipareigojimų sandorių pozicijų, informuoja klientą, kai pradinė kiekvienos priemonės vertė sumažėja 10 % ir paskui kaskart kai ji sumažėja 10 %. Pagal šią dalį informacija teikiama apie kiekvieną priemonę atskirai, nebent būtų susitarta su klientu kitaip, ir tai daroma ne vėliau kaip iki tos darbo dienos, kai buvo peržengta riba, pabaigos, arba, tuo atveju, kai riba peržengiama ne darbo dieną, iki kitos darbo dienos pabaigos.

*63 straipsnis***Ataskaitos apie kliento finansines priemones arba kliento lėšas**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalis)

1. Investicinės įmonės, kurios turi kliento finansines priemones arba kliento lėšas, ne rečiau kaip kartą per ketvirtį kiekvienam klientui, kurio finansines priemones arba lėšas jos laiko, siunčia patvariojoje laikmenoje ataskaitą apie tas finansines priemones arba lėšas, jeigu tokia ataskaita nebuvo pateikta kurioje nors kitoje reguliarioje ataskaitoje. Klientui paprašius, už komercinę kainą įmonės tokią ataskaitą pateikia dažniau.

Pirma pastraipa netaikoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB <sup>(1)</sup> gavusiai veiklos leidimą kredito įstaigai jos laikomų indėlių, kaip apibrėžta toje direktyvoje, atžvilgiu.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje kliento turto ataskaitoje pateikiama ši informacija:

- a) išsamūs duomenys apie visas finansines priemones arba lėšas, kurias investicinė įmonė laiko klientui, ataskaitoje numatyto laikotarpio pabaigoje;
- b) kokia apimtimi bet kurios kliento finansinės priemonės arba lėšos buvo vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių objektu;
- c) bet kokios naudos, susikaupusios klientui dėl jo dalyvavimo bet kuriame vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoryje, apimtis bei pagrindas, kuriuo remiantis ta nauda buvo sukaupta;
- d) aiškiai nurodytas turtas ir lėšos, kuriems taikomos Direktyvos 2014/65/ES ir jos įgyvendinimo priemonių taisyklės, ir kuriems jos netaikomos, pavyzdžiui, tiems, dėl kurių sudaryti susitarimai dėl finansinio įkaito, kuriais perleidžiama nuosavybės teisė;
- e) aiškiai nurodyta, kuriam turtui turi įtakos kai kurie jų nuosavybės statuso ypatumai, pavyzdžiui, dėl teisės į įkeistą turtą;
- f) į ataskaitą įtrauktų finansinių priemonių rinkos vertė arba, kai rinkos vertė nežinoma, apytikslė vertė, aiškiai nurodant, kad rinkos kainos nebuvimas greičiausiai rodo nepakankamą likvidumą. Apytikslę vertę nustato įmonė, dėdama visas galimas pastangas.

Kai į kliento portfelį įeina įplaukos iš vieno arba kelių neužbaigtų sandorių, a punkte nurodyta informacija gali būti pagrįsta prekybos data arba atsiskaitymo data su sąlyga, kad tas pats pagrindas yra nuosekliai taikomas visai tokiai ataskaitos informacijai.

<sup>(1)</sup> 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir tarybos direktyva 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 126, 2000 5 26, p. 1).

**▼B**

1 dalyje nurodyta reguliari ataskaita apie kliento turtą neteikiama, jei investicinė įmonė suteikia savo klientams prieigą prie patvariąja laikmena laikomos interneto sistemos, kurioje klientas gali lengvai gauti naujausias ataskaitas apie savo finansines priemones ar lėšas, o įmonė turi įrodymą, kad klientas pasižiūri šią ataskaitą bent jau kartą per atitinkamą ketvirtį.

3. Investicinėms įmonėms, kuriose laikomos kliento finansinės priemonės arba lėšos ir kurios jam teikia portfelio valdymo paslaugą, leidžiama įtraukti 1 dalyje nurodytą kliento turto ataskaitą į reguliarią ataskaitą, kurią jos teikia tam klientui pagal 60 straipsnio 1 dalį.

*5 SKIRSNIS****Optimalus įvykdymas****64 straipsnis***Optimalaus įvykdymo kriterijai**

(Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 1 dalis)

1. Vykdydamos klientų pavedimus, investicinės įmonės atsižvelgia į toliau nurodytus kriterijus, nustatydamos Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų sąlyginę svarbą:

- a) kliento ypatybes, įskaitant kliento kategoriją, t. y. ar klientas yra mažmeninis, ar profesionalus klientas;
- b) kliento pavedimo ypatybes, įskaitant atvejus, kai pavedimas susijęs su vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriu (VPİFS);
- c) su tuo pavedimu susijusių finansinių priemonių ypatybes;
- d) įvykdymo vietų, į kurias tas pavedimas gali būti nukreiptas, ypatybes.

Šiame, 65 ir 66 straipsniuose „vykdymo vieta“ apima reguliuojamą rinką, DPS, OPS, finansų tarpininką, sistemingai sandorius savo viduje sudarantį tarpininką, rinkos formuotoją, kitą likvidumą palaikančią subjektą arba subjektą, trečiojoje valstybėje vykdančią funkciją, panašią į bet kurio iš pirmiau minėtų subjektų vykdomas funkcijas.

2. Investicinė įmonė vykdo savo išipareigojimą pagal Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalį imtis visų pakankamų veiksmų, kad pasiektų kuo geresnį rezultatą klientui, kai pavedimas ar konkreti pavedimo dalis vykdoma laikantis konkrečių kliento nurodymų, susijusių su pavedimu ar konkrečia pavedimo dalimi.

3. Investicinės įmonės nenustato ir neima komisinio atlyginimo taip, kad būtų neteisingai diskriminuojamos vykdymo vietos.



**▼B**

4. Vykdydama pavedimus arba priimdama sprendimą prekiauti ne biržos produktais, įskaitant užsakytus produktus, investicinė įmonė patikrina klientui siūlomos kainos teisingumą surinkdama rinkos duomenis, naudojamus tokio produkto kainai įvertinti, ir, kai įmanoma, palygindama panašius arba palyginamus produktus.

*65 straipsnis***Investicinių įmonių, teikiančių portfelio valdymo ir pavedimų priėmimo bei perdavimo paslaugas, pareiga veikti atsižvelgiant į kliento interesus**

(Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 ir 4 dalys)

1. Investicinės įmonės, teikdamos portfelio valdymo paslaugą, laikosi Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos atsižvelgti į kliento interesus, kai jos pavedimus perduoda vykdyti kitiems subjektams, jeigu tai yra investicinės įmonės sprendimas dėl finansinių priemonių sandorių vykdymo jos kliento vardu.

2. Investicinės įmonės, teikdamos pavedimų priėmimo bei perdavimo paslaugą, laikosi Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 dalyje numatyto įsipareigojimo atsižvelgti į kliento interesus, kai jos klientų pavedimus perduoda vykdyti kitiems subjektams.

3. Siekdamas laikytis 1 arba 2 dalies reikalavimų, investicinės įmonės laikosi šio straipsnio 4–7 dalių ir 64 straipsnio 4 dalies.

4. Investicinės įmonės imasi visų pakankamų veiksmų, kad pasiektų kuo geresnį rezultatą savo klientui, atsižvelgdamos į Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalyje paminėtus veiksnius. Sąlyginė tų veiksmų svarba nustatoma atsižvelgiant į Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, o mažmeninių klientų atveju – į Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimą.

Investicinė įmonė įvykdo savo įsipareigojimą pagal 1 arba 2 dalį ir neprivalo imtis šioje dalyje minimų veiksmų tada, kai, pateikdama pavedimą arba perduodama pavedimą vykdyti kitam subjektui, ji vykdo konkrečius kliento nurodymus.

5. Investicinės įmonės parengia ir įdiegia politiką, kuri sudarytų sąlygas laikytis 4 dalyje nurodytos pareigos. Šia politika kiekvienos priemonių klasės atžvilgiu nustatomi subjektai, kuriems pateikiami pavedimai arba kuriems investicinės įmonės perduoda vykdyti pavedimus. Nurodyti subjektai turi vykdymo susitarimus, kuriais sudaromos sąlygos investicinei įmonei, šiems subjektams pateikiančiai pavedimus arba perduodama juos vykdyti, laikytis įsipareigojimų pagal šį straipsnį.

**▼ B**

6. Investicinės įmonės savo klientams suteikia informaciją apie parengtą politiką pagal 5 dalį ir 66 straipsnio 2–9 dalis. Investicinės įmonės klientams suteikia tinkamą informaciją apie įmonę bei jos paslaugas ir vykdymui pasirinktus subjektus. Visų pirma, kai investicinė įmonė pasirenka kitas įmones pavedimų vykdymo paslaugoms teikti, ji kasmet apibendrina ir viešai paskelbia penkias didžiausias investicines įmones pagal prekybos apimtis kiekvienoje finansinių priemonių klasėje, jei ankstesniais metais ji buvo perdavusi klientų pavedimų vykdymą, ir informaciją apie vykdymo kokybę. Informacija turi atitikti informaciją, paskelbtą pagal techninius standartus, parengtus pagal Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 10 dalies b punktą.

Pagrįstu kliento prašymu investicinės įmonės klientams arba potencialiems klientams pateikia informaciją apie subjektus, kurioms pavedimai buvo perduoti ar pateikti vykdyti.

7. Investicinės įmonės reguliariai stebi pagal 5 dalies reikalavimus parengtos politikos veiksmingumą, ypač šioje politikoje nurodytų subjektų pavedimų vykdymo kokybę ir, kai reikia, šalina trūkumus.

Investicinės įmonės bent kartą per metus peržiūri politiką ir susitarimus. Tokią peržiūrą taip pat reikia atlikti kiekvieną kartą, kai įvyksta esminis pokytis, kuris paveikia įmonės gebėjimą vykdyti klientų pavedimus ir toliau siekti jiems kuo geresnio rezultato.

Investicinės įmonės įvertina, ar neįvyko esminių pasikeitimų, ir apsvaisto galimybę keisti vykdymo vietas ar subjektus, kuriais jos daugiausia remiasi, įgyvendindamos visaapimančią optimalaus vykdymo reikalavimą.

Esminis pasikeitimas yra svarbus įvykis, kuris galėtų daryti poveikį tokiems optimalaus vykdymo veiksniams kaip išlaidos, kaina, sparta, įvykdymo ir atsiskaitymo tikimybė, dydis, pobūdis ar kokia nors kita pavedimo vykdymui svarbi sąlyga.

8. Šis straipsnis netaikomas, jeigu investicinė įmonė, teikianti portfelio valdymo arba pavedimų priėmimo ir perdavimo paslaugas, taip pat savo kliento portfelio vardu vykdo gautus pavedimus arba priima sprendimus įvykdyti sandorį. Tokiais atvejais taikomas Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnis.

*66 straipsnis***Vykdyto politiką**

(Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 5 ir 7 dalys)

1. Investicinės įmonės bent kartą per metus peržiūri vykdymo politiką, parengtą pagal Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 4 dalį, bei savo pavedimų vykdymo susitarimus.

**▼ B**

Tokią peržiūrą taip pat reikia atlikti kiekvieną kartą, kai įvyksta esminis pokytis, apibrėžtas 65 straipsnio 7 dalyje, kuris paveikia įmonės gebėjimą vykdyti klientų pavedimus ir toliau pasiekti kuo geresnį rezultatą, naudojantis jos vykdymo politikoje įtrauktomis vykdymo vietomis. Investicinė įmonė įvertina, ar neįvyko esminių pasikeitimų, ir apsvarsto galimybę keisti optimalaus vykdymo veiksmų sąlyginę svarbą, įgyvendindamos visaapimančią optimalaus vykdymo reikalavimą.

2. Informacija apie vykdymo politiką pritaikoma atsižvelgiant į finansinės priemonės klasę ir teikiamos paslaugos rūšį, ir apima 3–9 dalyse nurodytą informaciją.

3. Investicinės įmonės gerokai prieš teikdamos paslaugą pateikia klientams šiuos išsamius duomenis apie savo vykdymo politiką:

- a) sąlyginės svarbos, kurią pagal 59 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus investicinė įmonė teikia Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 1 dalyje nurodytiems veiksniams, arba proceso, kuriuo remdamasi įmonė nustato šių veiksmų sąlyginę svarbą, apžvalgą;
- b) sąrašą vykdymo vietų, kuriomis įmonė daugiausia remiasi vykdydama savo įsipareigojimą imtis visų pagrįstų veiksmų, kad galėtų nuolat pasiekti kuo geresnį rezultatą vykdydama klientų pavedimus, ir nurodydama, kurios vykdymo vietos naudojamos kiekvienos klasės finansinėms priemonėms, mažmeninių klientų pavedimams, profesionalių klientų pavedimams ir VPİFS;
- c) sąrašą veiksmų, pagal kuriuos pasirenkama vykdymo vieta, įskaitant tokius kokybinius veiksmus kaip tarpuskaitos sistemos, sistemos išjungikliai, suplanuoti veiksmai, ar bet kokios kitokios susijusios sąlygos, ir kiekvieno veiksmo sąlyginę svarbą; informaciją apie veiksmus, pagal kuriuos pasirenkama vykdymo vieta, atitinka kontrolės priemonės, kurias peržiūrėdama savo politikos ir susitarimų pakankamumą įmonė naudoja, kad parodytų klientams, jog nuolat užtikrinamas optimalus vykdymas;
- d) kaip tokie vykdymo veiksniai kaip kaina, išlaidos, sparta, įvykdymo tikimybė ar kokie nors kiti svarbūs veiksniai yra laikomi visų pakankamų veiksmų, reikalingų pasiekti kuo geresnį rezultatą klientui, dalimi;
- e) kai tai aktualu, informaciją apie tai, kad įmonė vykdo pavedimus ne prekybos vietoje, pasekmes, pavyzdžiui, sandorio šalių riziką, kylančią dėl vykdymo ne prekybos vietoje, ir, klientui paprašius, papildomą informaciją apie tokio vykdymo būdo pasekmes;

**▼B**

- f) aiškų ir akivaizdų įspėjimą, kad kai kurie konkretūs kliento nurodymai gali sukliudyti įmonei imtis jos vykdymo politikoje nustatytų ir taikomų veiksmų, kad vykdydama tuos pavedimus ji galėtų pasiekti kuo geresnį rezultatą tuose nurodymuose pateiktų duomenų atžvilgiu;
- g) apibendrintą informaciją apie vykdymo vietos atrankos procesą, taikomas vykdymo strategijas, vykdymo kokybės analizei naudojamas procedūras ir procesus ir kaip įmonės stebi ir įsitikina, kad buvo pasiekti kuo geresni rezultatai klientams.

Ši informacija pateikiama patvariojoje laikmenoje arba svetainėje (jei ji nėra laikoma patvaria laikmena), jeigu tenkinamos 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos.

4. Jei investicinės įmonės taiko skirtingus mokesčius, priklausomai nuo vykdymo vietos, įmonė pakankamai išsamiai paaiškina šiuos skirtumus, kad klientas galėtų suprasti kiekvienos vykdymo vietos pasirinkimo privalumus ir trūkumus.

5. Kai investicinės įmonės ragina klientus pasirinkti vykdymo vietą, pateikiama teisinga, aiški ir neklaidinanti informacija, kad rinkdamasis vykdymo vietą klientas nesiremtų vien tik įmonės taikoma kainų politika.

6. Investicinės įmonės priima tik tokius trečiųjų šalių mokėjimus, kurie atitinka Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 9 dalį, ir informuoja klientus apie paskatas, kurias įmonė gali gauti iš vykdymo vietų. Pateikiant informaciją nurodomi mokesčiai, investicinės įmonės taikomi visoms sandoryje dalyvaujančioms sandorio šalims, o kai mokesčiai skiriasi priklausomai nuo kliento, nurodomi didžiausi galimi mokesčiai arba mokesčių intervalas.

7. Kai investicinė įmonė taiko mokesčius daugiau nei vienam sandorio dalyviui, laikydamosi Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 9 dalies ir jos įgyvendinimo priemonių, įmonė informuoja savo klientus apie įmonės gautos piniginės ar nepiniginės naudos vertę.

8. Kai klientas pateikia investicinei įmonei pagrįstą ir proporcingą prašymą pateikti informaciją apie jos politiką ar susitarimus ir apie tai, kaip jie yra peržiūrimi, ta investicinė įmonė atsako aiškiai ir pakankamai greitai.

9. Kai investicinė įmonė vykdo pavedimus mažmeniniams klientams, ji pateikia tiems klientams atitinkamos politikos santrauką, kurioje dėmesys sutelktas į visas jos patiriamas išlaidas. Santraukoje taip pat pateikiama nuoroda į visų investicinės įmonės vykdymo politikoje išvardytų vykdymo vietų naujausius vykdymo kokybės duomenis, paskelbtus pagal Direktyvos 2014/65/ES 27 straipsnio 3 dalį.

*6 SKIRSNIS****Klientų pavedimų tvarkymas****67 straipsnis***Bendrieji principai**

(Direktyvos 2014/65/ES 28 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 1 dalis)

1. Investicinės įmonės, vykdydamos klientų pavedimus, tenkina šias sąlygas:

- a) užtikrina, kad klientų vardu įvykdyti pavedimai būtų nedelsiant ir tiksliai užregistruoti ir paskirstyti;
- b) vykdo kitais atžvilgiais palyginamus klientų pavedimus nuosekliai ir greitai, išskyrus atvejus, kai jų neįmanoma įvykdyti dėl pavedimo ypatybių arba vyraujančių rinkos sąlygų, arba kai tai prieštarauja kliento interesams;
- c) sužinojusios apie sunkumus, skubiai praneša mažmeniniam klientui apie bet kokius esminius sunkumus, susijusius su tinkamu pavedimų vykdymu.

2. Jeigu investicinė įmonė yra atsakinga už atsiskaitymo už įvykdytą pavedimą priežiūrą ar įforminimą, ji imasi visų pagrįstų veiksmų, kad užtikrintų, jog visos kliento finansinės priemonės arba lėšos, gautos atsiskaitant už tą įvykdytą pavedimą, būtų skubiai ir teisingai įskaitytos į atitinkamo kliento sąskaitą.

3. Investicinė įmonė nepiktinaudžiauja informacija, susijusia su dar neįvykdytais pavedimais, ir imasi visų pagrįstų veiksmų, kad nė vienas iš jos atitinkamų asmenų nepiktinaudžiautų tokia informacija.

*68 straipsnis***Pavedimų sujungimas ir išskirstymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 28 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 1 dalis)

1. Investicinės įmonės nevykdo kliento pavedimo arba sandorio savo naudai kartu su kito kliento pavedimu, jeigu neįvykdytos šios sąlygos:

- a) mažai tikėtina, kad pavedimų ir sandorių sujungimas apskritai gali turėti neigiamos įtakos kuriam nors klientui, kurio pavedimą ketinama sujungti;
- b) kiekvienam klientui, kurio pavedimą ketinama sujungti, pranešta, kad sujungimas jam gali turėti neigiamos įtakos, susijusios su konkrečiu pavedimu;

**▼B**

c) parengta ir veiksmingai įgyvendinama pavedimų išskirstymo politika, kurioje būtų numatytas teisingas jungtinių pavedimų ir sandorių išskirstymas, įskaitant tai, kaip pavedimų apimtis ir kaina lemia dalinio įvykdymo išskirstymą ir traktavimą.

2. Kai investicinė įmonė sujungia pavedimą su vienu arba keliais kito kliento pavedimais ir yra įvykdoma tik dalis jungtinio pavedimo, ji išskirsto susijusius sandorius pagal savo pavedimų išskirstymo politiką.

*69 straipsnis***Sandorių savo naudai sujungimas ir išskirstymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 28 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 1 dalis)

1. Investicinės įmonės, sujungusios sandorius savo naudai su vienu arba keliais kliento pavedimais, neišskirsto susijusių sandorių klientui žalingu būdu.

2. Kai investicinė įmonė sujungia kliento pavedimą su sandoriu savo naudai ir yra įvykdoma tik dalis jungtinio pavedimo, ji išskirsto susijusius sandorius, teikdama pirmenybę klientui įmonės atžvilgiu.

Jeigu įmonė gali pagrįstai įrodyti, kad be šio sujungimo jai nebūtų pavykę įvykdyti šio pavedimo tokiomis palankiomis sąlygomis arba iš viso nebūtų pavykę jo įvykdyti, ji gali proporcingai išskirstyti sandorį savo naudai, remdamasi 68 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta pavedimų išskirstymo politika.

3. Vykdydamos 68 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą pavedimų išskirstymo politiką, investicinės įmonės parengia procedūras, kuriomis siekiama neleisti klientui žalingu būdu perskirstyti sandorių savo naudai, kurie vykdomi kartu su klientų pavedimais.

*70 straipsnis***Greitas, teisingas ir operatyvus klientų pavedimų vykdymas ir neįvykdytų ribotų klientų pavedimų dėl akcijų, parduodamų prekybos vietoje, skelbimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 28 straipsnis)

1. Ribotas kliento pavedimas, susijęs su akcijomis, kuriomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje arba kuriomis prekiaujama prekybos vietoje, kuris nebuvo nedelsiant įvykdytas esamomis rinkos sąlygomis, kaip nurodyta Direktyvos 2014/65/ES 28 straipsnio 2 dalyje, laikomas viešai prieinamu, jei investicinė įmonė yra perdavusi pavedimą vykdyti reguliuojamai rinkai arba DPS, arba pavedimą paskelbė duomenų teikimo paslaugų teikėjas, esantis vienoje valstybėje narėje, ir jis gali būti lengvai įvykdytas, kai tik leis rinkos sąlygos.

**▼B**

2. Pagal įmonės vykdymo politiką reguliuojamoms rinkoms ir DPS teikiamas prioritetas, siekiant užtikrinti, kad pavedimas būtų įvykdytas, kai tik leis rinkos sąlygos.

## 7 SKIRSNIS

**Tinkamos sandorio šalys**

## 71 straipsnis

**Tinkamos sandorio šalys**

(Direktyvos 2014/65/ES 30 straipsnis)

1. Be kategorijų, kurios aiškiai nustatytos Direktyvos 2014/65/ES 30 straipsnio 2 dalyje, pagal tos direktyvos 30 straipsnio 3 dalį valstybės narės gali pripažinti tinkama sandorio šalimi įmonę, priklausančią klientų, kurie yra laikytini profesionaliais klientais pagal tos direktyvos II priedo I skirsnio 1, 2 ir 3 dalis, kategorijai.

2. Kai pagal Direktyvos 2014/65/ES 30 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą tinkama sandorio šalis paprašo būti laikoma klientu, kurio ir investicinės įmonės bendrai veiklai taikomi tos direktyvos 24, 25, 27 ir 28 straipsniai, prašymas turėtų būti pateiktas raštu ir jame nurodyta, ar prašymas laikyti mažmeniniu arba profesionaliu klientu galioja vienai arba kelioms investicinėms paslaugoms ar sandoriams, vienai arba keliems sandorių arba produktų rūšims.

3. Kai tinkama sandorio šalis paprašo būti laikoma klientu, kurio veiklai su investicine įmone būtų taikomi Direktyvos 2014/65/ES 24, 25, 27 ir 28 straipsniai, bet aiškiai nepaprašo, būti laikoma mažmeniniu klientu, įmonė tą tinkamą sandorio šalį laiko profesionaliu klientu.

4. Kai tinkama sandorio šalis aiškiai paprašo būti laikoma mažmeniniu klientu, investicinė įmonė tinkamą sandorio šalį laiko mažmeniniu klientu, taikydama Direktyvos 2014/65/ES II priedo I skirsnio antro, trečio ir ketvirto punktų nuostatas dėl neprofesionalių klientų.

5. Kai klientas paprašo būti laikomas tinkama sandorio šalimi pagal Direktyvos 2014/65/ES 30 straipsnio 3 dalį, laikomasi tokios tvarkos:

a) investicinė įmonė pateikia klientui aiškų raštišką įspėjimą apie tokio prašymo pasekmes jam, įskaitant tai, kokios apsaugos jis gali netekti;

**▼ B**

- b) klientas raštu patvirtina įmonei prašymą būti laikomu tinkama sandorio šalimi apskritai arba vienos arba kelių investicinių paslaugų ar sandorių arba sandorio ar produkto rūšies atžvilgiu ir tai, kad jis žino apie pasekmes apsaugai, kurios jis gali netekti dėl šio prašymo.

## 8 SKIRSNIS

**Duomenų kaupimas**

## 72 straipsnis

**Informacijos saugojimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis)

1. Informacija saugoma tokioje laikmenoje, kad kompetentingai institucijai ši informacija būtų prieinama ateityje, ir tokia forma ir taip, kad būtų tenkinamos šios sąlygos:

- a) kompetentinga institucija turi galimybę nesunkiai gauti ir atkurti kiekvieną pagrindinį kiekvieno sandorio vykdymo etapą;
- b) galima lengvai nustatyti bet kokius pataisymus arba kitokius pakeitimus ir įrašų turinį iki tokių pataisymų arba pakeitimų;
- c) negalima kitaip manipuliuoti informacija ar ją keisti;
- d) informacija galima veiksmingai pasinaudoti IT ar kitais tikslais, kai dėl duomenų kiekio ir pobūdžio duomenų analizės negalima lengvai atlikti, ir
- e) įmonės numatytos priemonės atitinka duomenų kaupimo reikalavimus nepriklausomai nuo naudojamos technologijos.

2. Investicinės įmonės kaupia bent jau šio reglamento I priede nurodytus duomenis, priklausomai nuo jų veiklos pobūdžio.

Šio reglamento I priede nurodytų duomenų sąrašas neapriboja jokių kitų duomenų kaupimo pareigų, nustatytų kitais teisės aktais.

3. Investicinės įmonės taip pat kaupia duomenis apie politiką ir procedūras, kurias jos privalo raštu nustatyti pagal Direktyvą 2014/65/ES, Reglamentą (ES) Nr. 600/2014, Direktyvą 2014/57/ES ir Reglamentą (ES) Nr. 596/2014 ir atitinkamas jų įgyvendinimo priemones.



**▼B**

Kompetentingos institucijos gali paprašyti investicinių įmonių saugoti papildomą informaciją, nenurodytą šio reglamento I priedo sąraše.

*73 straipsnis***Duomenų apie investicinės įmonės ir kliento teises ir pareigas kaupimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 5 dalis)

Duomenys apie investicinės įmonės ir kliento atitinkamas teises ir įsipareigojimus pagal susitarimą dėl paslaugų teikimo, arba sąlygas, kuriomis įmonė teikia paslaugas klientui, saugojami ne trumpiau kaip visą ryšių su klientu palaikymo laikotarpį.

*74 straipsnis***Duomenų apie klientų pavedimus ir sprendimą vykdyti sandorį kaupimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis)

Investicinė įmonė kiekvieno iš kliento gauto pirminio pavedimo ir kiekvieno pradinio sprendimo vykdyti sandorį atveju nedelsdama įrašo ir laiko kompetentingos institucijos reikmėms bent jau informaciją, nustatytą šio reglamento IV priedo 1 skirsnyje, kiek tai taikoma konkrečiam pavedimui ar sprendimui.

Kai šio reglamento IV priedo 1 skirsnyje nustatyta informacija taip pat yra numatyta pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 25 ir 26 straipsnius, ši informacija turi būti pateikta nuosekliai ir laikantis tų pačių standartų, numatytų pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 25 ir 26 straipsnius.

*75 straipsnis***Duomenų apie sandorius ir pavedimų vykdymą kaupimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis)

Investicinės įmonės, gavusios kliento pavedimą arba priėmusios sprendimą vykdyti sandorį, kiek tai taikoma konkrečiam pavedimui ar sprendimui vykdyti sandorį, iš karto įrašo ir saugo kompetentingos institucijos reikmėms bent jau informaciją, nustatytą IV priedo 2 skirsnyje.

Kai IV priedo 2 skirsnyje nustatyta informacija taip pat yra numatyta pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 25 ir 26 straipsnius, ši informacija turi būti pateikta nuosekliai ir laikantis tų pačių standartų, numatytų pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 25 ir 26 straipsnius.

*76 straipsnis***Telefoninių pokalbių ir elektroninių pranešimų įrašymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 7 dalis)

1. Investicinės įmonės parengia, įdiegia ir taiko veiksmingą telefoninių pokalbių ir elektroninių pranešimų įrašymo politiką, kuri atitinka įmonės dydį ir struktūrą bei jos veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą. Politika apima:

a) telefoninių pokalbių ir elektroninių pranešimų, įskaitant atitinkamus vidinius telefoninius pokalbius ir elektroninius pranešimus, kuriems taikomi įrašymo reikalavimai pagal Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 7 dalį, nustatymą, ir

b) nustatymą, kokių procedūrų reikia laikytis ir kokių priemonių imtis, siekiant užtikrinti, kad įmonė laikytųsi Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 7 dalies trečios ir aštuntos pastraipų, susiklosčius išskirtinėms aplinkybėms, kai įmonė negali įrašyti pokalbių ir (arba) pranešimų įmonės išleistais, patvirtintais ir leidžiamais įrenginiais. Tokių aplinkybių įrodymai išsaugomi ir prieinami kompetentingoms institucijoms.

2. Investicinės įmonės užtikrina, kad valdymo organas veiksmingai prižiūrėtų ir kontroliuotų politiką ir procedūras, susijusias su telefoninių pokalbių ir elektroninių pranešimų įrašymu įmonėje.

3. Investicinės įmonės užtikrina, kad priemonės, skirtos įrašymo reikalavimams vykdyti, būtų neutralios technologiniu požiūriu. Įmonės reguliariai vertina savo politikos ir procedūrų veiksmingumą ir, kai reikia, priima tinkamas alternatyvias ar papildomas priemones ir procedūras. Tokios alternatyvios ar papildomos priemonės priimamos bent jau įmonei patvirtinus ir leidus naudoti naują ryšių priemonę.

4. Investicinės įmonės saugo ir nuolat atnaujina duomenis apie asmenis, turinčius įmonės arba nuosavus įrenginius, kurių naudojimui įmonė pritarė.

5. Investicinės įmonės moko darbuotojus taikyti procedūras, susijusias su Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 7 dalyje nustatytais reikalavimais.

6. Siekdamas stebėti, kaip laikomasi įrašymo ir įrašų saugojimo reikalavimų pagal Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 7 dalį, investicinės įmonės reguliariai stebi sandorių ir pavedimų, kuriems taikomi šie reikalavimai, įrašus, įskaitant atitinkamus pokalbius. Tokia stebėseną grindžiama rizika ir yra proporcinga.

**▼ B**

7. Atitinkamoms kompetentingoms institucijoms paprašius, investicinės įmonės pateikia įrašymo taisyklių laikymosi politiką, procedūras ir informaciją apie valdymo priežiūrą.

8. Prieš teikdamos investicines paslaugas ir vykdydamos veiklą, susijusią su naujų ir esamų klientų pavedimų priėmimu, perdavimu ir vykdymu, įmonės informuoja klientą apie tai, kad:

a) pokalbiai ir pranešimai yra įrašinėjami ir

b) tokių pranešimų ir pokalbių su klientų įrašo kopija paprašius bus prieinama penkerių metų laikotarpiu, o kompetentingai institucijai paprašius – iki septynerių metų.

Pirmoje pastraipoje nurodyta informacija pateikiama ta pačia kalba (-omis), kuri naudojama (-os) teikiant investicines paslaugas klientams.

9. Investicinės įmonės į patvariąją laikmeną įrašo visą informaciją, susijusią su svarbiais tiesioginiais pokalbiais su klientais. Įrašyta informacija apima bent jau šiuos dalykus:

a) susitikimų datą ir laiką,

b) susitikimų vietą,

c) dalyvių tapatybes,

d) susitikimo iniciatorių ir

e) susijusią informaciją apie kliento pavedimą, įskaitant kainą, apimtį, rūšį ir kada jis turi būti perduotas arba įvykdytas.

10. Įrašai saugomi patvariojoje laikmenoje, kuri suteikia galimybę juos pakartotinai išklaudyti (peržiūrėti) arba kopijuoti, ir turi būti saugomi tokiu formatu, kuris neleistų pakeisti originalaus įrašo arba jį ištrinti.

Įrašai saugomi laikmenoje taip, kad klientui paprašius juos būtų galima lengvai pasiekti ir pateikti klientui.

Įmonės užtikrina visų telefoninių pokalbių ir pranešimų įrašų kokybę, tikslumą ir išsamumą.

11. Įrašų saugojimo laikas pradedamas skaičiuoti nuo įrašo padarymo dienos.

**▼ B**

## 9 SKIRSNIS

**MVĮ augimo rinkos**

## 77 straipsnis

**Pripažinimas MVĮ**

(Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 13 punktą)

1. Emitentas, kurio akcijomis leista prekiauti mažiau nei trejus metus, Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies a punkto tikslais laikomas MVĮ, kai jo rinkos kapitalizacija yra mažesnė negu 200 mln. EUR, remiantis vienu iš šių rodiklių:

- a) akcijos kaina pirmos prekybos dienos pabaigoje, jei jos akcijomis leista prekiauti mažiau nei vienerius metus;
- b) paskutinė akcijos kaina pirmaisiais prekybos metais, jei jos akcijomis leista prekiauti daugiau nei vienus metus, bet mažiau nei dvejus metus;
- c) vidutinė paskutinė akcijos kaina kiekvienais iš pirmų dvejų prekybos metų, jei jos akcijomis leista prekiauti daugiau nei dvejus metus, bet mažiau nei trejus metus.

**▼ M2**

2. Emitentas, kurio nuosavo kapitalo priemonėmis neprekiuojama jokiaje prekybos vietoje, Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 13 punkto taikymo tikslais laikomas MVĮ, jeigu jo skolos vertybinių popierių emisijų nominalioji vertė per ankstesnius kalendorinius metus visose prekybos vietose visoje Sąjungoje neviršija 50 mln. EUR.

**▼ B**

## 78 straipsnis

**Registravimas kaip MVĮ augimo rinka**

(Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalis)

1. Nustatydamas, ar bent jau 50 % emitentų, kuriems leista prekiauti DPS, yra MVĮ, kad būtų įregistruota MVĮ augimo rinka pagal Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies a punktą, DPS operatoriaus priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija apskaičiuoja, kokią dalį vidutiniškai sudaro MVĮ, palyginti su bendru emitentų, kurių finansinėmis priemonėmis leista prekiauti toje rinkoje, skaičiumi. Vidutinė dalis apskaičiuojama ankstesnių kalendorinių metų gruodžio 31 d. kaip tų kalendorinių metų dvylikos mėnesio pabaigos dalių vidurkis.

Nedarant poveikio kitoms registracijos sąlygoms, nurodytoms Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies b–g punktuose, kompetentinga institucija registruoja kaip MVĮ augimo rinką paraiškos teikėją, neturintį ankstesnės veiklos vykdymo istorijos, o po trejų kalendorinių metų patikrina, ar laikomasi minimalios MVĮ dalies reikalavimo, kaip nustatyta pagal pirmą pastraipą.

**▼B**

2. Atsižvelgiant į Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies b, c, d ir f punktuose nustatytus kriterijus, DPS operatoriaus buveinės valstybės narės kompetentinga institucija neregistruoja DPS kaip MVĮ augimo rinkos, kol neįsitikina, kad DPS:

- a) yra nustačiusi ir taiko taisykles, kuriomis emitentams nustatomi objektyvūs ir skaidrūs kriterijai, taikomi pradiniam ir nuolatiniam leidimui prekiauti jos prekybos vietoje;
- b) turi veiklos modelį, kuris yra tinkamas jos funkcijoms vykdyti ir užtikrina, kad prekyba finansinėmis priemonėmis, kuriomis leista prekiauti jos prekybos vietoje, bus vykdoma teisingai ir tvarkingai;
- c) yra nustačiusi ir taiko taisykles, pagal kurias reikalaujama, kad emitentas, siekiantis gauti leidimą prekiauti savo finansinėmis priemonėmis DPS, tais atvejais, kai netaikoma Direktyva 2003/71/EB, paskelbtų atitinkamą leidimo prekiauti dokumentą, už kurio parengimą atsako emitentas ir kuriame aiškiai pasakyta, ar jis yra patvirtintas, ar peržiūrėtas, ir kas tai padarė;
- d) yra nustačiusi ir taiko taisykles, kuriomis nustatomas minimalus c punkte nurodyto leidimo prekiauti dokumento turinys, kad investuotojams būtų pateikta pakankamai informacijos, kad jie galėtų ja remdamiesi įvertinti emitento finansinę būklę ir perspektyvas, ir su jo vertybiniais popieriais susijusias teises;
- e) reikalauja emitento, kad c punkte nurodytame leidimo prekiauti dokumente nurodytų, ar, jo nuomone, jo apyvartinis kapitalas yra pakankamas dabartiniams reikalavimams patenkinti, o jei ne, kaip jis siūlo suteikti reikalingą papildomą apyvartinį kapitalą;
- f) yra numačiusi, kad c punkte nurodytas leidimo prekiauti dokumentas būtų tinkamai peržiūrimas, patikrinant jo išsamumą, nuoseklumą ir suprantamumą;
- g) reikalauja, kad emitentai, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama jos prekybos vietoje, per 6 mėnesius nuo kiekvienų finansinių metų pabaigos paskelbtų metines finansines ataskaitas ir per 4 mėnesius nuo kiekvienų finansinių metų pirmų 6 mėnesių pabaigos – pusmečio finansines ataskaitas;
- h) užtikrina pagal Direktyvą 2003/71/EB parengtų viešų prospektų, c punkte nurodytų leidimo prekiauti dokumentų, g punkte nurodytų finansinių ataskaitų ir Reglamento (ES) Nr. 596/2014 7 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos informacijos, viešai atskleistos emitentų, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama jos prekybos vietoje, platinimą, paskelbdama juos savo svetainėje arba pateikdama joje tiesioginį saitą į emitentų svetainės puslapį, kuriame skelbiami tokie dokumentai, ataskaitos ir informacija;
- i) užtikrina, kad h punkte nurodyta reguliavimo informacija ir tiesioginiai saitai jos svetainėje išliktų ne mažiau kaip penkerių metų laikotarpiu;

**▼M2**

- j) reikalauja, kad emitentai, pirmą kartą pageidaujantys, kad jų akcijos būtų įtrauktos į jos prekybos vietos prekybos sąrašus, pateiktų prekybai DPS minimalų savo išleistų akcijų kiekį, laikydamiesi DPS operatoriaus nustatytinos ribos, išreikštos absoliučiąja verte arba procentine išleisto akcinio kapitalo bendros vertės dalimi.

▼ M2

DPS operatorius gali emitentams, kurių nuosavo kapitalo priemonėmis neprekiuojama DPS, netaikyti šios dalies pirmos pastraipos g punkte nurodyto reikalavimo skelbti pusmetines finansines ataskaitas. Kai DPS operatorius pasinaudoja šios pastraipos pirmame sakinyje nurodyta galimybe, kompetentinga institucija nereikalauja, kad pirmos pastraipos g punkto tikslu emitentai, kurių nuosavo kapitalo priemonėmis neprekiuojama DPS, skelbtų pusmetines finansines ataskaitas.

▼ B*79 straipsnis***MVĮ augimo rinkos išregistravimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalis)

1. Atsižvelgiant į MVĮ dalį ir nepažeidžiant kitų sąlygų, nustatytų Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies b–g punktuose ir šio reglamento 78 straipsnio 2 dalyje, buveinės valstybės narės kompetentinga institucija gali išregistruoti MVĮ augimo rinką, kai MVĮ dalis, kaip nustatyta pagal šio reglamento 78 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, trejus kalendorinius metus iš eilės yra mažesnė nei 50 %.

2. Atsižvelgiant į Direktyvos 2014/65/ES 33 straipsnio 3 dalies b–g punktuose ir šio reglamento 78 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas, buveinės valstybės narės kompetentinga institucija išregistruoja MVĮ augimo rinkos operatorių, kai tos sąlygos nebetenkinamos.

## IV SKYRIUS

**PREKYBOS VIETŲ VEIKLOS ĮSIPAREIGOJIMAI***80 straipsnis***Aplinkybės, iš esmės kenkiančios investuotojų interesams ir tvarkingam rinkos veikimui**

(Direktyvos 2014/65/ES 32 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 52 straipsnio 1 ir 2 dalys)

1. Taikant Direktyvos 2014/65/ES 32 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 52 straipsnio 1 ir 2 dalis laikoma, kad prekybos finansine priemone sustabdymas ar jos pašalinimas iš prekybos gali padaryti didelės žalos investuotojų interesams ar tvarkingam rinkos veikimui bent jau tokiomis aplinkybėmis:

- a) kai tai sukelia sisteminę riziką, kenkiančią finansiniam stabilumui, pavyzdžiui, kai yra poreikis likviduoti dominuojančią rinkos poziciją arba kai nesilaikoma didelių atsiskaitymo įsipareigojimų;
- b) kai būtina tęsti prekybą rinkoje, kad būtų vykdomos būtinos po sandorio sudarymo kylančios rizikos valdymo funkcijos, kai reikia likviduoti finansines priemones dėl tarpuskaitos nario įsipareigojimų neįvykdymo pagal pagrindinės šalies įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomas procedūras ir pagrindinei sandorio šaliai gresia nepriimtina rizika dėl nesugebėjimo apskaičiuoti garantinės įmokos reikalavimus;

**▼ B**

c) kai kiltų grėsmė emitento finansiniam gyvybingumui, pavyzdžiui, kai jis dalyvauja įmonių sandoryje arba pritraukiant kapitalą.

2. Siekiant nustatyti, ar konkrečiu atveju prekybos sustabdymas arba pašalinimas iš prekybos galėtų padaryti didelės žalos investuotojų interesams ar tvarkingam rinkos veikimui, nacionalinė kompetentinga institucija, reguliuojamą rinką valdantis rinkos operatorius arba investicinė įmonė ar rinkos operatorius, valdantys DPS arba OPS, atsižvelgia į visus svarbius veiksnius, įskaitant:

a) rinkos svarbą likvidumo požiūriu, kai veiksmų pasekmės gali būti reikšmingesnės, kai tos rinkos likvidumo požiūriu yra svarbesnės negu kitos rinkos;

b) numatytų veiksmų pobūdį, kai veiksmai, turintys tvarų ar ilgalaikį poveikį investuotojų gebėjimui prekiauti finansine priemone prekybos vietoje, kaip antai pašalinimas iš prekybos, greičiausiai turės didesnę poveikį investuotojams negu kiti veiksmai;

c) prekybos pakankamai susijusiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis sustabdymo arba jų pašalinimo iš prekybos, indeksų arba lyginamųjų indeksų, kurių pagrindą sudaro arba kurių sudėtinė dalis yra priemonė, kuri yra pašalinta iš prekybos arba kurios prekyba yra sustabdyta, grandininį poveikį;

d) prekybos sustabdymo poveikį rinkos galutinių vartotojų, kurie nėra finansinio sandorio šalys, kaip antai subjektų, prekiaujančių finansinėmis priemonėmis, apsidraudimo nuo komercinės rizikos tikslais, interesams.

3. Į 2 dalyje išdėstytus veiksnius taip pat atsižvelgiama, kai nacionalinė kompetentinga institucija, reguliuojamą rinką valdantis rinkos operatorius arba investicinė įmonė ar rinkos operatorius, valdantys DPS arba OPS, nusprendžia nestabdyti prekybos finansine priemone ir jos neatšaukti, remdamiesi aplinkybėmis, nenurodytomis 1 dalyje pateiktame sąrašė.

*81 straipsnis*

**Aplinkybės, kuriomis galima daryti prielaidą, kad padaryti rimti prekybos vietos taisyklių pažeidimai, egzistuoja tvarką pažeidžiančios prekybos sąlygos arba su finansine priemone susiję sistemos trukdžiai**

(Direktyvos 2014/65/ES 31 straipsnio 2 dalis ir 54 straipsnio 2 dalis)

1. Vertindami, ar taikomas reikalavimas nedelsiant informuoti kompetentingas institucijas apie rimtus prekybos vietos taisyklių pažeidimus, tvarką pažeidžiančias prekybos sąlygas arba su finansine priemone susijusius sistemos trukdžius, prekybos vietų operatoriai atsižvelgia į šio reglamento III priedo A skirsnyje išvardytus ženklus.

**▼B**

2. Informaciją reikia pateikti tik reikšmingų įvykių, galinčių pakenkti prekybos vietų kaip finansų rinkos infrastruktūros dalies vaidmeniui ir funkcijai, atvejais.

*82 straipsnis*

**Aplinkybės, kuriomis galima daryti prielaidą, kad esama elgesio, galinčio reikšti elgesį, kuris yra draudžiamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014**

(Direktyvos 2014/65/ES 31 straipsnio 2 dalis ir 54 straipsnio 2 dalis)

1. Vertindami, ar taikomas reikalavimas nedelsiant informuoti kompetentingas institucijas apie elgesį, galintį reikšti elgesį, kuris yra draudžiamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014, prekybos vietų operatoriai atsižvelgia į šio reglamento III priedo B skirsnyje išvardytus ženklus.

2. Vienos ar kelių prekybos vietų, kuriose prekiaujama finansine priemone ir (arba) susijusia finansine priemone, operatorius laikosi proporcingo požiūrio ir savo nuožiūra vertina ženklus, įskaitant bet kokius svarbius ženklus, kurie nėra konkrečiai įtraukti į šio reglamento III priedo B skirsnį, prieš informuodamas atitinkamą nacionalinę kompetentingą instituciją, atsižvelgdamas į:

- a) nukrypimus nuo įprastos prekybos finansinėmis priemonėmis, kuriomis leista prekiauti arba prekiaujama jo prekybos vietoje, tvarkos ir
- b) turimą arba prieinamą informaciją – tiek vidinę informaciją, kuri yra prekybos vietos veiklos dalis, tiek viešai prieinamą informaciją.

3. Vienos ar kelių prekybos vietų operatorius atsižvelgia į vadinamąją kliento aplenkimo (angl. „front running“) praktiką, kai rinkos narys arba dalyvis, prekiauja savo sąskaita anksčiau už savo klientą, ir tam tikslui naudoja žurnalo duomenis, kuriuos prekybos vietos operatorius turi kaupti pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 25 straipsnį, visų pirma susijusius su tuo, kaip narys ar dalyvis vykdo savo prekybos veiklą.

## V SKYRIUS

**ATASKAITŲ APIE BIRŽOS PREKIŲ IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ POZICIJAS TEIKIMAS**

*83 straipsnis*

**Ataskaitų apie pozicijas teikimas**

(Direktyvos 2014/65/ES 58 straipsnio 1 dalis)

1. Teikiant Direktyvos 2014/65/ES 58 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas savaitines ataskaitas prekybos vietos operatoriaus pareiga tokią ataskaitą paskelbti viešai taikoma, kai pasiekiamos abi šios ribos:



**▼ B**

a) konkrečiame sandoryje konkrečioje prekybos vietoje egzistuoja 20 atvirų pozicijų turėtojų ir

**▼ M3**

b) bendra ilgųjų ar trumpųjų bendro atvirų pozicijų skaičiaus absoliuti suma, išreikšta atitinkamos biržos prekių išvestinės finansinės priemonės lotų skaičiumi, yra lygi arba viršija 10 000 lotų.

b punktas netaikomas apyvartiniais taršos leidimams ir jų išvestinėms finansinėms priemonėms.

**▼ B**

2. a punkte nustatyta riba taikoma bendrai, remiantis visomis asmenų kategorijomis, nepriklausomai nuo pozicijų turėtojų skaičiaus bet kurioje vienoje asmenų kategorijoje.

**▼ M3**

3. Tuo atveju, kai sandoryje dalyvauja mažiau negu penki tam tikros asmenų kategorijos pozicijų turėtojai, bendros ilgosios ir trumposios pozicijos, jų pokyčiai nuo ankstesnės ataskaitos, tos kategorijos bendro atvirų pozicijų skaičiaus procentinė dalis ir pozicijų turėtojų skaičius toje kategorijoje neskelbiami.

**▼ B**

4. Kai sandoriai atitinka 1 dalies a ir b punktuose nustatytas sąlygas pirmą kartą, prekybos vietos paskelbia sandorių pirmos savaitės ataskaitą, kai tik tai yra praktiškai įmanoma, ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 3 savaites nuo tos dienos, kai pirmą kartą buvo pasiektos ribos.

5. Kai 1 dalies a ir b punktuose nustatytos sąlygos nebetenkinamos, prekybos vietos trijų mėnesių laikotarpiu toliau skelbia savaitines ataskaitas. Prievolė skelbti savaitines ataskaitas nebetaikoma, kai pasibaigus tam laikotarpiui 1 dalies a ir b punktuose nustatytos sąlygos toliau nuolat nebuvo tenkinamos.

## VI SKYRIUS

**DUOMENŲ TEIKIMO PASLAUGŲ TEIKĖJŲ DUOMENŲ TEIKIMO PAREIGOS***84 straipsnis***Pareiga teikti rinkos duomenis pagrįstomis komercinėmis sąlygomis**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. Siekdami viešai pateikti rinkos duomenis, įskaitant Reglamento (ES) Nr. 600/2014 6, 20 ir 21 straipsniuose nurodytą informaciją, pagrįstomis komercinėmis sąlygomis pagal Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalį ir 65 straipsnio 1 dalį patvirtinti skelbimo subjektai (PSS) ir konsoliduotos informacinės juostos teikėjai (KIJT) vykdo 85–89 straipsniuose nustatytus įpareigojimus.

**▼B**

2. 85 straipsnis, 86 straipsnio 2 dalis, 87 straipsnis, 88 straipsnio 2 dalis ir 89 straipsnis netaikomi PSS ir KIJT, kurie rinkos duomenis viešai pateikia nemokamai.

*85 straipsnis***Prekybos duomenų teikimas remiantis sąnaudomis**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. Rinkos duomenų kaina turi būti pagrįsta tokių duomenų parengimo ir platinimo sąnaudomis ir gali apimti pagrįstą maržą.
2. Rinkos duomenų parengimo ir platinimo sąnaudos gali apimti tinkamą bendrų sąnaudų, susijusių su kitomis PSS ar KIJT teikiamomis paslaugomis, dalį.

*86 straipsnis***Įpareigojimas teikti prekybos duomenis nediskriminuojant**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. PSS ir KIJT rinkos duomenis pateikia už tą pačią kainą ir tomis pačiomis sąlygomis visiems klientams, priklausantiems tai pačiai kategorijai pagal paskelbtus objektyvius kriterijus.
2. Bet kokie kainų, kurias moka skirtingų kategorijų klientai, skirtumai yra proporcingi rinkos duomenų vertei tiems klientams, atsižvelgiant į:
  - a) rinkos duomenų aprėptį ir mastą, įskaitant įtrauktą finansinių priemonių skaičių ir prekybos apimtį;
  - b) kliento naudojamą rinkos duomenimis, įskaitant tai, ar klientas duomenis naudoja savo prekybos veiklai, perpardavimui ar duomenų agregavimui.
3. Taikant 1 dalį prekybos vietą valdantys PSS ir KIJT turi keičiamą pajėgumą užtikrinti, kad klientai visą laiką nediskriminuojami laiku galėtų gauti prieigą prie rinkos duomenų.

*87 straipsnis***Mokesčiai atskirai kiekvienam naudotojui**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. PSS ir KIJT mokesčius už rinkos duomenų naudojimą taiko atsižvelgdami į atskirų galutinių naudotojų naudojamą rinkos duomenimis (atskirai kiekvienam naudotojui). PSS ir KIJT nustato tvarką, kuria užtikrinama, kad už kiekvieną naudojamą rinkos duomenimis mokestis būtų taikomas tik kartą.

**▼B**

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, PSS ir KIJT gali nuspręsti neteikti rinkos duomenų atskirai kiekvienam naudotojui, jei taikyti mokesčius atskirai kiekvienam naudotojui būtų neproporcinga, palyginti su rinkos duomenų teikimo sąnaudomis, atsižvelgiant į rinkos duomenų aprėptį ir mastą.

3. PSS ar KIJT nurodo atsisakymo pateikti rinkos duomenis atskirai kiekvienam naudotojui priežastis ir jas paskelbia savo interneto svetainėje.

*88 straipsnis***Rinkos duomenų atsiejimas ir išskaidymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. PSS ir KIJT rinkos duomenis teikia nesusiedami jų su kitomis paslaugomis.

2. Rinkos duomenų kainos nustatomos remiantis rinkos duomenų išskaidymo lygmeniu, numatytu Reglamento (ES) Nr. 600/2014 12 straipsnio 1 dalyje, kaip toliau patikslinta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/572 <sup>(1)</sup> straipsniuose.

*89 straipsnis***Skaidrumo pareiga**

(Direktyvos 2014/65/ES 64 straipsnio 1 dalis ir 65 straipsnio 1 dalis)

1. PSS ir KIJT rinkos duomenų teikimo kainą ir kitas rinkos duomenų teikimo sąlygas atskleidžia lengvai prieinamu būdu.

2. Atskleidžiama tokia informacija:

a) esamų kainų sąrašai, įskaitant

- i) mokesčius kiekvienam pateiktų duomenų naudotojui;
- ii) su duomenų pateikimu nesusijusius mokesčius;
- iii) nuolaidų politiką;
- iv) mokesčius, susijusius su licencijos sąlygomis;
- v) mokesčius už rinkos duomenis iki sandorio sudarymo ir po sandorio sudarymo;
- vi) mokesčius už kitus informacijos poaibius, įskaitant tuos, kurių reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 600/2014 12 straipsnio 2 dalyje nurodytus techninius reguliavimo standartus;
- vii) kitas sutartyje numatytas sąlygas;

<sup>(1)</sup> 2016 m. birželio 2 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/572, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 papildomas techniniais reguliavimo standartais, patikslinančiais teiktinus duomenis, buvusius prieš sudarant ir sudarius sandorį, bei duomenų išskaidymo lygi (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 142).

**▼B**

- b) išankstinis informacijos atskleidimas (mažiausiai prieš 90 dienų) apie būsimums kainų pokyčius;
- c) informacija apie rinkos duomenų turinį, įskaitant:
  - i) įtrauktų priemonių skaičių;
  - ii) bendrą įtrauktų priemonių apyvartą;
  - iii) rinkos duomenų iki sandorio sudarymo ir po sandorio sudarymo santykį;
  - iv) informaciją apie bet kokius duomenis, pateiktus kartu su rinkos duomenimis;
  - v) paskutinio mokesčio už rinkos duomenų naudojimo licenciją pakeitimo datą;
- d) pajamos, gautos už rinkos duomenų pateikimą, ir tų pajamų dalis, palyginti su bendromis PSS ir KIJT pajamomis;
- e) informacija apie tai, kaip buvo nustatyta kaina, įskaitant taikytas sąnaudų apskaitos metodikas ir konkrečius principus, pagal kuriuos priskiriamos tiesioginės ir kintamosios bendros sąnaudos ir paskirtos fiksuotosios bendros sąnaudos rinkos duomenų parengimui bei platinimui ir kitoms paslaugoms, kurias teikia PSS ir KIJT.

## VII SKYRIUS

## KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

*90 straipsnis***Prekybos vietos veiklos priimančiojoje valstybėje narėje ypatingo reikšmingumo nustatymas**

(Direktyvos 2014/65/ES 79 straipsnio 2 dalis)

1. Reguluojamos rinkos veikla priimančiojoje valstybėje narėje laikoma ypač reikšminga vertybinių popierių rinkos veikimui ir investuotojų apsaugai toje priimančiojoje valstybėje narėje, jeigu tenkinamas bent vienas iš šių kriterijų:

- a) priimančioji valstybė narė anksčiau yra buvusi tos reguliuojamos rinkos buveinės valstybės nare;
- b) ta reguliuojama rinka susijungimo, perėmimo ar kitos formos perdavimo būdu įsigijo visą arba dalį reguliuojamos rinkos verslo, kurį anksčiau valdė rinkos operatorius, kurio registruotoji buveinė arba pagrindinė buveinė buvo priimančiojoje valstybėje narėje.

**▼B**

2. DPS arba OPS veikla priimančiojoje valstybėje narėje laikoma ypač reikšminga vertybinių popierių rinkos veikimui ir investuotojų apsaugai toje priimančiojoje valstybėje narėje, jeigu tos DPS ar OPS atžvilgiu tenkinamas bent vienas iš 1 dalyje nustatytų kriterijų ir bent vienas iš šių papildomų kriterijų:

- a) prieš susiklostant vienai iš 1 dalyje nurodytų situacijų DPS arba OPS atžvilgiu prekybos vietos rinkos dalis sudarė bent jau 10 % prekybos pagal bendrą apyvartą pinigine išraiška, kalbant apie prekybą prekybos vietoje ir sistemingai sandorius savo viduje sudarančių tarpininkų prekybą priimančiojoje valstybėje narėje bent jau vienoje turto klasėje, kurios atžvilgiu taikomos Reglamento (ES) Nr. 600/2014 skaidrumo pareigos;
- b) DPS arba OPS yra registruota kaip MVĮ augimo rinka.

## VIII SKYRIUS

## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

*91 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

**▼M1**

Jis taikomas nuo 2018 m. sausio 3 d.

**▼B**

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼ **M4***I PRIEDAS***Duomenų kaupimas**

Minimalus sąrašas duomenų, kuriuos turi kaupti investicinė įmonė, priklausomai nuo jos veiklos pobūdžio

Pareigos pobūdis	Duomenų tipas	Turinio santrauka	Teisinis pagrindas
<b>Kliento vertinimas</b>			
	Informacija klientams	Turinys, numatytas pagal Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalį ir šio reglamento 44–51 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis Šio reglamento 44–51 straipsniai
	Kliento susitarimai	Duomenys, numatyti pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 5 dalį	Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 5 dalis Šio reglamento 58 straipsnis
	Tinkamumo ir priimtimumo vertinimas	Turinys, numatytas pagal Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 ir 3 dalis ir šio reglamento 54, 55 ir 60 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 2 ir 3 dalys Šio reglamento 54, 55 ir 56 straipsniai
<b>Pavedimų tvarkymas</b>			
	Klientų pavedimų tvarkymas. Sujungti sandoriai	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 67–70 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 dalis ir 28 straipsnio 1 dalis Šio reglamento 67–70 straipsniai
	Sandorių savo naudai sujungimas ir išskirstymas	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 69 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 dalis ir 28 straipsnio 1 dalis Šio reglamento 69 straipsnis
<b>Klientų pavedimai ir sandoriai</b>			
	Duomenų apie klientų pavedimus arba sprendimą vykdyti sandorį kaupimas	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 74 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis Šio reglamento 74 straipsnis
	Duomenų apie sandorius ir pavedimų vykdymą kaupimas	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 75 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 6 dalis Šio reglamento 75 straipsnis
<b>Ataskaitų teikimas klientams</b>			
	Su klientams teikiamomis paslaugomis susijusi pareiga	Turinys, numatytas pagal šio reglamento 59–63 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 1 ir 6 dalys ir 25 straipsnio 1 ir 6 dalys Šio reglamento 59–63 straipsniai

## ▼ M4

Pareigos pobūdis	Duomenų tipas	Turinio santrauka	Teisinis pagrindas
<b>Kliento turto apsauga</b>			
	Investicinės įmonės laikomos kliento finansinės priemonės	Duomenys, numatyti pagal Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 8 dalį ir Komisijos deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 2 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 8 dalis Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 2 straipsnis
	Investicinės įmonės saugomos kliento lėšos	Duomenys, numatyti pagal Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 9 dalį ir Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 2 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 9 dalis Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 2 straipsnis
	Kliento finansinių priemonių panaudojimas	Duomenys, numatyti pagal Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 5 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 8, 9 ir 10 dalys Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 5 straipsnis
<b>Ryšiai su klientais</b>			
	Informacija apie išlaidas ir susijusius mokesčius	Turinys, numatytas pagal šio reglamento 50 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalies c punktas Šio reglamento 50 straipsnis
	Informacija apie investicinę įmonę ir jos paslaugas, finansines priemones ir klientų turto apsaugą	Turinys, numatytas pagal šio reglamento 47, 48 ir 49 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 4 dalis Šio reglamento 47, 48 ir 49 straipsniai
	Informacija klientams	Pranešimų įrašai	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 3 dalis Šio reglamento 46 straipsnis
	Rinkodaros pranešimai (išskyrus žodinius)	Kiekvienas investicinės įmonės paskelbtas rinkodaros pranešimas (išskyrus žodinius), kaip numatyta pagal šio reglamento 44 ir 46 straipsnius	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 3 dalis Šio reglamento 44 ir 46 straipsniai
	Konsultacijos dėl investicijų mažmeniniams klientams	i) Pateiktos konsultacijos dėl investicijų faktas, laikas ir data; ii) rekomenduota finansinė priemonė; iii) klientui pateikta tinkamumo ataskaita	Direktyvos 2014/65/ES 25 straipsnio 6 dalis Šio reglamento 54 straipsnis
	Investicinis tyrimas	Kiekvienas investicinės įmonės patvarioje laikme- noje paskelbto investicinio tyrimo punktas	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 3 dalis Šio reglamento 36 ir 37 straipsniai

▼ **M4**

Pareigos pobūdis	Duomenų tipas	Turinio santrauka	Teisinis pagrindas
<b>Organizaciniai reikalavimai</b>			
	įmonės veikla ir vidaus organizacija	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 21 straipsnio 1 dalies f punktą	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2–10 dalys Šio reglamento 21 straipsnio 1 dalies f punktas
	Atitikties ataskaitos	Kiekviena atitikties ataskaita valdymo organui	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis Šio reglamento 22 straipsnio 2 dalies c punktas ir 25 straipsnio 2 dalis
	Duomenys apie interesų konfliktus	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 35 straipsnį	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 3 dalis Šio reglamento 35 straipsnis
	Paskatos	Informacija, atskleista klientams pagal Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 9 dalį	Direktyvos 2014/65/ES 24 straipsnio 9 dalis Deleguotosios direktyvos (ES) 2017/593 11, 12 ir 13 straipsniai
	Rizikos valdymo ataskaitos	Kiekviena rizikos valdymo ataskaita vyresniajai vadovybei	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 5 dalis Šio reglamento 23 straipsnio 1 dalies b punktas ir 25 straipsnio 2 dalis
	Vidaus audito ataskaitos	Kiekviena vidaus audito ataskaita vyresniajai vadovybei	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 5 dalis Šio reglamento 24 straipsnis ir 25 straipsnio 2 dalis
	Duomenys apie skundų nagrinėjimą	Kiekvienas skundas ir skundų nagrinėjimo priemonės, kurių imtasi	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis Šio reglamento 26 straipsnis
	Duomenys apie asmeninius sandorius	Duomenys, numatyti pagal šio reglamento 29 straipsnio 5 dalies c punktą	Direktyvos 2014/65/ES 16 straipsnio 2 dalis Šio reglamento 29 straipsnio 5 dalies c punktas





## II PRIEDAS

## Išlaidos ir mokesčiai

Nustatytos išlaidos, kurios turėtų sudaryti klientams atskleistinų išlaidų dalį <sup>(1)</sup>

1 lentelė. Visos išlaidos ir susiję mokesčiai už klientui teikiamą investicinę paslaugą (-as) ir (arba) papildomas paslaugas, kurie sudaro dalį atskleistinos sumos

Atskleistini išlaidų punktai		Pavyzdžiai
<b>Vienkartiniai mokesčiai, susiję su investicinės paslaugos teikimu</b>	Visos išlaidos ir mokesčiai, sumokėti investicinei įmonei investicinės paslaugos (-ų) teikimo pradžioje arba pabaigoje.	Įnešimo mokesčiai, sutarties nutraukimo mokesčiai ir pakeitimo sąnaudos <sup>(1)</sup> .
<b>Nuolatiniai mokesčiai, susiję su investicinės paslaugos teikimu</b>	Visos nuolatinės išlaidos ir mokesčiai, mokami investicinėms įmonėms už jų teikiamas paslaugas klientui.	Valdymo mokesčiai, konsultavimo mokesčiai, depozitoriumo mokesčiai.
<b>Visos išlaidos, susijusios su sandoriais, inicijuotais teikiant investicinę paslaugą</b>	Visos išlaidos ir mokesčiai, susiję su investicinės įmonės ar kitų šalių įvykdymais sandoriais.	Brokerių komisiniai atlyginimai <sup>(2)</sup> , fondo valdytojui mokami pardavimo ir išpirkimo mokesčiai, platformos mokesčiai, antkainiai (įtraukti į sandorio kainą), žyminis mokestis, sandorio mokestis ir valiutos keitimo išlaidos.
<b>Visi su papildomomis paslaugomis susiję mokesčiai</b>	Visos išlaidos ir mokesčiai, susiję su papildomomis paslaugomis, kurie nėra įtraukti į pirmiau nurodytas išlaidas.	Tyrimo išlaidos Saugojimo išlaidos
<b>Papildomos išlaidos</b>		Rezultatų mokesčiai

<sup>(1)</sup> Pakeitimo mokesčiai turėtų būti suprantami kaip investuotojų išlaidos (jei jų yra), patirtos vieną investicinę įmonę pakeičiant kita.

<sup>(2)</sup> Brokerių komisiniai atlyginimai turėtų būti suprantami kaip pavedimų vykdymo išlaidos, kurias investicinės įmonės reikalauja padengti.

2 lentelė. Visos su finansine priemone susijusios išlaidos ir susiję mokesčiai, kurie turėtų sudaryti dalį atskleistinos sumos

Atskleistini išlaidų punktai		Pavyzdžiai
<b>Vienkartiniai mokesčiai</b>	Visos išlaidos ir mokesčiai (įtraukti į finansinės priemonės kainą arba papildomai pridedami prie jos) sumokėti produktų tiekėjams investavimo į finansinę priemonę pradžioje arba pabaigoje.	Išankstinis valdymo mokestis, struktūrizavimo mokestis <sup>(1)</sup> , platinimo mokestis.
<b>Nuolatiniai mokesčiai</b>	Visos nuolatinės išlaidos ir mokesčiai, susiję su finansinio produkto valdymu, išskaičiuojami iš finansinės priemonės vertės investavimo į finansinę priemonę laikotarpiu.	Valdymo mokesčiai, paslaugų išlaidos, apsikeitimo mokesčiai, vertybinių popierių skolinimo išlaidos ir mokesčiai, finansavimo išlaidos.

<sup>(1)</sup> Reikia pažymėti, kad kai kurie išlaidų punktai pateikiami abiejose lentelėse, tačiau vienas kito nedubliuoja, nes jose nurodomos atitinkamai produkto išlaidos ir paslaugos išlaidos. Pavyzdžiai yra valdymo mokesčiai (1 lentelėje tai yra valdymo mokesčiai, mokami investicinei įmonei, teikiančiai portfelio valdymo paslaugą savo klientams, o 2 lentelėje tai yra valdymo mokesčiai, kuriuos investicinio fondo valdytojas ima iš investuotojo) ir brokerių komisiniai atlyginimai (1 lentelėje tai yra investicinės įmonės mokami komisiniai atlyginimai, kai prekiaujama jos klientų vardu, 2 lentelėje tai yra investicinių fondų mokami komisiniai atlyginimai, kai prekiaujama fondo vardu).

**▼B**

Atskleistini išlaidų punktai		Pavyzdžiai
<b>Visos su sandoriais susijusios išlaidos</b>	Visos išlaidos ir mokesčiai, sumokėti įgijus arba pardavus investiciją.	Brokerių komisiniai atlyginimai, fondo mokami pardavimo ir išpirkimo mokesčiai, antkainiai, įtraukti į sandorio kainą, žyminis mokestis, sandorio mokestis ir valiutos keitimo išlaidos.
<b>Papildomos išlaidos</b>		Rezultatų mokesčiai

(<sup>1</sup>) Struktūrizavimo mokesčiai turėtų būti suprantami kaip struktūrizuotų investicinių produktų teikėjams mokami mokesčiai už produktų struktūrizavimą. Jie gali apimti platesnį produkto teikėjo teikiamų paslaugų spektrą.

**▼ B***III PRIEDAS***Reikalavimas, kad prekybos vietų operatoriai nedelsdami informuotų savo nacionalinę kompetentingą instituciją***A SKIRSNIS****Ženkilai, galintys rodyti rimtus prekybos vietos taisyklių pažeidimus arba tvarką pažeidžiančias prekybos sąlygas arba sistemos sutrikimus, susijusius su finansine priemone****Rimti prekybos vietos taisyklių pažeidimai*

1. Rinkos dalyviai pažeidžia prekybos vietos taisykles, kuriomis siekiama apsaugoti rinkos vientisumą, tvarkingą jos veikimą arba svarbius kitų rinkos dalyvių interesus ir
2. Prekybos vieta laiko, kad pažeidimas yra pakankamai sunkus arba turi pakankamai didelį poveikį, kad reiktų svarstyti drausminę nuobaudą.

*Tvarką pažeidžiančios prekybos sąlygos*

3. Ilgą laiką tarpą trikdomas kainos nustatymo procesas
4. Prekybos sistemų pajėgumų ribos pasiektos arba viršytos
5. Rinkos formuotojai / likvidumo teikėjai pakartotinai praneša apie neteisingą prekybą arba
6. Esminių priemonių pagal Direktyvos 2014/65/ES 48 straipsnį ir jo įgyvendinimo priemones, sukurtų tam, kad apsaugotų prekybos vietą nuo algoritminės prekybos rizikos, sutrikimas ar gedimas.

*Sistemų sutrikimai*

7. Be koks didelis rinkos prieigos sistemos sutrikimas arba gedimas, dėl kurio dalyviai netenka galimybės įvesti, patikslinti arba atšaukti savo pavedimų.
8. Bet koks didelis sandorių derinimo sistemos sutrikimas arba gedimas, dėl kurio rinkos dalyviai netenka tikrumo dėl užbaigtų sandorių arba „gyvų“ pavedimų statuso, taip pat negalima gauti prekybai būtinos informacijos (pvz., indekso vertės sklaida, reikalinga prekiaujant tam tikromis to indekso išvestinėmis priemonėmis).
9. Bet koks didelis skaidrumo iki ir po sandorio sudarymo ir kitų atitinkamų duomenų, kuriuos prekybos vietos skelbia pagal Direktyvoje 2014/65/ES ir Reglamente (ES) Nr. 600/2014 nustatytas jų pareigas, platinimo sistemų sutrikimas arba gedimas.
10. Bet koks didelis prekybos vietos sistemų, skirtų rinkos dalyvių prekybos veiklai stebėti ir kontroliuoti sutrikimas arba gedimas ir bet koks didelis sutrikimas arba gedimas kitų tarpusavyje susijusių paslaugų teikėjų, visų pirma pagrindinių sandorio šalių ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, veiklos srityje, turintis įtakos prekybos sistemai.



*B SKIRSNIS*

***Ženklai, kurie gali rodyti piktnaudžiavimą pagal Reglamentą (ES)  
Nr. 596/2014***

*Galimos prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija arba manipuliavimo rinka ženklai*

1. Neįprasta sandorių ir (arba) pavedimų prekiauti tam tikra finansine priemone su vienu nariu (dalyviu) arba tarp tam tikrų narių (dalyvių) koncentracija
2. Neįprastas sandorio tarp nedidelio skaičiaus narių (dalyvių) pasikartojimas per tam tikrą laikotarpį

*Galimos prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ženklai*

3. Neįprasta ir reikšminga tam tikrų narių (dalyvių) prekyba arba pavedimų prekiauti įmonės finansinėmis priemonėmis pateikimas prieš paskelbiant svarbius įmonės įvykius arba su įmone susijusią informaciją, galinčią turėti poveikio jos finansinių priemonių kainai; prekybos pavedimai (sandoriai), dėl kurių staiga ir neįprastai pasikeičia pavedimų (sandorių) kiekis ir (arba) kainos prieš viešai paskelbiant informaciją apie atitinkamą finansinę priemonę
4. Ar rinkos narys (dalyvis) pateikia prekybos pavedimus arba įvykdo sandorius prieš tai arba iš karto po to, kai tas narys (dalyvis) arba asmenys, kurie yra viešai žinomi, kaip susiję su tuo nariu (dalyviu), pateikia arba išplatina tyrimą arba rekomendacijas dėl investicijų, kurios tampa viešai prieinamos

*Galimo manipuliavimo rinka ženklai*

18–23 punktuose aprašyti ženklai yra ypač svarbūs automatizuotoje prekybos aplinkoje.

5. Pateikti prekybos pavedimai ar sudaryti sandoriai, kurie minėtoje prekybos vietoje sudaro reikšmingą tos dienos sandorių, susijusių su atitinkama finansine priemone, kiekio dalį, visų pirma, kai šie veiksmai sąlygoja reikšmingą finansinių priemonių kainos pokytį.
6. Nario (dalyvio), labai suinteresuoto pirkti arba parduoti finansinę priemonę, pateikti prekybos pavedimai ar sudaryti sandoriai, lemiantys reikšmingą finansinės priemonės kainos pokytį prekybos vietoje.
7. Prekybos pavedimai ar sandoriai, kurie pateikti ar sudaryti per trumpą prekybos sesijos laiko tarpą ir kurie lemia kainos pokytį, kurio vėliau nebelieka.
8. Pateikti prekybos pavedimai, kurie pakeičia finansinės priemonės, kuria leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje arba kuria prekiaujama prekybos vietoje, geriausio pasiūlymo išraišką ar siūlymo kainas, arba, dar bendriau, pavedimų knygos, kuria gali pasinaudoti rinkos dalyviai, išraišką ir yra pašalinami nespėjus jų įvykdyti.
9. Rinkos nario (dalyvio) sandoriai arba prekybos pavedimai, kuriuos akivaizdžiai galima pagrįsti tik tuo, kad siekiama padidinti arba sumažinti kainą arba vertę, arba padaryti reikšmingą poveikį finansinės priemonės pasiūlai arba paklausai, kai tam tikru prekybos dienos metu artėjama prie atskaitos taško, pvz., atidarymo metu arba prieš uždarymą.

**▼ B**

10. Finansinės priemonės pirkimas arba pardavimas, sąmoningai vykdomas prekybos sesijos atskaitos momentu (pavyzdžiui, atidarymo, uždarymo, atsisikaitymo metu) stengiantis padidinti, sumažinti arba išlaikyti tam tikro lygio referencinę kainą (pavyzdžiui, atidarymo kainą, uždarymo kainą, galutinę kainą) – paprastai tai vadinama uždarymo kainos keitimu (angl. „marking the close“).
11. Sandoriai arba prekybos pavedimai, dėl kurių vidutinė svartinė dienos arba prekybos sesijos laikotarpio kaina padidėja arba sumažėja arba gali padidėti arba sumažėti.
12. Sandoriai arba prekybos pavedimai, dėl kurių fiksuojama arba gali būti fiksuojama rinkos kaina, kai finansinės priemonės likvidumo arba pavedimų knygos apimties nepakanka, kad kainą būtų galima nustatyti per sesiją.
13. Sandorio vykdymas keičiant pirkimo ir pardavimo kainas, kai šis pirkimo ir pardavimo kainų skirtumas yra rodiklis, kuriuo remiantis nustatoma kito sandorio kaina toje pat arba kitoje prekybos vietoje.
14. Pavedimų, sudarančių didžiulę prekybos sistemos centrinės pavedimų knygos dalį, teikimas likus kelioms minutėms iki aukciono kainos nustatymo etapo ir tų pavedimų anuliavimas likus kelioms sekundėms iki pavedimų knygos išaldymo skaičiuojant aukciono kainą, siekiant, kad teorinė atidarymo kaina atrodytų didesnė arba mažesnė negu būtų kitu atveju.
15. Sandorio ar sandorių serijos sudarymas, kai tai parodoma viešoje informacinėje sistemoje, siekiant sudaryti įspūdį, kad vyksta prekyba finansine priemone arba kad kinta jos kaina – paprastai tai vadinama aktyvios prekybos įspūdžio sudarymu (angl. „painting the tape“).
16. Sandoriai, vykdomi dėl to, kad tuo pat arba beveik tuo pat metu ta pati šalis arba skirtingi, tačiau slapta susitarę rinkos nariai (dalyviai) pateikė pirkimo ir pardavimo prekybos pavedimus dėl labai panašaus kiekio ir už labai panašią kainą – paprastai tai vadinama nesąžiningu pavedimų derinimu (angl. „improper matched orders“).
17. Sandoriai arba prekybos pavedimai, dėl kurių apeinamos arba gali būti apeinamos rinkos prekybos apsaugos priemonės (pvz., kiekio ribos, kainų ribos, pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo parametrai ir kt.).
18. Prekybos pavedimų ar prekybos pavedimų serijos teikimas, sandorių ar sandorių serijos vykdymas, dėl kurio gali atsirasti arba sustiprėti tendencija, o kiti dalyviai gali būti paskatinti paspartinti ar pratęsti tendenciją siekiant gauti galimybę poziciją uždaryti arba atidaryti palankia kaina – paprastai tai vadinama impulso kūrimu (angl. „momentum ignition“).
19. Daugybės arba didelės apimties prekybos pavedimų, dažnai tarpusavyje nesusijusių, teikimas vienoje pavedimų knygos pusėje, siekiant įvykdyti prekybos sandorį kitoje pavedimų knygos pusėje. Įvykdžius tą sandorį, manipuliaciniai pavedimai pašalinami – paprastai tai vadinama sluoksniavimu ir klaidinimu (angl. „layering and spoofing“).
20. Nedidelės apimties prekybos pavedimų teikimas siekiant išsiaiškinti nematomų pavedimų lygį ir visų pirma įvertinti, kas vyksta neviešoje anoniminės prekybos platformoje (angl. „dark platform“) – paprastai tai vadinama tikrinamaisiais pavedimais (angl. „ping order“).

**▼B**

21. Didelio prekybos pavedimų skaičiaus pateikimas ir (arba) anuliuojimas ir (arba) atnaujinimas siekiant sukurti netikrumą kitiems dalyviams, sulėtinti jų veiklos procesą ir (arba) maskuoti savo strategiją – paprastai tokie atvejai vadinami masiniais fiktyviais pavedimais (angl. „quote stuffing“).
22. Skelbimas apie prekybos pavedimus siekiant pritraukti kitus rinkos narius (dalyvius), taikančius tradicinius prekybos būdus („lėtuosius prekiautojus“); vėliau tie pavedimai greitai pataisomi ir nustatomos nebe tokios geros sąlygos, tikintis juos pelningai įvykdyti gaunant „lėtųjų prekiautojų“ prekybos pavedimų srautą – paprastai tokia praktika vadinama dūmų uždanga (angl. „smoking“).
23. Prekybos pavedimų arba prekybos pavedimų serijos vykdymas siekiant sužinoti apie kitų dalyvių pavedimus ir paskui pateikti prekybos pavedimą siekiant pasinaudoti gauta informacija – paprastai tai vadinama duomenų vagyste (angl. „phishing“).
24. Prekybos vietos operatoriaus žiniomis, įvykdyti prekybos pavedimai arba sandoriai rodo, kad per trumpą laiką pozicijos kardinaliai pasikeitė, ir jie sudaro reikšmingą atitinkamos finansinės priemonės dienos sandorių kiekio dalį konkrečioje prekybos vietoje ir gali būti siejami su dideliais finansinės priemonės, kuria leista prekiauti arba prekiaujama prekybos vietoje, kainos pokyčiais.

*Rinkos manipuliavimo naudojantis keliais produktais, taip pat ir skirtingose prekybos vietose, ženklai*

Prekybos vietos operatorius turėtų ypač atsižvelgti į toliau aprašytus ženklus, kai leista prekiauti arba prekiaujama tiek finansine priemone, tiek susijusiomis finansinėmis priemonėmis, arba kai minėtomis finansinėmis priemonėmis prekiaujama keliose prekybos vietose, kurias valdo tas pats operatorius.

25. Sandoriai arba prekybos pavedimai, dėl kurių finansinės priemonės kaina padidėja, sumažėja arba išlieka nepakitusi arba gali padidėti, sumažėti arba išlikti nepakitusi kelias dienas iki susijusios išvestinės finansinės priemonės arba konvertuojamųjų vertybinių popierių emisijos, neprivalomo išpirkimo arba galiojimo pabaigos.
26. Sandoriai arba prekybos pavedimai, dėl kurių pagrindinės finansinės priemonės kaina išlaikoma arba gali būti išlaikoma mažesnė arba didesnė negu vykdymo kaina, arba kitas elementas (pavyzdžiui, barjeras), kurį naudojant nustatomas susijusios išvestinės finansinės priemonės išmokėjimas galiojimo pabaigos dieną.
27. Sandoriai, dėl kurių pagrindinės finansinės priemonės kaina keičiama arba gali būti keičiama taip, kad viršytų vykdymo kainą arba jos nesiektų, arba kitas elementas (pavyzdžiui, barjeras), kurį naudojant nustatomas susijusios išvestinės finansinės priemonės išmokėjimas galiojimo pabaigos dieną.
28. Sandoriai, dėl kurių pakeičiama arba gali būti pakeičiama finansinės priemonės galutinė kaina, kai ši kaina naudojama kaip referencinis arba lemiamas dydis, visų pirma apskaičiuojant maržos reikalavimus.
29. Nario (dalyvio), labai suinteresuoto pirkti arba parduoti finansinę priemonę, pateikti prekybos pavedimai ar sudaryti sandoriai, lemiantys reikšmingą susijusios finansinės priemonės arba pagrindinio turto, kuriais leista prekiauti prekybos vietoje, kainos pokytį.

**▼ B**

30. Prekyba arba prekybos pavedimų vienoje prekybos vietoje arba ne prekybos vietoje teikimas (įskaitant informacinių panešimų apie susidomėjimą teikimą) siekiant netinkamai paveikti susijusios finansinės priemonės kainą kitoje arba toje pačioje prekybos vietoje arba ne prekybos vietoje – paprastai tai vadinama manipuliacija naudojantis keliais produktais (angl. „cross-product manipulation“) (prekyba viena finansine priemone siekiant netinkamai nustatyti susijusios finansinės priemonės kainą kitoje arba toje pačioje prekybos vietoje arba ne prekybos vietoje).
31. Galimybė rinktis tarp finansinės priemonės ir kitos susijusios finansinės priemonės darant poveikį vienos iš finansinių priemonių referencinei kainai gali būti sukurama arba sustiprinama skirtingomis finansinėmis priemonėmis (tokiomis kaip teisės (akcijos), grynujų pinigų rinkos (išvestinių finansinių priemonių rinkos), varantai (akcijos), ...). Teisių emisijų atveju to galima pasiekti darant įtaką teisių (teorinei) atidarymo arba (teorinei) uždarymo kainai.

**▼ B***IV PRIEDAS**1 SKIRSNIS****Duomenų apie klientų pavedimus ir sprendimą vykdyti sandorį kaupimas***

1. Kliento vardas ir pavardė ar pavadinimas
2. Bet kurio susijusio asmens, veikiančio kliento vardu, vardas ir pavardė arba pavadinimas
3. Pavadinimas, žymintis prekiautoją (prekiautojo ID), kuris investicinėje įmonėje yra atsakingas už investicinius sprendimus
4. Pavadinimas, žymintis algoritmą (algo ID), kuris investicinėje įmonėje yra atsakingas už investicinius sprendimus
5. Pirkimo (pardavimo) rodiklis
6. Priemonės identifikavimas
7. Vieneto kaina ir kainos žymėjimas
8. Kaina
9. Kainos daugiklis
10. 1 valiuta
11. 2 valiuta
12. Pradinis kiekis ir kiekio žymėjimas
13. Galiojimo laikotarpis
14. Pavedimo tipas
15. Bet kokia kita informacija, sąlygos ir konkretūs kliento nurodymai
16. Pavedimo gavimo data ir tikslus laikas arba sprendimo prekiauti priėmimo data ir tikslus laikas. Tikslus laikas turi būti nustatomas, taikant metodiką, numatytą laikantis laikrodžių sinchronizavimo standartų pagal Direktyvos 2014/65/ES 50 straipsnio 2 dalį.

*2 SKIRSNIS****Duomenų apie sandorius ir pavedimų vykdymą kaupimas***

1. Kliento vardas ir pavardė arba pavadinimas
2. Bet kokio kliento vardu veikiančio atitinkamo asmens vardas ir pavardė ir pavadinimas;
3. Pavadinimas, žymintis prekiautoją (prekiautojo ID), kuris investicinėje įmonėje yra atsakingas už investicinius sprendimus
4. Pavadinimas, žymintis algoritmą (algo ID), kuris investicinėje įmonėje yra atsakingas už investicinius sprendimus
5. Sandorio registracijos numeris
6. Pavedimą identifikuojantis pavadinimas (pavedimo ID)



**▼ B**

7. Pavedimo identifikavimo kodas, kurį priskyrė prekybos vieta, gavusi pavedimą
8. Kiekvienos agreguotų klientų pavedimų grupės (kuri vėliau bus pateikta kaip vienas pavedimų paketas konkrečioje prekybos vietoje) unikalus identifikavimas. Šis identifikavimas turėtų būti žymimas „aggregated\_X“, kur X reiškia klientų, kurių pavedimai buvo sudėti, skaičių.
9. Prekybos vietos, kuriai pateiktas pavedimas, segmento rinkos identifikavimo kodas
10. Asmens, kuriam buvo perduotas pavedimas, vardas ir pavardė arba pavadinimas;
11. Pirkėją ir pardavėją identifikuojantis pavadinimas
12. Prekybos pajėgumai
13. Pavadinimas, žymintis prekiautoją (prekiautojo ID), kuris yra atsakingas už pavedimo vykdymą
14. Pavadinimas, žymintis algoritmą (algo ID), kuris yra atsakingas už pavedimo vykdymą
15. Pirkimo (pardavimo) rodiklis
16. Priemonės identifikavimas
17. Galutinė pagrindinė priemonė
18. Pasirinkimo parduoti (pirkti) sandorio identifikavimas
19. Vykdyto kaina
20. Išankstinis mokėjimas
21. Vykdyto rūšis
22. Pasirinkimo sandorio stilius
23. Išpirkimo data
24. Vieneto kaina ir kainos žymėjimas
25. Kaina
26. Kainos daugiklis
27. 1 valiuta
28. 2 valiuta
29. Likęs kiekis
30. Modifikuotas kiekis
31. Įvykdytas kiekis
32. Prekybos pavedimo arba sprendimo pateikimo data ir tikslus laikas. Tikslus laikas turi būti nustatomas, taikant metodiką, numatytą laikantis laikrodžių sinchronizavimo standartų pagal Direktyvos 2014/65/ES 50 straipsnio 2 dalį.

**▼B**

33. prekybos vietai perduoto arba iš jos gauto pranešimo, susijusio su įvykiais, turinčiais poveikio pavedimui, data ir tikslus laikas Tikslus laikas nustatomas taikant metodiką, numatytą pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2017/574 <sup>(1)</sup>.
34. kitai investicinei įmonei perduoto arba iš jos gauto pranešimo, susijusio su įvykiais, turinčiais poveikio pavedimui, data ir tikslus laikas Tikslus laikas turi būti nustatomas, taikant metodiką, numatytą laikantis laikrodžių sinchronizavimo standartų pagal Direktyvos 2014/65/ES 50 straipsnio 2 dalį.
35. Bet koks prekybos vietai perduotas arba iš jos gautas pranešimas, susijęs su investicinės įmonės pateiktais pavedimais.
36. Bet kokia kitai investicinei įmonei perduoda arba iš jos gauta kita informacija ir sąlygos, susijusios su pavedimu.
37. Kiekvieno pateikto pavedimo sekos, siekiant parodyti kiekvieno jam poveikio turinčio įvykio, įskaitant (bet neapsiribojant) pakeitimus, anuliovimo atvejus ir vykdymą, chronologiją.
38. Skolintų vertybinių popierių pardavimo žyma
39. Išimties pagal Reglamentą dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo žyma
40. Atsisakymo žyma

---

<sup>(1)</sup> 2016 m. birželio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/574, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma verslo laikrodžių tikslumo lygio techniniais reguliavimo standartais (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 148).